

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 22 september 2025****Tid:**

kl. 16:00-21:43

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-32

Justerat den 29 september 2025 Anslaget den 30 september 2025

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Dennis Wedin (M) till
stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog
(S) om hyran för Brommapojkarna
- §2 Interpellation av Dennis Wedin (M) till
finansborgarrådet Anders Österberg (S) om åtgärder
för lägre matpriser
- §3 Interpellation av Jonas Naddebo (C) och Ashna
Ibrahim (C) till borgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om
textilåtervinning
- §4 Interpellation av Dennis Wedin (M) till
finansborgarrådet Anders Österberg (S) om bättre
tillstånds- och tillsynsverksamhet
- §5 Bordläggning av interpellationer
- §6 Nya interpellationer
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige
- §13 Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och
kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2026 – 19
oktober 2026
- §14 Stockholm Vatten och Avfall AB:s donation av
utrustning till Ukraina
- §15 Inriktningsbeslut för projekt Västerbron etapp 2 -
Renovering av stål- och betongkonstruktioner
- §16 Genomförandebeslut gällande projekt Ny
idrottsanläggning Enskede friidrotts- och fotbollshall
på Enskede IP, del av fastigheten Enskede Gård 1:1

- §17 Motion om gratis familjerådgivning för nyblivna föräldrar
- §18 Motion om sociala insatsgrupper från åtta års ålder
- §19 Motion om orosanmälan för äldre
- §20 Motion om utveckling av gamla och nya basketplaner i Stockholms stad
- §21 Motion om att bygga tillfälliga idrottsplatser i Frihamnen, Värtahamnen och på Loudden
- §22 Motion om att stärka Stockholm som grön kryssningsdestination
- §23 Motion om att göra 3-30-300-regeln till norm i Stockholms stad
- §24 Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val
- §25 Motion om nya mobilitetslösningar i trafikavtal
- §26 Motion om att göra Riddersvikshallen permanent
- §27 Motion om att bredda parkeringsövervakningens uppdrag med ett mer serviceinriktat och trygghetsskapande perspektiv
- §28 Motion om att motverka den rasideologiska miljön
- §29 Motion om att utreda möjligheten till bad i Hammarby sjöstad
- §30 Bordläggning av motioner
- §31 Nyväckta motioner
- §32 Mötet avslutades

§ 1**Interpellation av Dennis Wedin (M) till stadsbyggnads-
och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) om hyran för
Brommapojkarna**

KS 2025/424

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Wedin (M) har ställt en interpellation om hyran för Brommapojkarna.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 april 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Valeskog (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2**Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet
Anders Österberg (S) om åtgärder för lägre matpriser**

KS 2025/425

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Wedin (M) har ställt en interpellation om åtgärder för lägre matpriser.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 april 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3**Interpellation av Jonas Naddebo (C) och Ashna Ibrahim (C) till borgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om textilåtervinning**

KS 2025/440

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jonas Naddebo och Ashna Ibrahim båda (C) har ställt en interpellation om textilåtervinning.

Kommunfullmäktige beslutade den 7 april 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Lindhagen (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4**Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet
Anders Österberg (S) om bättre tillstånds- och
tillsynsverksamhet**

KS 2025/536

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Wedin (M) har ställt en interpellation om bättre tillstånds- och tillsynsverksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 5 maj 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5
Bordläggning av interpellationer

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 1-3, 6, 8 och 10-22 i kungörelsen.

§ 6
Nya interpellationer**Beslut**

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Per Rosencrantz (M) till trygghets- och socialborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående otryggheten i Hjorthagen.
Rotel IV. Dnr KS 2025/1122
2. Interpellation av (M) Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om dyrare torghandel.
Rotel VIII. Dnr KS 2025/1123
3. Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om att ta tillbaka Stockholms vattenfestival.
Rotel I. Dnr KS 2025/1124
4. Interpellation av Dennis Wedin (M) till bostads- och fastighetsborgarrådet Clara Lindblom (V) om Hötorgshallen.
Rotel V. Dnr KS 2025/1125

§ 7
Frågestund**Fråga 1**

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om pyroteknik.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om säkerheten i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Åsa Nilsson Söderström (L) ställer en fråga om varför lyckas inte staden och regionen komma överens om att rusta upp Spånga station.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 4

Svante Linusson (C) ställer en fråga om cyberangreppet mot Miljödata.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om att förebygga narkotika i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om de sjunkande skolresultaten i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Björn Ljung (L) ställer en fråga om hur borgarrådet kommer främja bostäder i city.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Claes Nyberg (C) ställer en fråga om ny företagarrådgivning.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

§ 8
Mötet öppnas

§ 9
Närvaro

Närvaro, se bilaga 1.

§ 10
Justering

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 29 september 2025.

**§ 11
Anmälningssärenden**

KS 2025/13

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Nacka tingsrätt; Mark- och miljödomstolen

Dom (2025-09-08) med anledning av överklagande av kommunfullmäktiges beslut 2024-05-27 § 15 detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Årstafältet etapp 4a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 1 036 bostäder, en förskola, centrumändamål och parker. Mål nr P 5317-24

Mark- och miljödomstolen upphäver Stockholms kommuns beslut den 27 maj 2024 att anta detaljplanen avseende Årsta 1:1 m.fl. i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet. KS 2024/796-13

§ 12**Valärenden i kommunfullmäktige**

KS 2025/9

Beslut

1. Avsigelser och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 22 september behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13**Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och
kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2026 – 19 oktober
2026**

KS 2025/1099

Beslut

Kommunfullmäktiges sammanträdesdagar för tiden
1 januari 2026 – 19 oktober 2026 godkänns enligt bilaga till
utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas.

Utlåtandet gäller Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och
kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2026 – 19 oktober 2026.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**Stockholm Vatten och Avfall AB:s donation av utrustning till Ukraina**

KS 2025/473

Beslut

Donation av två befintliga UV-aggregat till Ukraina genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och EU:s civilskyddsmekanism (ERCC – Emergency Response Coordination Centre) godkänns i enlighet med utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholm Vatten och Avfall AB:s donation av utrustning till Ukraina.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) och Magnus Runsten (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Inriktningsbeslut för projekt Västerbron etapp 2 -
Renovering av stål- och betongkonstruktioner****Hemställan från trafiknämnden**

KS 2025/497

Beslut

1. Inriktningen för projekt Västerbron etapp 2 – renovering av stål- och betongkonstruktioner, i enlighet med trafiknämndens förslag, godkänns.
2. Trafiknämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Västerbron etapp 2 – renovering av stål- och betongkonstruktioner till en investeringsutgift om 60 mnkr som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för 2025 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2026.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut för projekt Västerbron etapp 2 - Renovering av stål- och betongkonstruktioner.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Genomförandebeslut gällande projekt Ny idrottsanläggning Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, del av fastigheten Enskede Gård 1:1****Framställan från fastighetsnämnden och idrottsnämnden**
KS 2025/948**Beslut**

1. Fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projekt Ny idrottsanläggning Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, del av fastigheten Enskede Gård 1:1, till en projektutgift som framgår av bilaga till utlåtandet.
2. Utgifterna för år 2025 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2026.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande projekt Ny idrottsanläggning Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, del av fastigheten Enskede Gård 1:1 .

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Hassan Jama (V) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Therese Lindström (M), Hanna Wistrand (L), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Leif Söderström (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Motion om gratis familjerådgivning för nyblivna föräldrar****Motion av Michaela Hollis (KD)**

KS 2024/872

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om gratis familjerådgivning för nyblivna föräldrar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Jacob Brandt (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Motion om sociala insatsgrupper från åtta års ålder****Motion av Maurice Forslund (KD)**

KS 2024/890

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om sociala insatsgrupper från åtta års ålder.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ulrika Lorentzi (S) och Magnus Runsten (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Maurice Forslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Motion om orosanmälan för äldre****Motion av Thomas Wihlman (C)**

KS 2024/913

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om orosanmälan för äldre.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Robert Mjörnberg (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Motion om utveckling av gamla och nya basketplaner i
Stockholms stad****Motion av Jonas Naddebo (C)**

KS 2024/914

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i
utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig
mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion
om utveckling av gamla och nya basketplaner i Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt
kommunstyrelsens förslag.

Hanna Wistrand (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att
kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets
förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Motion om att bygga tillfälliga idrottsplatser i Frihamnen, Värtahamnen och på Loudden****Motion av Jonas Naddebo (C)**

KS 2024/915

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att bygga tillfälliga idrottsplatser i Frihamnen, Värtahamnen och på Loudden.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Hanna Wistrand (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Motion om att stärka Stockholm som grön kryssningsdestination****Motion av Jonas Naddebo (C)**

KS 2024/916

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att stärka Stockholm som grön kryssningsdestination.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Motion om att göra 3-30-300-regeln till norm i Stockholms stad****Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C)**

KS 2024/918

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att göra 3-30-300-regeln till norm i Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val****Motion av Andrea Hedin (M)**

KS 2024/922

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Robert Mjörnberg (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Tilläggsförslag

Borgarrådet Hedin (M), borgarrådet Jönsson (L), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ett tilläggsförslag till Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen. Se bilaga 3.

Beslutsordning

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag i kommunstyrelsen med tilläggsförslag mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs. Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som vill bifalla Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen med tilläggsförslag röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 61 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag. Se bilaga 4.

§ 25**Motion om nya mobilitetslösningar i trafikavtal****Motion av Dennis Wedin (M)**

KS 2024/923

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om nya mobilitetslösningar i trafikavtal.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria Mustonen (V) och borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Motion om att göra Riddersvikshallen permanent****Motion av Dennis Wedin (M)**

KS 2024/924

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att göra Riddersvikshallen permanent.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Hanna Wistrand (L), Jonas Naddebo (C) och Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27**Motion om att bredda parkeringsövervakningens uppdrag med ett mer serviceinriktat och trygghetsskapande perspektiv****Motion av Johan Nilsson (M)**

KS 2024/928

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att bredda parkeringsövervakningens uppdrag med ett mer serviceinriktat och trygghetsskapande perspektiv.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Johan Nilsson (M), Sara Svanström (L) och Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28**Motion om att motverka den rasideologiska miljön****Motion av Jan Jönsson (L)**

KS 2024/940

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att motverka den rasideologiska miljön.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Andreas Lind (S) och Magnus Runsten (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) och Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29**Motion om att utreda möjligheten till bad i Hammarby
sjöstad****Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfven (båda L)**

KS 2024/941

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i
utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till
förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion
om att utreda möjligheten till bad i Hammarby sjöstad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige
beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anne-Lie Elfven (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt
Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30
Bordläggning av motioner

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna med nummer 50-84 i kungörelsen.

**§ 31
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 2 till 22 september 2025:

1. Motion om att införa en modell för att skydda kultur- och nöjesverksamheter. Motion av Jonas Naddebo (C)
Rotel VI. Dnr KS 2025/1181
2. Motion om ett roligare Stockholm – för mer kultur, frihet & social gemenskap. Motion av Annika Elmlund och Sophia Granswed Baat båda (M)
Rotel VI. Dnr KS 2025/1204
3. Motion om campusskolor. Motion av Andréa Hedin (M)
Rotel III. Dnr KS 2025/1205
4. Motion om SAO-jobb. Motion av Andréa Hedin (M)
Rotel III. Dnr KS 2025/1206
5. Motion om att utveckla skolstödet för placerade barn enligt modellen UppSam. Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L)
Rotel III. Dnr KS 2025/1207
6. Motion om att göra Norvikshamnen till motor för klimatsmart logistik. Motion av Jan Jönsson (L)
Rotel V. Dnr KS 2025/1208
7. Motion om Konstplats Slussen – en ny plint för samtidskonst. Motion av Rasmus Jonlund och Isabel Smedberg Palmqvist (båda L)
Rotel VI. Dnr KS 2025/1209
8. Motion om att genomföra ett pilotprojekt som underlag för Stockholms biodlingsstrategi. Motion av Therese Lindström och Théréz Randquist (båda M)
Rotel V. Dnr KS 2025/1214

§ 32
Mötet avslutades

STOCKHOLMS STAD

Bilaga 1. Närvarokommunfullmäktige
2025-09-22

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
48	(S) Burell, Olle §§ 8-16, 25-32		17:53	21:43
77	(M) Brinck, Cecilia §§ 1-6, 17-21		17:53	21:43
47	(V) Stenudd, Sara §§ 7, 22-24		16:51	21:43
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir		18:02	21:43
105	(V) Ali Hassan, Shamsó		18:07	21:43
42	(C) Ali, Ismail		17:48	21:43
102	(S) Aranda de Gutiérrez, Norma	Brandt, Jakob	17:54	21:43
89	(MP) Badeli, Aida	Carl bom, Lisa	17:18	21:43
96	(S) Bengtsson, Frida	Ödebrink, Annika	17:38	21:43
46	(C) Bessner, Linn		17:39	19:53
23	(S) Bjuggren, Emilia		16:18	21:52
8	(V) Boucher, Torun		17:04	21:43
93	(S) Bustos, Emil		17:03	21:45
58	(S) Carlsson Hallberg, Ewa		16:01	21:45
94	(S) Carlsson, Alma		17:46	21:44
13	(M) Cederschiöld, Anna	Randquist, Théréz	17:58	21:43
80	(SD) Edin, Anders		17:18	21:43
53	(S) Edlund, Ingela		15:58	21:43
40	(L) Elfván, Anne-Lie		17:47	21:43
67	(M) Elmlund, Annika	Randquist, Théréz	15:58	17:56
67	(M) Elmlund, Annika		17:57	21:43
95	(S) Finnveden, Felix		16:30	21:52
14	(KD) Forslund, Maurice		17:59	21:43
12	(M) Granswed Baat, Sophia		18:01	21:43
103	(S) Güler, Esme		16:39	21:43

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
52	(S) Göransson, Anders		16:16	21:43
51	(MP) Hansson, Martin		16:00	21:43
4	(M) Hedin, Andréa		16:00	21:50
66	(M) Hedrup, Tom		17:57	21:43
61	(S) Heinonen, Johan		16:01	21:47
34	(M) Hellström, Anette		16:28	21:43
106	(V) Herrström, Cecilia		16:12	21:43
37	(KD) Hollis, Michaela		17:50	21:43
107	(V) Holm, Jens		17:52	21:46
70	(M) Hökmark, Christoffer		17:54	21:43
43	(C) Ibrahim, Ashna		15:58	21:43
19	(C) Jacobsson, Kristin		16:06	21:43
30	(V) Jama, Hassan		16:45	21:43
88	(MP) Jama, Mansur		17:41	21:43
39	(L) Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	17:38	21:43
79	(SD) Juntunen, Tapani		17:26	21:43
18	(L) Jönsson, Jan		16:53	21:43
101	(S) Kazinic, Elvir		16:44	21:43
62	(V) Kratz, Tina		16:26	21:43
86	(SD) Kroon, Gabriel		17:17	21:43
81	(SD) Kroon, Julian	Lindman, Anders	16:57	21:43
104	(V) Körhan, Özlem	Zandian, Aidin	17:36	21:43
36	(M) Lennaárd, Fritz		17:39	21:43
99	(S) Lind, Andreas		18:01	21:45
7	(V) Lindblom, Clara	Jama, Hashim Mohamed	18:01	21:43
60	(S) Lindgren, Jimmy		16:56	21:43
71	(M) Lindström, Therese		17:27	21:45
45	(C) Linusson, Svante		16:46	21:43
16	(L) Ljung, Björn		16:41	21:43

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
64	(V)	Ljuslin, Maria		17:50	21:43
97	(S)	Lorentzi, Ulrika		17:36	21:45
11	(M)	Lutz, Kristina	Virro, Henrik	17:30	21:43
9	(V)	Mattsson, Alexandra		17:20	21:43
31	(V)	Mayr, Marre		17:42	21:52
63	(V)	Mjörnberg, Robert		16:25	21:44
38	(KD)	Modig, Aron	Lindgren, Destiny Zandi	17:51	21:43
28	(V)	Mohammed, Rashid		16:56	21:43
29	(V)	Mustonen, Maria		17:47	21:50
20	(C)	Naddebo, Jonas		16:08	21:42
41	(L)	Nilsson Söderström, Åsa		16:56	21:08
32	(M)	Nilsson, Johan		17:05	21:43
10	(M)	Nilsson, Jonas		17:21	21:43
92	(S)	Nyberg, Berit		17:46	21:49
44	(C)	Nyberg, Claes		17:06	21:44
87	(MP)	Obermüller, Cecilia		17:58	21:52
24	(S)	Ojanne, Alexander		16:35	21:49
33	(M)	Paccamonti, Johan		17:51	21:43
100	(S)	Palm, Ulrika		16:00	21:43
91	(S)	Risberg, Eva		15:58	21:44
72	(M)	Rosencrantz, Per		16:09	16:09
72	(M)	Rosencrantz, Per		16:09	21:44
90	(MP)	Runsten, Magnus		17:59	21:43
69	(M)	Sakala, Aleks		16:18	21:43
83	(SD)	Salnikov, Sergej		17:25	21:43
27	(S)	Salvo, Maria-Elsa		16:16	21:43
65	(V)	Sharaf Abdi, Ahmed		17:41	21:43
54	(S)	Sjöberg, Ulla		16:03	21:43
35	(M)	Sjölander, Henrik		17:39	21:44

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
17	(L) Smedberg-Palmqvist, Isabel		17:53	21:46
98	(S) Snis Sigtryggsson, Bjarne		16:15	21:44
57	(S) Stavling, Margareta		16:52	21:43
50	(MP) Strömgren, Lars		16:43	21:43
74	(L) Svanström, Sara		17:35	21:43
84	(SD) Söderström, Leif		16:28	21:46
75	(L) Tufvesson, Christina		17:22	21:43
22	(S) Valeskog, Jan		15:58	21:42
26	(S) Vikman Rindevall, Arvid	Pettersson, Fredrik	16:23	21:43
85	(SD) Vinge, Linnéa		17:02	21:43
55	(S) Walther, Ulf		17:51	21:43
21	(S) Wanngård, Karin		16:01	21:42
82	(SD) Wassermann, Emelie		17:26	21:43
5	(M) Wedin, Dennis		15:58	21:43
68	(M) Wejke Norberg, Lou-Ann		17:17	21:43
73	(M) Werner, Hanna		17:08	21:43
78	(SD) Åkerlund, Liliane		17:07	21:44
15	(KD) Örbrink, Nike		16:39	21:43
25	(S) Österberg, Anders	Tengmark, Bengt-Olov	17:17	21:43
59	(S) Österman, Gustav		17:03	21:45
Övr.	(MP) Lindhagen, Åsa		16:14	21:43

Yttranden 2025-09-22

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 22 september 2025

§ 1 Interpellation av Dennis Wedin (M) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) om hyran för Brommapojkarna

Anförande nr 1

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Interpellationen skrevs när det kom uppgifter om att Brommapojkarna verkligen drabbats hårt av en hög hyreshöjning. Det jag tyckte var särskilt anmärkningsvärt, ordförande, var att det var kopplat till att klubben skaffat sig en särskild extraintäkt. Det borde ju vara någonting att uppmuntra från Stockholms stad. Man kände därför från oppositionshåll att man nu hade någonting att göra: att ta på sig lite av en ombudsmannahjälprollshatt. Det var kul att kunna göra det, för jag tror att det här var en del av att vi snabbt belyste frågan. Vi fick igång en diskussion och en debatt om att det inte är rimligt att det går till på det här sättet.

Detta åtgärdades snabbt från Stockholms stad, och majoriteten lyssnade in kritiken. Det här är kopplat till just taxsystemet. Det kan inte ha varit någons intention att det skulle vara på det här sättet när man skrev avtalen. Det viktigaste är att vi är lyhörda när vi märker att det är någonting som slår fel och som uppenbart inte är önskvärt för Stockholm eller för idrottslivet. Det jag reagerade särskilt på var just detta att man borde välkomna att det finns en sidointäkt.

Det lönar sig uppenbarligen att gå till oppositionen när det är någonting som verkligen brinner! Jag vill bara uppmuntra fler att göra det. Uppenbarligen lyckades vi uppmärksamma frågan. Vi lyckades få styret att förstå att det här inte är rätt och rimligt, och det gjorde i sin tur att man backade. Detta är något som vi måste bevaka framåt. Vi måste se till att det inte går till på det här sättet.

Däremot innebär inte det här att förutsättningarna för idrotten på något sätt är lösta. Det finns mycket att diskutera vidare kring idrotten. Exempelvis gäller det de ideologiska skillnaderna när det kommer till huruvida privata aktörer ens ska få möjligheten att bygga idrottshallar. En annan aspekt, som nyligen har uppmärksammats, är att man helt plötsligt inte får ha sponsringsmöjligheter i sin idrottsklubb. Det här drabbade Hässelby Kälvesta Hockey Club och Spånga IS Ishockeyklubb nu när man helt plötsligt från stadens sida lägger skattepengar på att åka och ta bort skyltar som har inneburit att idrottsklubbarna har fått extraintäkter. Det är inte så staden ska jobba. Jag är villig att säga att det säkert inte heller var så Socialdemokraterna tänkte sig att det skulle gå till. Även här hoppas jag att man kommer att lyssna in kritiken från oss. Detta är inte rimligt, och det är viktigt att vi är

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

lyhörda när idrotten kommer och säger att förutsättningarna inte är rimliga för dem. Vi borde givetvis uppmuntra sidointäkter. Vi borde uppmuntra sponsring i idrotten.

Anförande nr 3

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Det interpellationen handlar om är reglerna kring alkoholförsäljning som Moderaterna har infört en gång i tiden och stått fast vid. Man får inte subventionera taxan om man säljer alkohol. Det är bakgrunden. När Brommapojkarna hörde av sig var det viktigt att vi kunde ändra de där reglerna. Det hade ingenting med Moderaterna att göra, för de är mest inblandade i att införa saker som inte är så bra. Men det här ändrade vi alltså. Hela nämnden var enig, vilket var glädjande, om att man ska få fortsatt subventionerad taxa även om man säljer folköl, som det var fråga om här. Interpellationen är på det viset lite inaktuell, som det ibland kan bli. Frågan är löst på ett sätt som vi tycker är väldigt bra, och det var viktigt att vi gjorde detta. Men det har som sagt inte så mycket med Moderaterna att göra, mer än att de införde här reglerna.

Sedan hörde jag en massa andra frågor dyka upp, som inte står i interpellationen. Det handlar om att hyresgäster ska ha rätt att helt fritt namnge fastigheter, byggnader och lokaler som de hyr ut. Det är nog ingen som tror att det är möjligt och tycker att det är rätt att det ska ske. Här har vi sponsringpolicy och annat som ska gälla, och där ingår inte att alla som hyr lokaler och fastigheter av staden ska ha rätt att namnge och döpa om dem som de vill. Det måste vara ren populism, om nu Dennis Widén menar detta. Men nu handlar inte interpellationen om det, så egentligen ska jag inte ta upp en sådan diskussion. Den är utanför ämnet.

Jag kan i stället bara konstatera att interpellationen är passerad på det viset att det här är åtgärdat. Det är alltså fortsatt subventionerad taxa för Brommapojkarna, vilket är jättebra.

Anförande nr 4

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det ärliga här är att säga att det har varit en tydlig linje från idrottsförvaltningen att det ska gå till på ett visst sätt. Då måste vi vara lyhörda när det blir uppenbart att något är fel och att det är orimliga ramar som Stockholms stad faktiskt sätter. Det var vi tydliga med att göra från Moderaternas sida i just detta fall. Givetvis borde man få sälja öl som en sidointäkt för att få in pengar till sin idrottsverksamhet. Jag kan gå ännu längre och säga att man borde få servera starköl på läktarna för att få en sidointäkt på samma sätt. Där är Stockholms stad orimligt krånglig i dag. Det finns de som försöker luckra upp det här i andra delar av landet.

Givetvis borde detta vara ett sätt att få in pengar till idrotten, som de så gärna vill ha. Det är sidointäkter som verkligen behövs, för Stockholms stad kan inte alltid öka skattepengarnas andel till idrotten. Det är hårda prioriteringar som måste göras. Låt idrotten få rimliga förutsättningar att vidareutveckla sina verksamheter! Jag tror också

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

att det skulle vara bra för stämningen på fotbollsläktarna om man tillät starkölsförsäljning.

Nu blir man från oppositionens sida inte bara oppositionsborgarråd utan helt plötsligt också ombud för dem som är trängda i den här staden. Man får hjälpa människor att faktiskt överleva, och det är någonting som är hedrande i det här uppdraget. Det finns ganska många exempel på detta just nu. Det handlar om att bevara Rålis och om att se till att det inte blev en miljözon klass 3 i Gamla stan. Östermalmsgrillen besökte jag senast i helgen. Det var ett fint bevis på att den behövde finnas kvar på platsen. Det handlar också om Grekiska kiosken. Bashkim, Gamla stans enda torghandlare, hotades. Där var vi och säkerställde att de rödgröna faktiskt lyssnade. Rörstrandsgatan grävdes inte upp mitt under sommaren, vilket var hotet, utan vi kunde hjälpa till och belysa att det här måste gå till på ett bättre sätt.

Jag säger detta för att visa att jag är glad över att kunna påverka de här fallen. Men det måste också finnas tydligare ingångar till Stockholms förvaltningar när man blir pressad som aktör. I det här fallet var det Brommapojkarna. Det handlar om den stress som uppkommer när man inser: Herregud, vi kommer inte att klara de här förutsättningarna! Den dialogen måste funka mycket bättre. Det behövs mer än att jag som oppositionsborgarråd kan härja och skapa en politisk press på majoriteten och att man först då plötsligt lyssnar. Många av de saker som jag nämnde var inte möjliga fram till dess att det faktiskt blev möjligt.

Jag tror att nästa sak som vi borde gå vidare med när det handlar om idrotten är just sponsring. Detta borde vara möjligt för Spånga IS Ishockeyklubb och för Hässelby Kälvesta Hockey Club. Det borde vara fullständigt rimligt att de får sätta upp sina skyltar uppe på ishallar och därmed få extraintäkter.

Anförande nr 5

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag är alldeles övertygad om att oppositionsborgarrådet Wedin är rätt nöjd med att kunna få härja runt i Stockholm. Jag tror att alternativet hade varit värre.

Du väckte mitt intresse när det gällde det här med ishallen i Spånga. Vi har fått en del förfrågningar kring det. Jag antar att du pratar om den skylt som fanns på taket. Som vi har förstått det har den uppfattats som att ishallen till och med har bytt namn. Det är flera medborgare som har trott det. Så ska det såklart inte vara; den typen av förvirring ska inte kunna uppstå. Jag är lite osäker på om det var den skylten som du avsåg, men om det är den är det ganska självklart att man inte kan sätta upp en sådan skylt – en skylt som uppfattas som att själva hallen har fått ett annat namn än vad den har. Det blir därför min fråga tillbaka.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 6

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! När det kommer till ishallarna är det fascinerande. Vi har så mycket samhällsproblem i den här staden, och vi har en segregation som biter sig fast. Socialdemokraterna säger att de har löst den, men det är en annan fråga. Det finns så många samhällsproblem som vi måste ta itu med och som staden måste lägga sina resurser på. Är det då rimligt att vi lägger skattepengar på att åka med en lyftkran till Spånga ishall och ta bort en skylt där det står Stricct Travel för att staden anser att skylten är för stor? Staden anser att skylten inte ska sitta där för att någon har trott att man har bytt namn på arenan. Samtidigt är det problemfritt att Tele 2 Arena helt plötsligt har blivit 3 Arena. Det gäller också flera större arenor. Det är tydligen helt problemfritt att vi kan byta namn på dem.

På samma sätt borde det vara möjligt även här. Vi borde kunna teckna sidoavtal mellan klubbarna och möjliggöra för ishallarna att ha sponsormöjligheten på väggarna. Det i sin tur innebär i det här fallet att Spånga IS Ishockeyklubb får över 300 000 kronor från den här fantastiska privata aktören. Det här innebär att de nu inte kommer att kunna köpa in nya tröjor till 40 kids inför säsongen. De har behövt höja avgiften till hockeyklubben bara på grund av att skyltarna inte kan sitta uppe.

Min poäng är just att det här har blivit ett problem nu. Det var det inte exempelvis under vår period. Då hade vi agerat. Nu menar jag att det här styret behöver agera just för att detta är en orimlig juridisk bedömning, som vi borde ha den politiska viljan att lösa på ett pragmatiskt sätt. Det går att teckna sidoavtal. Det går att lösa detta på ett sätt där klubbarna faktiskt får möjligheten att sätta upp någonting. De borde ha en yta och en vägg där de tydligt kan säga: Här är sponsringsmöjligheten! Det här är ytan man faktiskt kan använda för att teckna sidoavtal och få in intäkter.

I grunden borde vi vilja ha sponsring till idrotten. Det borde inte vara en ideologisk fråga som vi alla ska stå och käbbla om här. Det är konstigt att ni nu helt plötsligt är jättehårda kring frågan om sponsring. De här pengarna ska helt plötsligt bort från idrotten utan att ni lägger nya anslag till idrotten. Och på samma sätt är det helt plötsligt samma majoritet som drar bort möjligheterna till privata initiativ för idrottshallar som vi gav markanvisningar till. Det är uppenbart att man har en konstig ideologisk syn från det rödgröna styret på hur man stöttar idrotten.

Det borde inte bara vara Stockholms stad som gör detta. Det borde inte bara ske via skattepengar. Det borde vara så att intresserade och engagerade idrottsklubbar kunde teckna de här sidoavtalen och skapa bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet. På så sätt är det fler ungdomar som kommer att kunna idrotta. Och det vore väl en bra sak, eller hur, ordförande?

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 7

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det här med namngivningsfrågorna är utanför ämnet, får man väl säga. Men jag kan ändå inte låta bli att bemöta det. Det är populistiskt på ett sätt som saknar motstycke. Borgarrådet Dennis Wedin sa upp de här avtalen. I sådana här hallar finns det flera lag som är aktiva. Vilket lag ska då ha rättigheten att döpa om hallen i fråga? Är det de som har de bästa kontakterna? Staden har massor med fastigheter och lokaler som vi hyr ut. Ska då någon godtyckligt väljas ut och få döpa om hallen? Alla hör ju att det här är bort i tok. Det är svårt att ta Dennis Wedin på allvar, och jag tror inte heller att det är så många som gör det.

När det däremot gäller hallarna invändigt har man fått se över möjligheterna att sätta upp skyltar och reklam. Det är en sak, och det fungerar. Men att sätta upp stora skyltar ovanpå fastigheterna, döpa om dem och ge dem helt andra namn utan att blanda in fastighetsägaren – det tyckte Dennis Wedin tidigare var orimligt. Men nu tycker han det är rimligt. Alla hör att valet närmar sig. Fast det är hockey vi pratar om är Dennis Wedin rejält ute och cyklar.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 2 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Anders Österberg (S) om åtgärder för lägre matpriser

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack för detta svar kring en viktig fråga som egentligen handlar om lägre matpriser under väldigt pressade ekonomiska tider! Jag förstår att det kan vara komplicerat för Socialdemokraterna att hänga med på att det är väldigt dyrt att vara stockholmare just nu. I ett läge där man i princip höjer varenda avgift som går att höja och dessutom ser till att skatten har blivit den högsta historiskt sett någonsin i Stockholms stad har man alltså nu säkerställt att man inte tar frågan på allvar när det kommer till att fler livsmedelsbutiker ska finnas.

Någonting som är viktigt för att få till lägre priser är att det ska finnas en fungerande konkurrens, och det är något som inte funkar i dag. Man motarbetar regeringens skattesänkningar genom att höja skatten i kommun och region. Notera att regeringen ämnar sänka skatten för vanligt folk med 1 800 kronor i månaden. Då höjer man skatten från Socialdemokraterna! Då är man inte trovärdig när man pratar sig varm för att värna vanliga barnfamiljer.

När det kommer till konkurrensfrågan har jag väckt tydliga frågor och kommit med tydliga specifika förslag. Vi borde göra konkurrensanalyser i varje givet läge när vi kollar på hur kan vi säkerställa att livsmedelsbutiker får konkurrenser i respektive stadsdel. De här konkurrensanalyserna borde vi göra inför en ny planläggning av mark för att säkra att det finns utrymme för livsmedelsbutiker. Det är en fråga som jag tror att många vill ha svar på.

Detta funkar väldigt bra där det funkar. Kolla bara på Fridhemsplan, exempelvis! Där finns i princip varenda aktör tillgänglig. Det innebär givetvis att de pressar priserna gentemot varandra. Det är precis så vi vill ha det. Det var faktiskt det som tidigare finansborgarråd, till och med Socialdemokraternas Annika Billström, en gång i tiden säkerställde i och med att man sa att Stockholm behöver lågpriskedjor. Annika Billström introducerade Lidl för stockholmarna på ett antal platser runt om i staden. Den politiska viljan fanns då.

Vi måste se till att vi pressar matpriserna och får till en bättre konkurrens. Precis på samma sätt tycker jag att man nu borde prioritera frågorna från det rödgröna styret. Se till att rulla ut livsmedelsbutiker i en historisk takt och se till att de verkligen får tävla mot varandra! I många kommuner – och där ska det sägas att Stockholm inte är värst i klassen nationellt – kan aktörerna själva säga till förvaltningen att det inte finns

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

kundunderlag för ännu en butik. Det går inte, säger de. Då säger kommunen: Jaha, okej, då ska ni vara ensamma i det här området! Det är inte så det ska gå till. Vi måste vända på pannkakan och se till att kommunen gör konkurrensanalyserna. Det är då vi verkligen kan pressa på och se till att det är kunden som kommer först, det vill säga att vi prioriterar lägre matpriser framför de stora matjättarna.

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det är väl ändå glädjande att regeringen nu sänker matmomsen så att det förhoppningsvis blir lägre matpriser. Vi kommer att följa detta noggrant och hålla koll på att det verkligen syns i priset på matkassen.

Det är klart att det är mycket man kan göra för att säkerställa att hushållen i Stockholm de facto kan gå och handla mat. En viktig del av detta är att 4 000 välfärdsarbetare i Stockholm inte går miste om sin lön, vilket de skulle ha gjort om vi inte hade höjt skatten i Stockholm. Då hade vi haft 4 000 före detta medarbetare inom välfärden som hade haft ännu tuffare ekonomi och absolut inte kunnat sätta mat på bordet för att de skulle ha förlorat sitt arbete. Det är det som högersidans politik leder till. Den leder inte alls till att fler kan köpa mer mat.

Detta att kommunen ska göra en konkurrensanalys kan man vända och vrida på. Framför allt: Vad ska vi göra med svaret? Om vi gör en konkurrensanalys och det visar sig att det bara finns en matvarukedja som kan etablera sig i området – ska den då inte få etablera sig alls i området, borgarrådet Wedin? Eller ska vi tvinga en andra eller en tredje matvarukedja att också etablera sig i området? Innan du kickar igång någonting måste du ju ändå fundera över vad du ska göra med svaret.

Nej, det är inte fungerande konkurrens rakt över när det handlar om matvaru- och daglighandeln. Vi behöver fler stora etableringar. Vi kollar på det från Stadsbyggnadskontorets sida just för att få fler etableringar i Stockholm. Det handlar om att hitta prisvärda lokaler som också finns lokaliserade där vi medborgare vill gå och handla. Det är oftast där vi bor eller i närheten av våra arbeten. Detta arbetar vi med. Det är en bit i att kicka igång en del av konkurrensen.

Jag kan helt hålla med interpellanten om att matpriserna är för höga. Det är alldeles för tufft för alltför många. Men det vår politik säkerställer är att fler kan ställa mat på bordet.

Anförande nr 11

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag hör att vi är överens om några saker, bland annat att matpriserna borde ned och att det är välkommet att regeringen vidtar åtgärder, exempelvis när det kommer till sänkt matmoms. Det är väldigt välkommet!

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det vi inte är överens om är just det här med lägre skatt och att uppmuntra till arbete. Det skapar alltså mer välbefinnande i ett samhälle. Stockholm skulle gynnas av att vi ser till att det blir enklare att skapa företag i den här staden. Det handlar exempelvis om att regeringen nu sänker arbetsgivaravgiften; det är ett led i detta. När jag pratar med småföretagare hör jag att det är någonting som de har längtat efter. Vi ska få fart på tillväxten i Stockholm och landet och skapa mer välbefinnande. Då ökar skatteintäkterna.

När det kommer till livsmedelsbutiker är det viktigt att vi kommer fram till en sak i den frågan, nämligen att det är kommunpolitiker som man ska ställa till svars om det inte finns fungerande konkurrens bland livsmedelsbutikerna. Det är vi som styr detaljplanerna, och det behövs i många fall en detaljplaneändring om en livsmedelsbutik ska etablera sig. Det är därför det är väldigt svårt att få fram etableringarna. Det är oftast enklare när man bygger nytt och planerar ny mark där det inte är byggt ännu. Men det är i många fall på kommunal nivå som vi har svikit konsumenterna i och med att vi inte har gett tillräckliga möjligheter för nya aktörer att etablera sig. Då finns det bara en eller två aktörer på en plats, och det är inte önskvärt. Vi borde ha fler aktörer och en riktig konkurrens. Här kan vi faktiskt agera. 90 procent av dagvaruhandeln sker hos Ica, Axfood och Coop. Sverige sticker således ut i en europeisk kontext, och det är i stor utsträckning ett politiskt konstruerat system vi har. Bara i Stockholm tillhör fler än åtta av tio matbutiker någon av de här matjättarna. Jag tror att det finns en stor efterfrågan på både småföretagare och lågprisbutiker som kan komplettera eller konkurrera med de här större jättarna.

Förutom konkurrensanalyserna, som jag tycker att det är viktigt att vi gör, bör staden införa ett snabbspår för livsmedelsbutiker vid framtagandet av nya detaljplaner samt medge en ändring av detaljplanen när så krävs för att tillåta etableringarna. Jag tycker också att vi borde göra en översyn av befintliga och pågående detaljplaner för att analysera den rådande konkurrenssituationen rent konkret. Jag hoppas att Socialdemokraterna ställer sig bakom detta. Vi ska uppdra till stadsbyggnadsnämnden att inrätta det här snabbspåret så att vi får till en bättre fungerande konkurrensmöjlighet. Vi ser då dels till att vi får press på matjättarna, dels att vi faktiskt får ned matpriserna här och nu. Det här har Socialdemokraterna tidigare varit inne på, och det tycker jag att man borde gå tillbaka till.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 3 Interpellation av Jonas Naddebo (C) och Ashna Ibrahim (C) till borgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om textilåtervinning

Anförande nr 12

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 13

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Tack för svaret, borgarrådet! Sedan vi lämnade in interpellationen har lagstiftningen ändrats något. Men även om detaljerna i lagen har ändrats kvarstår egentligen kärnfrågan när det gäller textilåterbruk: Hur ska Stockholm kunna bygga ett fungerande och trovärdigt system för textilåtervinning och återbruk? Utmaningen är egentligen densamma. Den är fortfarande akut om vi menar allvar med klimatmålen och den cirkulära ekonomin.

I svaret lyfter borgarrådet fram satsningar som Returrundan och Pop-up återbruk. Borgarrådet skriver: Vi uppfyller vårt ansvar. Även om Pop-up återbruk och Returrundan är bra inslag – för det tycker jag också – tolkar jag borgarrådets svar som att vi gör det vi måste, men inte mer. Vi måste också ställa oss frågan om det som redan görs verkligen är tillräckligt för en stad i Stockholms storlek. Vi såg också att det när lagstiftningen infördes blev väldigt tydligt att ideella organisationer och återvinningsaktörer blev överösta med textilier. Vissa insamlingsboxar fick stänga, för det blev helt enkelt för mycket. Det fanns inte tillräckligt många lokala insamlingspunkter.

Många stockholmare har också svårt att transportera textil till återvinningscentralerna, som ofta ligger lite längre bort, inte minst från stan, och kanske kräver bil. Lägg därtill att allmänheten också vittnade om osäkerhet. Många visste helt enkelt inte vad som gällde. Om vi ska lyckas behöver det bli lika enkelt och tydligt att lämna in sina textilier som det är att lämna in plast och tidningar.

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Det är väldigt viktiga frågor som lyfts i interpellationen. Jag kommer aldrig att stå här i talarstolen och säga att vi gör tillräckligt. Uppfyller vi vårt lagstadgade ansvar? Ja, det är absolut vår bedömning. Behöver vi göra mer? Ja, det måste vi också göra.

En väldigt viktig händelse som har inträffat efter att jag lämnade in mitt interpellationssvar är det beslut som fattades i EU-parlamentet den 9 september som handlar om producentansvaret för textilier. Det här är också någonting som jag berör i svaret. Bland annat har kommunernas branschorganisation Avfall Sverige rekommenderat att vi inte ska vidta alltför kostsamma åtgärder i väntan på att EU ska sätta ned foten i vad som är producenternas ansvar, precis som man har ett

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

producentansvar när det gäller förpackningar, elavfall och så vidare. Här vilar förstås ett väldigt tungt ansvar på de företag som på olika sätt orsakar miljö- och klimatpåverkan.

Detta ansvar ska numera också omfatta textilier. Det innebär att Sverige kommer att ha 30 månader på sig att få det nya systemet på plats. Det börjar gälla om 20 månader, men vi har också 10 månader på oss utöver det för att få systemet att funka. Det är så det brukar se ut när det kommer nya direktiv från EU.

Det finns också ett regeringsuppdrag till Naturvårdsverket. Jag tycker det är bra att regeringen har gett detta. Där tittar man redan nu på hur systemet skulle kunna se ut i Sverige. Det här är en svår avvägning. Jag är inte den enda politikern från vår rödgröna sida som precis som ni från Centerpartiet – som lyfter frågan på ett föredömligt sätt – tycker att vi behöver jobba snabbare. Samtidigt står vi inför en avvägning. Om vi bygger upp stora och kostsamma system som egentligen ska betalas av producenterna är det helt enkelt en fråga om hur vi ska hantera stockholmarnas resurser. Där är det rimligt att vi också beaktar att kostnaderna måste bäras av producenterna, vilket nu har fastslagits.

Vi behöver fundera på hur vi ändå jobbar med att på olika sätt underlätta för stockholmarna. Där är som sagt Returrundan och våra Pop-up återbruk, som utökas ganska mycket efter årsskiftet och där man kan lämna in textilier, en viktig åtgärd som vi ska utveckla. Vi har också ett nytt avtal med Sörab och SRV, som är samägda kommunala bolag både söder och norr om stan, där stockholmarna numera från årsskiftet kommer att kunna lämna in textilier. Det är ytterligare en åtgärd. Det har också gjorts en rad informationsinsatser. Men vi kommer att behöva göra mer, och vi kommer också att behöva se vilka stora förändringar som väntar i och med den nya EU-lagstiftningen.

Anförande nr 15

A s h n a I b r a h i m (C): Jag är med dig, borgarrådet: Det är EU-lagstiftning i den här typen av frågor, och det har kommit nya lagar, precis som du säger. Även regeringen hade en fin ambition med den lagstiftning som skulle ha trätt i kraft den 1 januari 2025. Men det gick inte heller hela vägen.

Jag ser detta också lite ur stockholmarnas perspektiv. Det måste vara enkelt; det är väldigt viktigt. Efter det att lagen kom såg vi beviset på att stockholmarna vill göra väl. Då fördubblades den mängd textilier som lämnades in. Stockholmarna vill verkligen göra jobbet; de är medvetna om att det här är viktigt.

Jag vill också lyfta fram en annan brist. Det handlar om vad vi kan göra utöver det som regeringen och EU bestämmer. Det framgår till exempel i svaret att staden inte kan garantera att textilierna som samlas in återbrukas eller återvinns i alla led. När materialen till exempel exporteras utomlands för sortering försvinner också kontrollen.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Då riskerar stockholmarnas kläder, som man har sorterat så noggrant, ändå att brännas upp i ett annat land.

Kan borgarrådet till exempel se att vi behöver ställa tuffare krav på stadens upphandlingar i det här avseendet? Kan vi öka samarbetet med innovationsföretag och forskningsprojekt som kan utveckla lösningar i Stockholm? Kan vi se till att vi följer upp, kontrollerar och får en redovisning av vart textilierna tar vägen? Det här kan vi helt enkelt råda över och planera även om EU-lagstiftningen förändras. Jag menar att det verkligen är först då vi kan bygga det förtroende som krävs, särskilt efter den lilla soppan som blev av januaris lagstiftning.

Anförande nr 16

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tycker att det är en viktig fråga som interpellanten lyfter. Vi har tydliga krav i upphandlingarna på att aktörerna ska följa avfallshierarkin och att de noggrant ska dokumentera vad som händer med textilierna. Uppskattningen är att 65–70 procent av det material som de här aktörerna samlar in kan återanvändas och att cirka 20 procent kan materialåtervinnas. Ungefär 10 procent går alltså till energiåtervinning.

Jag tror inte att vi någonsin kommer att kunna ha en fullständig kontroll i alla led, men det är otroligt viktigt att vi gör allt vi kan för att säkerställa att textilierna inte bara dumpas. Vi ska ta ansvar för vårt avfall – om det ska brännas eller om det förhoppningsvis går att återanvända. Jag tycker att det är en viktig fråga, och vi måste jobba med seriösa aktörer också när det gäller insamlingslösningarna. Det är vår bedömning att vi gör detta i dag, men det går aldrig att ha fullständiga garantier.

Det här är jätteviktiga frågor. Vi lever i ett modernt samhälle där vi inte bara har avfall att hantera, utan vi har byggt hela vår samhällsstruktur på en slit-och-släng-kultur där vi hela tiden tar ut nya resurser av planeten och skapar avfall. Vi lever just nu i Sverige som om vi hade fyra jordklot, men vi har bara ett. Man behöver inte vara matematiker för att förstå att det är helt ohållbart i det långa loppet. Vi måste få ned avfallet. Det finns inget avfall i naturen, utan det är någonting som är skapat av oss människor. Det är otroliga mängder, där textilierna orsakar både utsläpp och miljöpåverkan som är enormt destruktiva för våra framtidsutsikter.

Jag vill avsluta med att säga tack för att ni lyfter den här frågan från Centerpartiet. Vi behöver göra mycket, mycket mer, för det allra viktigaste är att minska avfallet så att det blir så lite avfall som möjligt. Vi går mot en cirkulär ekonomi där vi hela tiden återanvänder resurser eller inte. Vi kan inte fortsätta att leva på det här sättet. Den framtid som väntar oss just nu är otroligt mörk om vi fortsätter på detta spår. Men det ska vi inte göra, utan vi ska ställa om samhället. Då måste vi gå över till att återanvända resurser i stället för att hela tiden skapa avfall. Tack till er för att ni lyfte den här viktiga frågan!

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 17

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande och borgarrådet! Jag tänker inte hålla något långt avslutningsinlägg, men jag vill ändå verkligen trycka på att det är så tydligt att stockholmarna och medborgarna ville göra rätt. Det gäller både i den här frågan och när det handlar om att fler till exempel handlar secondhand. Det finns verkligen en stor medvetenhet och en jättestor vilja att göra rätt, och stockholmarna gjorde väldigt rätt.

Här vilar därför ansvaret ännu tyngre på oss när det gäller att kunna planera för den infrastruktur som krävs och den enkelhet som krävs. Det ska vara lika enkelt att återvinna och återbruka sina textilier och lämna in dem som det är i dag med till exempel plast, vinflaskor och tidningar.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 4 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Anders Österberg (S) om bättre tillstånds- och tillsynsverksamhet

Anförande nr 18

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

Borgarrådet W e d i n (M): Interpellationen handlar i grunden om att det har blivit väldigt dyrt med tillsyns- och tillståndsprocesser inom Stockholms stad. Över en tid har det varit en bekymrande utveckling. Jag har pratat med många aktörer; det senaste året har jag träffat minst en småföretagare i veckan. De berättar för mig om en ganska bekymmersam attityd från Stockholms stad.

Det allra allvarligaste tycker jag är att man pratar om att det inte finns någon tillförlitlighet i tillsynen. Även om man har skött sig i många, många år kan det ändå helt plötsligt komma någonting som närmast motsvarar en razzia. Om vi pratar om alkoholtillstånd, exempelvis, kan det plötsligt komma ett antal poliser och medarbetare från staden och bete sig ganska bryskt, som att de utgår ifrån att det har gjorts något fel. I många fall ganska unga medarbetare blir då väldigt stressade, och utgångspunkten är att staden helt plötsligt ska hitta något fel. Om man ska hårdra det är detta en del av attityden

Jag tycker att det borde löna sig mer om vi hade en tillit till stockholmarna. Om man har funnits under många år som småföretagare och bara har gjort rätt ska man få ett i grunden mindre bryskt bemötande. Man ska egentligen få mindre tillsyn för att staden har en tillit till en. Staden kan då prioritera om i sina processer och snarare gå över till att hantera andra saker. När man exempelvis märker att kedjor råkar ut för att kunder blir sjuka kan man göra en snabb tillsyn och snabbt åtgärda detta och säkerställa att ingen i kedjan har problem med matkontrollerna. Då skulle man behöva rikta in resurserna till det.

Jag menar att vi kopplat till dels miljö och hälsa, dels till alkoholtillstånd och tillsyn har en möjlighet från Stockholms stad att ha en bättre relation till dem som skapar välbefinnande i Stockholm på daglig basis. På så sätt kan vi visa att vi får ned avgifterna, att vi kämpar för att handläggningstiden ska vara så kort som möjligt och att det ska vara enkelt att ha med Stockholms stad att göra. Då skapar vi en tillit till dem som alltid har gjort rätt. Det ska löna sig.

Anförande nr 20

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det känns tråkigt att höra att det finns företagare som möts av en dålig attityd från staden. Så ska det absolut

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

inte vara. Jag förutsätter att de också kontaktar någon i majoriteten så att man kan rätta till detta.

Jag delar inte till fullo den bild som borgarrådet Wedin nu är uppe och talar om i talarstolen. Företag delar naturligtvis synen på att det ska vara lätt att göra rätt. Men vi har tillsynen för att företag ska konkurrera på lika villkor och sköta sig, vilket de allra flesta företag i Stockholm absolut också gör. Men det är väldigt tråkigt om det finns exempel som avviker från detta. Jag hoppas verkligen att företagen tar kontakt, om inte direkt med mig så med stadens näringslivsbolag så att vi kan åtgärda detta.

Tillsynen är en trygghet för de företag som sköter sig. Det ska inte finnas avarter som inte sköter sig med det regelverk som vi sätter upp. Det är ju detta det handlar om: Företagen ska följa det regelverk som finns. Det sker kontroller, och det blir sanktioner om man inte sköter sig. Vi vet att det finns mer att göra från stadens sida. Det finns mer att göra när det exempelvis gäller bygglov, där vi arbetar idogt för att korta handläggningstiderna och öka tillgängligheten. Det är ett arbete som ytterst leds av stadsbyggnadsborgarrådet.

När det gäller själva avgifterna är det självkostnadsprincipen som gäller. Men där jobbar vi också för att effektivisera så att kostnaderna hålls på en rimlig nivå, det vill säga att de inte ökar orimligt mycket. Det är väldigt viktigt att företagen upplever tillsynen som begriplig, förutsägbar och rättvis. Det gäller brett, för alla företag i Stockholm. Det är den balans vi eftersträvar. Det är också så vi bygger förtroendet för vår tillsynsverksamhet i staden. Jag hoppas verkligen att de som du träffar och som inte är nöjda tar kontakt med staden.

Anförande nr 21

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tackar för svaret från finansborgarrådet. Det här består som sagt av många delar. Det handlar om livsmedelshantering, det handlar om alkohol och det handlar om bygglov.

Vi måste ha respekt för att det är väldigt svårt att som aktör veta vart man ska vända sig om man har ett företag inom Stockholms stad. Dessutom ska man hålla koll på alla de här stuprören. Vem är det som kommer nu? Vem är det som jag ska betala den här avgiften till? Man måste behålla relationen till alla olika typer av förvaltningar. Där tror jag att det behövs en kulturförändring från oss där vi börjar vara mer tillmötesgående och enklare att ha att göra med. Det är därför jag väcker frågan i interpellationen. Skulle man inte kunna samla allt det här på ett och samma ställe i den mån som det funkar? Jag tror att det skulle vara väldigt bra, och jag tycker att det skulle vara väldigt bra att utreda detta.

Jag såg i helgen det senaste beskedet om någon som slår igen: restaurangen East vid Stureplan. Jag vet att de exempelvis har haft problemet att de fick lägga hundratusentals kronor på utredningar inför att de ens skulle kunna prata med staden

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

om att sätta upp en markis. Till slut visade det sig att i och med att det är en fastighetsbildning med formellt två olika fastigheter på uteserveringen skulle restaurangen kunna ha en halv markis, alltså inte på hela uteserveringen utan bara på halva. Det är vad utredningen kom fram till. Detta måste restaurangen först lägga dyra pengar på att förstå och sedan till slut ansöka om. Därefter går en handläggningstid igång. Sådan är fastighetsregeln.

Jag menar inte att det är Socialdemokraternas fel i just det här fallet utan snarare att det är så många olika regler som man måste förhålla sig till som företagare. Det är väldigt svårt att veta hur man ska gå till väga. I stället för att ha långa handläggningstider och svårigheter för företagarna att veta vem de ska prata med borde vi samla upp det hela och skapa en servicefunktion så att vi hjälper folk. Vi borde kunna säga: Okej, nu har du hört av dig. Nu är det jag som handläggare som ser till att du får svar. Du kanske får svar från en annan förvaltning, men det är jag som är ansvarig för att du ska få svar! Det tror jag skulle vara en kulturförändring som många skulle märka.

Det är många som upplever att företagsklimatet har blivit sämre. Om man kollar på alkoholen ser man två exempel i närtid på hur det har blivit restriktivare för aktörerna. Det är bara att kolla på gårdsförsäljningen. Socialdemokraterna här i Stockholm är de enda i landet, tror jag, som ser till att den ska ske bara under Systembolagets öppettider. När det kommer till utomhusplatser för alkoholservering får man inte servera alkohol där om man inte har inomhusplatser. Det är ologiska regler, och här tror jag att ni skulle kunna göra ert. Det är en bra signal om ni välkomnar min interpellation och verkligen ser till att servicen blir bättre.

Anförande nr 22

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! En väg in – det är ungefär som med Brommaplansmodellen. Den dyker alltid upp från oppositionen, oavsett vilka oppositionen är.

När det handlar om att underlätta för företagen gäller det att hamna hos rätt handläggare från början. Det är klart att vi kan bygga upp någon överadministration dit man kan ringa och sedan få vägledning. Men mycket av det sköts ju i och med att man kan googla runt och kolla på någon internetsida när det gäller vem man ska kontakta. Man vill få den snabba kontakten, och man vill korta handläggningstiderna. Men man vill sällan ha en överbyggnad i form av administration. Jag tror inte att vi ska stå här och fördumma företagare. Driver man företag i Stockholm vet man oftast vem man ska kontakta. Om det handlar om livsmedel, alkohol eller bygglov har man ganska bra koll.

Jag förstår att borgarrådet Wedin är nostalgisk nu när East slår igen. Jag har själv också varit där ett antal gånger. Men jag tror inte att restaurangen slår igen på grund av

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

markisfrågan. Jag uppfattade i alla fall inte det i förklaringsmodellerna till varför East slår igen.

Mycket kan vi göra. Jag vill passa på att slå ett slag för att vi har den nya näringslivspolicyn ute på remiss. Där målar staden upp de nya inriktningarna och det näringslivsarbete som vi faktiskt gör på ett väldigt förtjänstfullt sätt. Det handlar inte om att göra *en* sak utan mer om att verkligen ha en bred näringslivspolicy. Svenskt Näringsliv är en av remissinstanserna. Det handlar om att vi ska ta det stora ansvar som vi verkligen ska ta så att det sker full konkurrens och sund konkurrens mellan företagen. Då behöver vi ha våra tillstånds- och tillsynsprocesser. En del kan tycka att det är jobbiga delar, men vi ska naturligtvis underlätta på alla sätt vi kan för att Stockholm ska vara en internationellt konkurrenskraftig företagsstad där företagen blomstrar.

Anförande nr 23

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Exemplet med East visar bara just att det är så mycket pengar som man inte märker av som politiker i Stadshuset som de här aktörerna lägger på att utreda saker innan de ens kommer till Stadshuset och innan man ens påbörjar handläggningsprocesserna. Det beror på att det är så svårt att veta hur man ska förhålla sig till våra beslutsprocesser. Hundratusentals kronor är ganska mycket pengar för aktörerna, för respektive restaurang eller vad det nu kan vara.

Ett annat exempel på detta är Side Track, Nordens äldsta gaybar, vid Mariatorget. De berättar att någon flyttar in ovanför dem, vilket innebär att de helt plötsligt måste lägga nästan en halv miljon på utredningskostnader kring ljudvolymen för att försäkra sig om att de har gjort allting rätt när det kommer till ljudnivåer. Det är så regelverket funkar, men det innebär enorma avgifter för företagaren. Lägg därtill att staden helt plötsligt lägger in en cykelparkering precis vid ingången till baren, så att den blir av med halva sin uteservering. Det är pengar som är väldigt betydande för en mindre aktör. Jag menar att vi måste ha fungerande processer där vi kämpar för att hålla Stockholm levande och för att vi ska behålla alla de här aktiva småföretagarna runt om i Stockholm.

Apropå Brommaplansrondellen, som nämndes tidigare, menar jag att vi borde göra någonting med den, och det får vi gärna prata mer om! Men någonting som inte har nämnts så mycket från olika majoriteter bakåt i tiden är ett förslag som jag kommer med nu. Det handlar om att staden tar betalt för handläggningstiden när det kommer till exempelvis tillsyn och att man kommer och gör inspektioner. Det är väldigt mycket pengar för den enskilda aktören att betala. Det innebär också att staden inte får något incitament att sköta detta så effektivt som möjligt. Staden tar ju betalt från aktören för sin handläggning och sin inspektion. Jag menar att vi borde utreda frågan om att detta i stället skulle vara skattefinansierat. Då skulle aktörerna slippa oron för att någon plötsligt kommer i tio timmar och att man kommer att behöva betala för det. De kanske

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

inte hittar något fel, men företagaren kommer ändå att behöva betala för inspektionen. Redan detta har många uppgett som ett stort problem, och där tror vi att vi har mycket att göra.

Om vi möjliggör detta och kämpar för att någon ska få hålla öppet med de tillåtna ljudvolymen som krävs och om vi kämpar för att handläggningstiderna ska vara så korta som möjligt, oavsett om det gäller bygglov för markisen eller för uteserveringen, tror jag att vi har gjort mycket på vägen till att det ska vara enklare att vara småföretagare i den här staden. Och så slutar vi att höja skatten ovanpå det – då tror jag att vi får ett bättre företagsklimat!

Anförande nr 24

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Ni som har följt interpellationsdebatterna hörde att Dennis Wedin tidigare efterfrågade konkurrensanalys, men då gällde det matvaruhandeln. Är det någonstans man kan säga att vi har stor konkurrens är det just i restaurangbranschen. Vi har aldrig haft så många restauranger och krogar som vi har i Stockholm i dag. Det är den ökade konkurrensen som gör att en del tyvärr måste stänga. Det handlar också om vårt ändrade beteende som stockholmare. Vi arbetar alltmer hemifrån. Det gör att man inte går ut och äter lunch i samma utsträckning som tidigare, och då går snittnotorna ned. En uppmaning är också att gå ut – ni som har råd att ta en lunch ute i vårt härliga restaurangliv i Stockholm!

Det vi ska vara medvetna om när det gäller Stockholms näringsliv är de många olika delarna, som också borgarrådet Wedin var inne på. Det handlar om livsmedel, det handlar om alkoholtillstånd och det handlar om bygglov. Det handlar om att hela tiden ha ett näringsliv som mår bra. Nu finns det vissa delar i Stockholm som inte är lika sprudlande, och det måste vi ta tag i. Jag var inne på detta tidigare. Byggloven kan vi bli bättre på; där kan vi tagga upp för att bli ännu mycket bättre i Stockholm.

När det handlar om hur näringslivet i Stockholm mår i övrigt finns det diverse olika undersökningar. Vi har SKR:s undersökning Insikt, och där har vi ett nöjdhetsindex på 74 och hela 81 för bemötandet. Det ligger väldigt högt, men vi ska inte sätta oss ned och luta oss tillbaka och säga: Nu är vi nöjda. Vi ska i stället hela tiden arbeta tillsammans med företagarna för att få input. Hur kan vi göra saker och ting bättre? Det här är hela tiden ett pågående arbete, för är det någonting som vi vill ha är det nöjda företagare i Stockholm.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Pyroteknik

Anförande nr 25

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det var nog många som drog en lättnadens suck inför den här helgen när det visade sig att polisen inte skulle vara så hård som man hade aviserat att man skulle vara i fråga om masker – exempelvis skulle fem personer som organiserat sätter på sig masker kunna avbryta en fotbollsmatch, hade det sagts, vilket jag var skeptisk till. De allra flesta som har masker på våra läktare har det kopplat till just pyrotekniken. Om vi bara skulle tillåta pyroteknik skulle anledningen till maskerna försvinna. Därför har jag just gjort utspelet från Moderaterna i Stockholm att man borde tillåta pyroteknik – det är vårt besked.

Jag skulle bara vilja få på pränt att Socialdemokraterna håller med mig om detta. Det vore väldigt glädjande. Då skulle vi gemensamt kunna uppvakta regeringen och justitieministern i den frågan. Jag tror att det skulle vara en bra signal för läktarkulturen i Stockholm att vi är överens i den frågan.

Anförande nr 26

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är en lite ovanlig känsla man får. Det är naturligtvis jag som ska svara på frågor – det är syftet med frågestunden. Men det väcks hos mig en massa frågor som jag egentligen skulle vilja ställa till Dennis Wedin i det här ämnet när han tar upp det. Detta är en stor fråga som diskuteras i många länder, och i Norge har man en socialdemokratisk regering som tar tag i saker.

Jag vet att Dennis Wedin har väldigt goda kontakter med regeringen och justitieministern. Vi vet att justitieministern inte gärna prioriterar frågor som gäller pyroteknik, eventuella problem med supporterkulturen och så vidare. Han åker hellre ut till Ica i Skogsbacken och kollar på hur snatteriet fungerar. Han har varit ute och haft presskonferens om den öppna spärren i Näckrosens tunnelbanestation och problemet med snattning. Det är bara i det här med att det är öppen spärr som han engagerar sig i Stockholm. Det är ju märkligt. Det är därför det väcks en massa frågor. Varför kommer inte justitieministern hit, hälsar på Dennis Wedin, pratar om de här sakerna, gör någonting, tar tag i det här och diskuterar med supporterklubbarna och klubbarna hur man ska hantera detta?

Vad vi tycker är solklart. Vi svarade ju också för inte så länge sedan på en remiss om detta. Vi tycker att det här ska vara möjligt, men på ett ansvarsfullt sätt. Det är dock inte staden som har möjlighet att reglera hur det ska gå till, utan det är naturligtvis regering och riksdag som kan göra det. Ännu viktigare är att föra en dialog med föreningslivet, som supporterkulturen är en del av.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Man undrar verkligen – jag kan väl få ställa frågan i alla fall: Vad gör du för att justitieministern ska vakna upp, Dennis Wedin?

Anförande nr 27

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker att det låter som att vi är överens i sakfrågan. Då ställer jag mig väldigt välkomnande till att vi gemensamt uppvaktar regeringen i den här frågan.

Däremot är vi inte överens när det gäller de andra förslag som man kommit med från utredningens håll gällande supporterkulturen. Jag vill se fler individuella bestraffningar snarare än kollektiva bestraffningar. Att stänga av fotbollsmatcher bara för att några få gör fel tycker jag skulle vara principiellt felaktigt. Men vad gäller individuella bestraffningar har vi möjlighet att agera i dag. Vi har ju en kameraövervakningslagstiftning som den här regeringen har säkerställt att vi har. Den enda orsaken till att vi på stadens arenor inte kan peka ut individer som gör fel är att ni inte investerar i rätt kamerateknik, Jan Valeskog. Lagstiftningen finns, men du agerar inte för att tekniken ska köpas in, så att vi kan peka ut dem som faktiskt begår brott på arenorna. Det skulle vara en åtgärd i sig. Det hoppas jag att du agerar för.

Anförande nr 28

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Man kommer nog ingenvart över huvud taget om man inte verkligen börjar föra en bra dialog med supporterklubbarna och klubbarna. Man kan försöka ändra reglerna, kanske till en modell liknande den som används i Norge. Det är fortfarande en reglering som behövs. Men det är inte Stockholms stad som kan agera, utan det behöver ske på nationell nivå tillsammans med klubbarna och supporterklubbarna. Det är på det viset man kommer framåt. Det var så den socialdemokratiska regeringen jobbade i Norge. Men här händer ingenting. Du kan väl bara lyfta på telefonluren, Dennis Wedin, och säga att justitieministern ska sluta springa och försöka fånga snattare på Ica i Skogsbacken? Det är inte hans uppgift. I stället behöver han försöka lösa sådana här frågor, som är betydligt större och allvarigare, så att vi kan få regler som fungerar.

Anförande nr 29

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tycker att det var väldigt bra att justitieministern besökte Näckrosen för att belysa hur det rödgröna styret inte tar ansvar för att kollektivtrafiken fungerar i Stockholm. Där har man ju sett till att tillåta plankning. Det i sig innebär att det blir väldigt tufft för näringsidkare i området. Detta engagerar sig Moderaterna i.

Men jag vill fortsätta fråga om sådant som du faktiskt kan påverka, Jan Valeskog. Du kan möjliggöra larmbågar och kamerateknik, så att man kan fånga bovar som gör fel

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

på läktaren och exempelvis begår våldshandlingar. Med den kameralagstiftning som i dag finns skulle du kunna säkerställa detta.

En annan sak: Jag träffade tre av Stockholms supportergrupper nu i fredags. De berättade att de får nöja sig med att måla fram tifon i kalla garage långt ifrån arenorna, medan det i andra storstäder, säkert även i Norge, som du har nämnt flera gånger, finns betydligt mer centralt belägna lokaler som man kan använda. Det här är någonting som även du kan möjliggöra. Kan inte Socialdemokraterna säkerställa att i alla fall det möjliggörs, i stället för att du bara ska skylla på justitieministern?

Anförande nr 30

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Regeringen har ett särskilt ansvar som den bevisligen inte tar. Jag har jämfört med Norge.

Jag vill nämna dem som driver verksamheten utöver supporterklubbar och klubbar. I Stockholm är det Stockholm Live som har ansvar tillsammans med arrangerande fotbollsklubb. Har du bättre kunskap får du väl lära dem, Dennis Wedin, men de gör tydligen bedömningen att den teknik som efterfrågas för att upptäcka pyroteknik inte finns i dag. Det är vad de hävdar – inte de som äger fastigheten utan de som driver verksamheten, alltså Stockholm Live tillsammans med respektive klubb. Det är naturligtvis de parter som är aktiva på den nivån som har möjlighet att uträtta någonting – tillsammans med regeringen. Men nu är det en passiv regering som vi ser på en massa områden. Det är naturligtvis tragiskt att de ställer sig vid en Icabutik i stället för att ordna möten med klubbarna, supporterklubbarna och arrangörerna av fotbollsmatcherna.

Fråga nr 2. Säkerheten i skolan

Anförande nr 31

L i n n é a V i n g e (SD): Förra veckan var det en person som greps efter att ha tagit sig in på en av våra skolor här i Stockholm och knivhotat elever. Det här är tyvärr inte en enstaka händelse, utan vi ser en ganska oroande utveckling; både elever och personal utsätts i ökande grad för hot och våld i skolan.

Vi sverigedemokrater har länge drivit på för att våra skolor ska ges bättre möjlighet att skydda sig mot sådana här farliga situationer, bland annat genom att kunna sätta in metallbågar och skalskydd. Socialdemokraterna har varit emot de här förslagen. Med anledning av det som kunde ske på Södermalmsskolan förra veckan undrar jag om ni är beredda att ompröva det.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 32

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att alla våra elever och de som jobbar i skolan kan vara trygga och säkra är förstås en helt grundläggande prioritering, inte bara för den här majoriteten utan för alla som arbetar med skolor i vårt land. Det som vi ser väldigt tydligt från forskningen är att det absolut viktigaste vid våldshandlingar är att skolorna och de som jobbar i skolorna har övat på tydliga rutiner, har genomfört övningar av både utrymningar och inrymningar och vet hur man ska agera. Vi är enormt lättade över att händelsen i det här fallet inte fick några allvarliga konsekvenser utan att polisen kunde gripa den person som hade tagit sig in i skolan.

Vi har kommit långt i arbetet med att få tydliga rutiner på plats och se till att övningar genomförs, men det är också något som vi arbetar kontinuerligt med att stärka. Utöver det har vi skalskydd på väldigt många av våra skolor, inte minst på Södermalm, i sådana miljöer där många människor rör sig. Det är lätt att ta sig in i våra skolor. Tyvärr är inte skalskydd eller låsta dörrar ett tillförlitligt skydd mot just våldsdåd. Där är arbetet vid incidenter extremt viktigt. Skalskyddet skyddar ju framför allt mot mindre omfattande händelser – stölder, skadegörelse och den typen av aktiviteter. Är någon motiverad att ta sig in på skolan är det tyvärr görligt även när man har lås och skalskydd.

Med det sagt fortsätter vi nu arbetet med att se över rutinerna för att få passersystem på plats på våra skolor och flytta över det ansvaret till fastighetsägaren. Det ska aldrig vara en kostnadsfråga på den enskilda skolan, utan detta är någonting som ska fungera lika i hela staden.

Anförande nr 33

L i n n é a V i n g e (SD): Skillnaden mellan de åtgärder som du nämner och våra förslag, Emilia Bjuggren, är att våra är mer konkreta och faktiskt också förebyggande. Metallbågar stoppar redan vid dörren farliga föremål från att över huvud taget tas in i skolan. Inrymningar är såklart ett nödvändigt komplement, men de gör inte att en kniv eller ett annat vapen upptäcks i tid.

Jag tycker inte heller att metalldetektorer är en önskvärd utveckling på våra skolor i Stockholm. Men på grund av den politik som Socialdemokraterna förde i det här landet i åtta år har behovet tyvärr blivit till en direkt nödvändighet. Det är helt naturligt att man kan ha olika idéer om lösningen på det här. Men problemet är att era förslag inte är vare sig konkreta eller förebyggande.

Anförande nr 34

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tror inte att någon tror att metallbågar stoppar någon enskild människa. Möjligtvis kan en metallbåge, om den är bemannad, användas för att upptäcka en person som i ordnad form är på väg in genom en entré. Det är inte ett förebyggande arbete utan en fysisk investering.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det vi vet från forskningen är att det enda sättet att hindra en motiverad gärningsman är att ha rutiner på plats, veta hur man ska agera och öva så att det sitter i ryggraden hur man skyddar barnen i skolan. Redan i dag har en majoritet av stadens grundskolor elektroniska passersystem och är låsta under dagtid. Men som sagt innebär det tyvärr inte ett säkert skydd, utan vi måste jobba med våra anställda och se till att skyddet även i den konkreta situationen är så starkt som det någonsin kan vara.

Anförande nr 35

L i n n é a V i n g e (SD): Om det nu är tillräckligt med mer rutiner undrar jag verkligen hur en person kunde ta sig in och knivhota Stockholms elever så sent som förra veckan. Ni lägger ju faktiskt mer resurser på att skydda oss här inne i Stadshuset än vad ni lägger på att skydda våra elever runt om på skolorna. Det är ingen som bara kan traska in här i Stadshuset med ett farligt föremål på samma sätt som man kan göra i våra skolor.

Jag menar inte på något sätt att metallbågar ska vara en standard i Stockholms skolor. Men jag tycker att det behöver finnas en färdig upphandling, så att de kan sättas in vid särskilt hotfulla eller farliga situationer. Jag kan faktiskt inte förstå det motståndet.

Varför ska vi ha högre säkerhet här i Stadshuset än ute på våra skolor?

Anförande nr 36

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tycker att det är självklart att våra elever ska vara trygga och säkra i skolan. Det måste vi, utifrån all evidens som finns, försöka göra vårt yttersta för att de ska vara.

Som jag redan har upprepat ett antal gånger: Om man har en motiverad gärningsman är det tyvärr inte tillräckligt med olika former av skalskydd – det vet vi. Man måste tyvärr ha rutiner i samhället för att hantera även lägen där det otäcka inträffar.

Jag är lättad och glad över att den här händelsen inte fick några allvarigare konsekvenser. Det betyder inte att det inte är tillräckligt illa att barn skräms upp på det här sättet. Det är klart att vi utifrån det kommer att fortsätta att stärka det arbete som redan är påbörjat med att se till att det finns rutiner på plats, att vi övar och att våra passersystem och skalskydd är ändamålsenliga.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Fråga nr 3. Varför lyckas inte staden och regionen komma överens om att rusta upp Spånga station?

Anförande nr 37

Åsa Nilsson Söderström (L): Fru ordförande! Lars Strömgren! Jag fick ett alldeles chockartat besked tidigare i veckan. Det handlar om Spånga station. Regionen har bestämt sig för att helt lyfta ut stationen från den nya länsplanen. I förra planen fanns det medel avsatta till 2031. Det var för lite och för sent, men det var ändå en garanti för att arbetet skulle komma igång. Nu hävdar regionen att projektet inte är ”planeringsmoget”. För mig verkar det lite grann vara politikerlingo för att ni i Miljöpartiet inte har gjort ert jobb. Det bekräftas av de mejl vi har fått av regionledningen. De säger tydligt att problemet är att man inte kommer överens med Stockholms stad. Men det är ju Miljöpartiet som ansvarar för trafiken både i staden och i regionen. Jag undrar därför: Varför kan ni inte komma överens? Vad är det som har hängtt upp sig i dialogen? Och hur ska du lösa det, Lars Strömgren?

Anförande nr 38

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Jag tackar för frågan om Spånga station. Det är en bytespunkt i Västerort där, som för många bytespunkter, ansvaret delas mellan olika huvudmän. Kollektivtrafikbytespunkten har regionen ansvar för. Trafikverket har delvis ansvar för finansiering, när man får medfinansiering. Staden ansvarar för gatorna intill, cykelvägar till Spånga station och så vidare.

Det har skett renoveringar av exempelvis hisschakt och rulltrappor, och staden har gjort förbättringar runt Spånga station utifrån sitt uppdrag. Men vi behöver fortsätta att hitta sätt att utveckla Spånga samt göra en större ombyggnation av Spånga. Det är en sådan typ av objekt. Det är regionens ansvar. Nu har inte den nya länsplanen kommit ut, men jag vet att man har en inställning från länsplaneupprättaren, regionen, att man inte ska ha med objekt som inte är helt planmogna, det vill säga färdigplanerade. Då låses nämligen pengarna upp i planen och kan inte användas till andra objekt, som har kommit längre i processen.

Däremot har jag förstått det som att det kommer att finnas pengar i länsplanen för att fortsätta att jobba med den här typen av projekt. Så fort den planen presenteras vill jag gärna sätta mig ned med regionen och fortsätta det arbetet. Däremot är det – för kännedom, inte för att jag skulle vilja skylla ifrån mig på något vis – inte Anton Fendert och Miljöpartiet som är ansvariga för just länsplanen. Det är Centerpartiet och Michaela Haga som håller i länsplanens arbete.

Som sagt är det komplext när vi i Stockholm ska göra saker där region, stat och stad jobbar tillsammans. Vi försöker samverka och hitta våra roller så gott vi kan. Här behövs det mer arbete, och det ser jag fram emot att bidra till.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 39

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Det intressanta är inte vem som ansvarar för länsplanen, utan det intressanta är vem som ansvarar för trafiken och planeringen. Det måtte väl ändå vara de två trafikkontoren i region och stad. Det fanns en plan, och man struntade i den.

Man ska betänka att Spånga station har behövt byggas om i 35 år. År 1989 togs det fram ett väldigt bra förslag som man bara struntade i. Vi pratar om en av de allra största bytespunkterna i Stockholm. Man har 1 213 bussavgångar per dag. Det är mer än Brommaplan, Älvsjö och Liljeholmen. Ändå händer det ingenting, trots att planen togs fram för 35 år sedan. Nu hade vi i Spånga kämpat och kämpat för att få in det i länsplanen. Då struntade ni i att förbereda er, så man kan inte bygga. Det känns sorgligt.

Anförande nr 40

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det är inte så att vi inte har gjort någonting från stadens sida. Vi har jobbat med att knyta samman Spånga station med de områden som byggs nordöst om stationen. Vi har förbättrat cykelbanor och anslutningspunkter.

När man pratar om Spånga station är det ibland lite oklart vad man menar. Menar man busslösningen, rulltrappan, som har stått stilla, eller Trafikverkets spår för pendeln? Men om det ska göras ett större arbete kring Spånga station har regionen det övergripande ansvaret för bytespunkten. Det är regionen som behöver initiera ett sådant projekt. Det finns möjlighet att göra det i och med länsplanen, som jag har förstått det. För att ett objekt ska vara namngivet ställs det dock krav på att man har planerat färdigt. Där är man inte ännu. Men vi bidrar till och deltar i det arbete som sker.

Anförande nr 41

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Du säger alltså att det är regionen som inte har initierat projektet, Lars Strömgren. Men här i Stockholms stadshus har vi ändå ett ansvar för att även Spångaborna har en välfungerande trafiklösning. Bussterminalen är nog det mest akuta. Där är det trångt. Bussarna kan knappt svänga. Folk tvingas ut i gatan för att kunna ta sin buss. Det skulle ha hänt något för 35 år sedan. Varför händer det ingenting? Jag tycker att vi i Spånga drabbas ganska hårt av den rödgröna röra som finns både här i Stadshuset och i regionen. Man bygger tusentals lägenheter, men man gör inget åt vare sig vägar eller kollektivtrafik. Det är inte hållbart.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 42

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Ordförande! Jag håller med om att Spånga station är en viktig plats. Det är en kollektivtrafikknutpunkt i Järva stadsdel och Stockholms västerort. Men uppdraget att initiera ett större projekt kopplat till just bytespunkten är regionens ansvar. Det betyder absolut inte att vi inte deltar i det arbetet. När det gäller vårt ansvar från stadens sida har vi vidtagit åtgärder i området för att förbättra accessen till bytespunkten. När länsplanen kommer ser jag fram emot att sätta mig ned med regionens olika företrädare för att se hur vi kan samverka på bästa sätt.

När det gäller att ett objekt inte finns med namngivet i länsplanen kan jag säga att det är dumt när länsplanen har med namngivna objekt som inte är planmogna. Arbetet med att göra detta objekt planmoget behöver ske de kommande åren tillsammans med de inblandade aktörerna på initiativ av regionen.

Fråga nr 4. Cyberangreppet mot Miljödata

Anförande nr 43

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Borgarrådet Wanngård! Den 25 augusti blev Stockholms stads it-leverantör hackad. Mängder av data läckte. Personinformation från 70 000 anställda och tidigare anställda har läckt. Det gäller även en del personer med skyddad identitet vars uppgifter ska vara hemliga. Det är en katastrof för ett antal personer – exakt hur många vet vi inte än. Men det är också en katastrof för Stockholms stads förtroende inom it.

Som du vet anser jag och Centerpartiet att viktiga principer inom it bör beslutas politiskt i ett särskilt utskott eller en särskild nämnd. Vi har lagt fram flera förslag, men ni har varit emot dem alla. Nu frågar jag dig här i fullmäktige i stället, Karin Wanngård. Nu när staden åter har drabbats av ett stort it-misslyckande – efter Skolplattformen och många andra it-haverier – undrar jag hur du ser på detta som borgarråd och ansvarig. Hur kommer det sig att vi har hamnat här? Jag undrar också: Vad har ni i vänstermajoriteten fattat för beslut efter den 25 augusti?

Anförande nr 44

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar Svante Linusson så mycket för frågan. Det som har hänt är ju fruktansvärt. Det har drabbat 25 privata företag, ett 80-tal kommuner och många statliga myndigheter. Jag har en otrolig förståelse för att det här sprider oro och osäkerhet bland medarbetare, eftersom det är ett dataintrång som påverkar väldigt många.

Det är naturligtvis viktigt att sådant här inte sker. Nu har det skett. Frågan är vad vi gör då. Först handlar det om att få klarhet i vad det är som har läckt ut. På frågan vad

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

vi har fattat för beslut svarar jag att vi har tillsatt en extern utredning för att klargöra hur detta har gått till, vad vi skulle kunna göra annorlunda och vilket ansvar vi har från stadens sida – skulle vi på något sätt ha kunnat förutse detta, så att det inte inträffat? Det här är ett arbete som just nu görs av många som använder sig av Miljödata.

Jag är övertygad om att vi måste stärka vårt datasäkerhetsarbete ytterligare i och med att den här kriminaliteten blir allt vanligare. Det är därför jag avvaktar och ser vad utredningen visar.

Anförande nr 45

S v a n t e L i n u s s o n (C): Jag tackar för svaret, men såvitt jag kunde höra svarade du ingenting på vad det är som har gjort att vi hamnat här, Karin Wanngård. Hur ska vi någonsin kunna lära oss av alla våra haverier? Med GDPR och nu senast direktivet NIS 2 har inte bara leverantörerna utan även vi i Stockholms stad, som beställer, ansvar för säkerheten.

Den utomstående granskning som gjordes omedelbart efteråt visade såvitt jag förstått att leverantören Miljödata inte har hanterat sina system i tid och uppdaterat dem med tanke på de luckor som upptäckts. Miljödata är dessutom ett väldigt litet företag. Såvitt jag kunde se i den senaste årsredovisningen har de haft kostnader på ungefär 30 miljoner kronor per år, vilket är väldigt lite då de erbjuder en massa olika tjänster. Hur har ni värderat ett så litet företag? Vilka rutiner har ni haft för löpande översyn av säkerheten i systemet? Det är också lite konstigt att ni har valt att ha samma programleverantör som databasleverantör – varför är det så? Det brukar nästan alltid vara uppdelat på olika bolag.

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tycker ändå att jag har svarat – det är en extern utredning som kollar på det här. Jag avvaktar gärna vad utredningen kommer fram till innan jag själv står här och i förväg analyserar vad vi ska kunna göra bättre. Det jag redan nu ser är att det de facto finns förbättringar att göra. Den här utredningen görs nu med full kraft för att se hur vi kan ändra vårt arbete från stadens sida. Jag vill också betona att medarbetare med skyddad identitet får stöd och hjälp. Det ges individuell hjälp till dessa medarbetare, som antingen fortsatt jobbar i staden eller tidigare har arbetat i staden.

Anförande nr 47

S v a n t e L i n u s s o n (C): Borgarrådet Wanngård! Digitalisering och it är en väldigt viktig och synnerligen politisk fråga. Vi kan inte bli bättre på det här om ett ansvarigt borgarråd stoppar huvudet i sanden och låtsas som att det är en detaljfråga som tjänstemän ska lösa. Det här borde hanteras som en central politisk fråga som verkligen, *verkligen* behöver genomlysas och debatteras politiskt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Vi behöver principbeslut kring it-frågor. I dag är det inte bara så att vi läcker data som ett slags trasigt durkslag. Vi läcker också pengar på dåliga och alldeles för stora upphandlingar med väldigt dålig konkurrens.

Det är ibland lite svårt att veta om det är kompetensen som saknas hos vänstermajoriteten eller viljan och intresset för att ta it-frågorna på allvar. Det enda vi kan vara säkra på är att det som görs inte räcker till, för då hade det inte blivit på det här viset. Hur kommer ni i vänstermajoriteten att agera för att staden ska lära sig av våra it-problem? Vilken är vår lärandeprocess?

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Då säger jag det för tredje gången: Vi avvaktar en extern utredning som kollar på det inträffade just för att vi ska ta lärdom. Vad hade vi kunnat göra på annat sätt? Det är ju det den här utredningen ska komma fram till. Det är verkligen ett bevis på att det sker en lärandeprocess. När det inträffar sådana här värre saker som att uppgifter läcker ut, vilket tyvärr flera har råkat ut för, förutsätter jag att många har en lärandeprocess att gå igenom.

När digitaliseringen ska genomlysas och debatteras är det värt att framhålla att det här är en ny kriminalitet som förekommer. Man snor uppgifter och säljer dem på andra sidor. Det är klart att det gör mig oerhört förbannad att det kan ske på det här sättet. Självklart ska vi lära oss av misstagen.

Fråga nr 5. Att förebygga narkotika i skolan

Anförande nr 49

N i k e Ö r b r i n k (KD): År 2022, när vi styrde senast, påbörjade vi ett arbete för att kunna använda knarkhundar i skolan – inte knarkande hundar utan hundar som är särskilt duktiga på att söka upp narkotika – som ett konkret verktyg för att motverka narkotika i skollokaler. Skälet var att narkotikaanvändningen tyvärr sker i väldigt unga åldrar och att skolan absolut inte är en frizon för vare sig bruk, förvaring eller langning av narkotika. Hundarna är otroligt effektiva mot det här. Det visade inte minst hunden Klas, som markerade i samband med en sökning på en skola tidigare i år.

Sedan årsskiftet upphandlas hundarna, men de har endast använts vid nio sökningar i Stockholms stad. Vad hände med det här arbetet? När får vi börja se hundarna på riktigt ute i skolorna, så att vi kan förebygga narkotikaanvändning?

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 50

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Självklart har vi nolltolerans mot droger i våra skolor. För att förebygga narkotikaanvändning och stärka skolornas möjligheter att upptäcka om det finns droger på plats i våra skolor har vi, precis som Nike sa, upphandlat två bolag som snabbt och enkelt kan användas av våra skolor för att göra just sök efter narkotika. Det innebär helt enkelt att alla skolledningar kan använda sig av den här upphandlingen utan att man egentligen har någon konkret misstanke om brott. Man kan göra det i rent förebyggande syfte.

Detta är ett kompletterande verktyg. Bruket av det bygger på att skolledningarna ser att de vill använda sig av den här möjligheten. En anledning till att verktyget inte har använts i någon jättestor omfattning ännu tror jag är att detta fortfarande är ganska nytt. Vi ser självklart över om vi kan fortsätta att stärka kommunikationen kring att den här möjligheten är på plats. Men jag tror också att en anledning är att man inte haft så stor träff vid de sök som har gjorts. Det kan i sig göra att färre upplever att det är ett trängande behov. Vi vet samtidigt att polisen är stressad och pressad att ägna sig åt andra saker än att söka narkotika i våra skolor. Därför är möjligheten att utan brottsmisstanke avropa eget narkotikasök väldigt viktig. Hittills ser vi att de resurser som vi har till förfogande för att göra det här räcker till att täcka mycket mer än det behov som hittills har uppstått. Det är klart att vi vill att de ska användas fullt ut.

Anförande nr 51

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag tackar för svaret, Bjuggren. Jag noterade att du började med att säga att det råder nolltolerans mot narkotika på skolorna. Jag tycker att det var lite ironiskt att du tog upp det. Det var faktiskt så att ni strök utbildningsnämndens budgetuppdrag om nolltolerans mot narkotika direkt efter maktskiftet. Även om du nu uttrycker detta i ord är det ett faktum att ni konkret strök det direkta budgetuppdraget direkt efter att ni tog över.

Precis som du nämner görs detta i dag endast vid misstanke om brott; det är ett faktum att man inte är där i förväg och söker. Det är också så att det här framför allt görs efter skoltid, när barnen har lämnat skolan. Då är det inte helt omöjligt att tänka sig att man också har tagit med det man har förvarat i skolan under dagen.

Hur anser du att det här ska göras? Ska det göras mer regelbundet? Anser du att man ska komma in under skoltid, eller tycker du att det ska vara som i dag, att det sker efter skoltid vid misstanke?

Anförande nr 52

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det stämmer att vi i våra budgetar inte räknar upp allting som är olagligt i våra skolverksamheter. Det skulle ju bli en ganska lång uppräkningslista i budgeten av saker som jag utgår ifrån att vi alla vill bekämpa med full kraft.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det vi som sagt gör är däremot att sätta in konkreta insatser för att hantera och förebygga de problem som vi vet förekommer i vår stad och tyvärr även ibland i våra skolor. Bland dem finns just möjligheten till förebyggande narkotikasökning. Vid misstanke – det här är viktigt – måste man koppla på polisen. Vi kan ju skicka in hundar för att söka efter narkotika, men om det finns narkotika måste polisen kopplas på. Därför sker det här inte vid misstanke utan rent förebyggande. Finns det en konkret misstanke är det polisen som kopplas på.

Anförande nr 53

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det är en viss skillnad mellan att å ena sidan ha en lång lista och lägga till och lägga till och att å andra sidan avstå från att aktivt ta bort ett budgetuppdrag om att utbildningsnämnden ska jobba med nolltolerans. Tar man bort det uppdraget har man gjort ett aktivt val att flytta bort någonting som man tidigare hade ambitionen skulle bedrivas.

Med det sagt skulle jag ändå vilja ha lite svar. Precis som du säger används detta inte så mycket av skolorna i dag, Emilia Bjuggren. Det har faktiskt bara utförts nio sökningar sedan den här upphandlingen gjordes i början av året. Skulle ni kunna tänka er att ställa krav på att rektorer aktivt börjar använda sig av det här verktyget, så att vi kan få in hundarna under själva skoldagen och inte bara efter skoldagen när eleverna i fråga har lämnat skolan? Kan ni tänka er ett sådant direkt krav på skolan att börja använda sig av det här i förebyggande syfte?

Anförande nr 54

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Precis som jag sa används detta alltid i just förebyggande syfte. Vid misstanke kopplas polisen in.

Jag anser inte att vi ska styra våra rektorer vad gäller exakt vilken tid på dygnet som det här ska göras. Jag tror att det är rimligt att man utifrån olika aspekter av verksamheterna kan anpassa det från skola till skola.

Nu har vi en upphandling på plats. I stället för att använda oss av ord använder vi oss av budgetmedel i konkret handling för att se till att den här möjligheten finns. Det är klart att vi vill att den ska användas. Det är därför som den här upphandlingen har gjorts. Behöver vi stärka kommunikationen om det kommer det att göras. Om det mer handlar om att få upp vanan känner jag att vi ändå har påbörjat arbetet men att det kan förstärkas framåt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Fråga nr 6. De sjunkande skolresultaten i skolan

Anförande nr 55

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! För tredje året i rad ser skolresultaten ut att sjunka i Stockholm, enligt preliminära siffror. De ser ut att sjunka i både innerstaden och ytterstaden. De ser ut att sjunka mest bland unga flickor. I våra utsatta områden är det ungefär 30 procent av eleverna som inte är behöriga till yrkesprogrammen. Det här är oroväckande statistik, men det är så mycket mer än så. Bakom varje pinne i statistiken finns det nämligen en elev som riskerar att inte komma in på gymnasiet.

Nu har ett nytt läsår nyss börjat, med förväntansfulla elever som hoppas kunna bygga på sina kunskaper. Jag undrar då: Vad kommer de att gå till mötes? Tror vi att deras kunskapsresultat åter kommer att sjunka? Eller finns det en plan för att vända den här utvecklingen? Vad tror skolborgarrådet?

Anförande nr 56

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag håller med Andréa Hedin om att det är otroligt allvarligt att vi har skolor där det är så många elever som inte klarar behörigheten till gymnasiet. Jag tycker att det är ett så allvarligt problem att vi inte generellt ska fixa och trixa med siffrorna och hitta på. Sanningen är inte att skolresultaten i Stockholm generellt sjunker, enligt de preliminära resultaten. Tvärtom är det så att vi på marginalen, trots att resultaten i riket faller, har preliminärt starkare resultat i årets skolor än vad vi haft tidigare.

Det som är djupt oroväckande är att de olikvärdiga resultaten fortsätter. Vi har områden där väldigt många elever som har tuffa förutsättningar när de börjar skolan också går ut skolan utan behörighet till gymnasiet. Här gör vi tydligt riktade insatser. Vi har aldrig förr haft så ingripande insatser i våra skolor som vi har nu genom kommunal samverkan för bästa skola. Vi har också identifierat att det är en stor majoritet av dem som är obehöriga till gymnasiet som är det för att de inte klarar av godkänt betyg i matematik. Därför håller vi just nu på att utveckla riktade kompetensutvecklingsinsatser för de moment i matematik där vi ser att eleverna har tufft att klara sig.

Jag tycker att det här är en tillräckligt viktig fråga för att vi inte ska låtsas att det inte ser ut som det ser ut. Trots fallande resultat i riket har vi hållit emot. Resultaten är stabila och ökar marginellt på totalen. Men utmaningarna i de tuffaste områdena är alldeles för stora. Vi behöver göra mycket, mycket mer för att stärka likvärdigheten i våra skolor.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 57

Borgarrådet H e d i n (M): Men nu läser jag innantill ur de siffror vi har fått till T2:an på torsdag: år 2024 – 87,9, år 2025 – 87,3, det vill säga lägre. Flickornas resultat: 88,1 år 2024, 87,6 år 2025, alltså lägre. Siffrorna talar sitt tydliga språk. Annars skulle jag inte lyfta det här i frågestunden med skolborgarrådet.

Frågan blir: Vad gör vi framåt? När vi stod här för ett år sedan och jag tog upp frågan om de sjunkande skolresultaten frågade jag vad vi skulle göra med de fem skolor där vi hade de lägsta resultaten. Det kom väldigt otydliga svar, men några olika insatser som skulle göras nämndes. Jag undrar: Har man utvärderat det som har gjorts under det här året? Är skolborgarrådet säker på att man är på rätt väg? Kommer resultaten att vända?

Anförande nr 58

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ska vi börja med att läsa tabellen då? De preliminära resultaten 2024 efter sommaren var 87,2. De preliminära resultaten 2025 efter sommaren är 87,3. Det är en mycket marginell förstärkning, men det är en förstärkning. De slutgiltiga resultaten, som Andréa Hedin tittar på, har inte kommit än utan kommer i slutet på veckan. Mycket tyder på att vi när man är klar med betygen från sommarskolan och har rensat dubletter kommer att ha samma utveckling som vi hade förra året. På marginalen har vi alltså bättre resultat i år än vad vi hade förra året.

Vi har dock stora problem med likvärdigheten. Vi har alldeles för många skolor där det går alldeles för dåligt för alltför många elever. Det adresserar vi. Men man kan inte göra den vändningen på ett år. Alla de insatser vi gör med kommunal samverkan för bästa skola och utveckling av matematikundervisningen måste hållas i under lång tid.

Anförande nr 59

Borgarrådet H e d i n (M): Det är uppenbart att du jämför med de preliminära siffrorna från förra året och att jag jämför med de slutgiltiga siffrorna, Emilia Bjuggren. Men vi är uppenbarligen i alla fall överens om att det i våra utsatta områden är 30 procent som inte kommer in på gymnasiet. Skolborgarrådet svarar mig att vi ska fortsätta som vi gör i dag och att vi är på rätt väg. Men vi kan ändå konstatera att skolresultaten har sjunkit under mandatperioden och nu har stagnerat på en alldeles för låg nivå. Det enda jag hör är att du nämner samma insatser som du nämnde till mig för ett år sedan. Man har inte utvärderat dem och vet helt enkelt inte om man är på rätt väg, utan man lutar sig nu tillbaka och håller tummarna för att statistiken på marginalen ska falla rätt och att vi ska kunna fortsätta på samma inslagna väg. Är det rätt uppfattat?

Anförande nr 60

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Under många år, inte minst de med borgerlig majoritet här i Stadshuset, såg vi att resultaten i årskurs 6 gick ned år för år. Under alla

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

de åren varnade vi för att det här kommer att få konsekvenser. Det är de konsekvenserna vi nu ser. De elever som inte fick det stöd de behövde i mellanstadiet är nu på väg ut från högstadiet. Det är klart att det är ett problem.

Gör vi då några insatser för att försöka ge dem kompensation under högstadiet? Ja. Vi har precis presenterat vad vi gör specifikt för matematiken, där vi ser de stora utmaningarna. Vi har också vänt utvecklingen vad gäller simundervisningen, som är ett annat sådant område. Väldigt många elever misslyckas med behörigheten för att de inte klarar av att simma. Vi ser nu i våra utsatta områden att simkunnigheten ökar något efter alla de insatser vi gjort. De interventioner vi nu gör i skolor genom kommunal samverkan för bästa skola är sannolikt de starkaste interventionerna någonsin i Stockholms stads skolor.

Fråga nr 7. Hur kommer borgarrådet att främja bostäder i city?

Anförande nr 61

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Inledningsvis beklagar jag att borgarrådet Jan Valeskog tänker avgå. Men du ska inte slippa undan våra debatter, Jan. Du är ju kvar än så länge. Det gäller egentligen hela den rödgröna majoriteten.

Det vi funderar väldigt mycket över är att vi har alla dessa policyer, kvalitetsinstrument, program och liknande som vi beslutar om i staden men att det sedan händer väldigt lite. Vi har till exempel ett program för bostäder i city, men det händer ingenting. Vi har ett gyllene tillfälle när det byggs i trafiksnurran mitt emot Bolinders plan. Klara City View eller något sådant ska byggnaden heta. Där kan vi ha bostäder – varför inte?

Anförande nr 62

Borgarrådet Valeskog (S): Det är helt rätt att det råder ganska stor enighet om den politiska målsättningen – vi behöver mer folkliv i city, med bostäder, hotell, folkliv, kultur och så vidare, än vad vi har i dag. Det sker ganska dramatiska förändringar i city gällande handeln, vilket också på ett sätt skapar möjligheter under kommande år. Men de senaste åren har det varit tufft. Vi har gjort en hel del försök. Jag tror att det finns några lyckade och några mindre lyckade. Vi har till exempel Hästen 21, som det finns en del bostäder i. Man konverterar dagens bebyggelse, vilket är den ena metoden.

Den andra metoden är att planera nya bostäder vid genomgripande förändringar. I det senare fallet har vi ett exempel där det visat sig inte fungera. Det tycker jag är ganska typiskt när man jobbar med city. Det handlar om Centralstaden, där vi hade planerat och tänkt att vi skulle få in en del bostäder. Länsstyrelsen satte dock stopp för det,

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

framför allt på grund av problem som finns med buller och vibrationer. Man menar även att det kommer att passera farliga transporter som inte direkt gör det lämpligt med bostäder på det här stället. Det finns utmaningar med luftbuller på många ställen. Dessutom handlar det naturligtvis om ägandeskapet. Fastighetsägarna vill helst fortsätta med kontor. De utgör också en ganska stor andel.

Men jag håller med, och detta är någonting som det finns tydliga uppdrag för i policydokument som vi har, till exempel översiktsplanen för city; vi har tydliga målsättningar. Jag vet att de här frågorna kommer upp väldigt ofta och alltid när det är möjligt. Sedan händer det saker. Som jag gett exempel på kan det stöka till sig. Det är inte helt lätt, men detta är prioriterat.

Anförande nr 63

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har ju lovat att jag den här perioden ska försöka vara öppen, lite mer vidsynt och inte så himla elak, och det sistnämnda ska jag inte vara nu heller. Jag vill bara förklara att de här bostäderna som du räknat upp helt och hållet är Liberalernas förtjänst, Jan Valeskog. Det kan jag säga utan att förhäva mig. Vi har fört diskussioner, tjatat och vädjat till Pembroke Real Estate, Vasakronan och AMF Fastigheter: Nu när ni bygger så mycket kontor, se om ni inte kan få in bostäder också! På så sätt har vi nu fått 200 bostäder i city. Jag kan försäkra dig om att det är Liberalernas förtjänst. Nu är det möjligt för er att svara upp mot det och se till att det blir bostäder även i Klara City View alldeles här intill.

Anförande nr 64

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa för man en sådan diskussion vid varje tillfälle. Men i Klara City View är det inte heller möjligt av bullerskäl och på grund av annat som anförts. Men framför allt tror jag att man ska tänka lite större när det gäller city, som jag var inne på. Nu när handeln förändras har vi till exempel möjlighet att få in fler musikscener och nöjesplatser. Vi har ändå en bullerproblematik som finns på många ställen i city, och där är bostäder inte möjliga. Men viktigast av allt är att få in fler människor som rör sig i city. Att få in fler musikscener är helt klart ett viktigt sätt att arbeta på. Möjligheterna för bostäder jobbar vi också med, men vi har fått smisk på fingrarna av de skäl jag nämnde. Det är bra att Liberalerna så här långt kan skryta lite. Men jag tror att vi kan åstadkomma betydligt mer än 200 framöver.

Anförande nr 65

B j ö r n L j u n g (L): Hörde ni? Betydligt fler än 200 bostäder i city de närmaste åren, sa Jan Valeskog. Nu citerar jag – ursäkta, ordförande: Fan tro't, sa Rellingen.

Nu är det så att Klara City View klarar miljö kvalitetsnormerna och bullernormerna. Det står tydligt i tjänsteutlåtandena och i utredningarna att det är möjligt med bostäder.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Men då säger ni kameralt: Då får vi inte lika mycket betalt när vi säljer fastigheten till Humlegården. Ja, det tror farmor det. Det är ju så. Det är ett aktivt val man får göra. Ska vi ha fler bostäder i city, eller ska vi kameralt raka in lite mer pengar från den som vi säljer till? Det här är en fråga för er i majoriteten. För Liberalernas del är det självklart. Vi måste få in fler bostäder i city, möjligen även genom att omvandla kontor till bostäder. Överetablering är ordet.

Anförande nr 66

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag ska korrigera mig lite grann när det gäller Klara City View och bekräfta att det är ett unikt projekt. Det framgår av ärendet. Intäkterna som vi behöver för att kunna bygga runt om i Stockholm är tomträttsavgälderna. Det här blir ett pilotfall, kan man säga, för att få testa de nya nivåerna, som också processas i domstol. Detta har alltså en speciell förklaring som är kopplad till kontorsbebyggelse. Där får jag alltså korrigera mig något vad gäller skälet.

Inriktningen är likväl att bygga bostäder där det är möjligt. Men som sagt styr vi inte över alla fastigheter. Vi stoppas av länsstyrelsen på grund av bullerregler och annat. Det finns det många exempel på. Men det finns absolut möjligheter. Jag tror som sagt också att den ändrade handeln på gott och ont öppnar för nya möjligheter, både när det gäller bostäder och när det gäller fler musikscener.

Fråga nr 8. Nyföretagarrådgivning

Anförande nr 67

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Nyföretagarrådgivningen är en verksamhet som är viktig inte minst nu i det konjunkturläge vi har, med det lägsta nyföretagandet i Stockholm på 15 år. Gång på gång har ni ställt ut löften om när det här ska vara igång fullt ut med det nya begränsade uppdrag som ni har givit. Där är vi inte alls – långt ifrån. Den obefintliga tillgängligheten fortsätter. Den enda mindre grupp ni tar emot i den nya regin är full nu i september. Nästa möjlighet till ett första samtal kommer i november, med starkt begränsade platser. Individuell rådgivning kommer bara ett fåtal att erbjudas i nästa skede, om de har gått på alla de tre obligatoriska träffarna.

Det här är undermåligt. Det påverkar medborgarnas förtroende för staden i dess helhet och sänker tillväxten. Frågan till Socialdemokraterna är: När kommer nyföretagarrådgivningen att vara öppen med full kapacitet för ert nya begränsade uppdrag? Och när kommer kvaliteten att vara på plats?

Anförande nr 68

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan, Claes Nyberg! Det är ju tyvärr så att vi har sett färre företag startas i Stockholm, inte bara i år utan under i princip en

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

tioårsperiod. Det är klart att vi då måste fråga oss om vi gör rätt saker i stan för att få igång fler företag och stötta nystartade företag.

Det vi har sett är att vi har haft ett system som varit utformat för utförarna, det vill säga för dem som erbjuder företagsrådgivning. Det har inte gett de effekter som vi vill ha, nämligen att fler stockholmare faktiskt får stöd att starta företag. Det är klart att vi då måste fråga oss: Gör vi rätt saker? Kan vi göra detta bättre? Kan vi göra det på ett annat sätt?

Det är utifrån den principen som vi har lämnat systemet med fri etablering, som var utformat för utförarnas skull, för att i stället gå över till ett system där vi försöker fundera på: Vad är vår kompetens? Var finns det luckor hos marknaden? Var kan vi stötta?

Vi har mycket riktigt i första hand sett att det finns målgrupper i staden som har svårt att få företagsrådgivning på annat sätt. Dem vill vi "pinpointa" och stärka ytterligare. Det betyder inte att vårt system inte kan vara öppet för fler målgrupper; när det är fullt utbyggt kommer alla att kunna söka sig till det om det finns platser.

Det stämmer som du säger, Claes, att det bara är en modul som är igång nu, men det kommer på plats fler när systemet är igång för fullt. Vad gäller exakt datum för det vågar jag faktiskt inte svara just nu.

Men jag tror att det är viktigt att påminna sig om att det här bara är en del av det vi gör. Vi har aldrig haft så många UF-företag i Stockholm som vi har nu. Vi har slagit rekord i år igen. Vi har fler sommarjobbare som får chansen att under sitt sommarjobb pröva på att starta och driva företag. Vi har också en ny näringslivspolicy på väg upp.

Anförande nr 69

Claes Nyberg (C): UF-företagen är jättebra. Dem har jag inget emot. Vi borde ha mycket mer samverkan med näringslivet kring dem. Men det är faktiskt en helt annan fråga. Jag tycker nästan att det är ogint att blanda ihop det här på det sättet.

Du säger att det var fri etableringsrätt, Emilia Bjuggren. Nej, så var det ju inte. Staden hade upphandlat detta, och man hade avtal. Så enkelt är det alltså inte.

Det fanns säkert begränsningar i måluppfyllelsen. Men då finns det möjlighet att ställa krav i en återupphandling eller lägga till saker. Ni valde faktiskt att göra ingenting. Ni ställde egentligen inga frågor till dem heller. Och enligt utvärderingarna uppfyllde man egentligen alla mål med råge beträffande det som stod i själva uppdragsbeskrivningen. Detta tycker jag alltså är lite märkligt.

Jag och några kollegor ringde själva till staden och frågade: Jag är nyföretagare – hur ska jag göra? Då fick vi svaret: Vi ger inget stöd längre. Vi har inte något annat

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

upphandlat och igångsatt. Vi ska bara satsa på dem som är långt ifrån arbete. Du kan kolla på verksamt.se eller googla lite för att se vilka alternativ som finns. Min fråga till Emilia Bjuggren är: Är du nöjd med det?

Anförande nr 70

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det stämmer att vi inte hade någon utvärdering av det tidigare system som fanns på plats. Vi vet också att vi hade problem med att olika utförare gav stöd åt samma personer. Resultatet var inte fler nystartade företag. Tvärtom har vi under tio års tid sett att det blivit färre nystartade företag. Vi måste ju använda våra skattepengar till rätt saker. Därför har vi nu mycket riktigt upphandlat två pilotsatsningar som kommer att utvärderas innan man går vidare och breddar det här till större grupper. Syftet är att identifiera att vi gör det som vi har kunskap om och att det stöd vi ger är rätt och ger önskad effekt. Det stämmer att vi har identifierat vilka grupper som är underrepresenterade vad gäller att starta företag och som dessutom har hög arbetslöshet. Där kan vi som stad göra stor skillnad.

Anförande nr 71

C l a e s N y b e r g (C): Förstår jag borgarrådet rätt – sa du att det inte gjordes någon utvärdering innan ni släckte ned det system som fanns? Jag tror att jag hörde rätt. Men det gjordes faktiskt en utvärdering av måluppfyllelsen av Stockholm Business Region, som hade ansvar för verksamheten innan ni flyttade den till arbetsmarknadsförvaltningen. Den utvärderingen går att läsa. Den finns i handlingarna. Det är inget märkligt. Den visar på ganska hög måluppfyllelse. Det fanns ändå säkert brister. Jag håller med om att vi har problem med företagen i hela Sverige, och Stockholm är en del av det problemet. Det handlar om en massa andra samhällsfunktioner också. Det är viktigt att hålla emot så långt det går i den här regionen.

För mig är det en oseriös politik att stänga ned någonting utan att ha en riktig plan. Ni fattade faktiskt beslut först i augusti om hur modellen skulle se ut för att starta upp någonting. Det var i praktiken ett år efter att ni beslutade att detta skulle stängas ned. För mig är det helt enkelt ett oansvarigt sätt. Frågan kvarstår: När är ni uppe i full kapacitet?

Anförande nr 72

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Precis som jag sa har vi nu två pilotsatsningar. De kommer att utvärderas innan vi går upp i full kapacitet. Vi vill inte längre se en modell med ett naivt utformat kundvalssystem som har lett till att man kunnat fakturera staden dubbelt för att man gett samma personer stöd. Det är inte en effektiv användning av skattemedel. Jag delar helt enkelt inte bilden att man uppfyllt något av de mål som det var meningen att man skulle uppfylla. Om vi ser att nya företagsetableringar minskar i stället för att öka har det här inte lett till det som var syftet. Att vara noga med att

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

utforma ett system som ger oss måluppfyllelse tycker jag är att ta ansvar för att vi använder våra resurser rätt och använder stockholmarnas skattepengar till rätt saker. Det kommer att bli fullt utbyggt först när vi har testat och utvärderat de nya piloterna. Men som sagt är det en del i vårt arbete med att få fler företag i Stockholm.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 14 Stockholm Vatten och Avfall AB:s donation av utrustning till Ukraina

Anförande nr 73

N i k e Ö r b r i n k (KD): Över tre år har gått sedan Ryssland startade den fullskaliga invasionen av Ukraina. Under sommaren för lite mer än ett år sedan körde jag själv tillsammans med några vänner ned till Ukraina med ett antal fordon som på olika sätt behövdes i kriget. Det var en resa som gav väldigt många intryck. Det var en märklig känsla att se ett land befinna sig mitt i ett pågående krig samtidigt som man skapade förutsättningar för människor att kunna fortsätta leva sina liv. Vi kunde se soldater som bar en kollega, sin vän, i en kista på sina axlar in i en kyrka och precis intill se ett hus som några andra byggde upp. Samtidigt som Ukraina fortsätter att bedriva ett heroiskt försvarskrig för sin och Europas frihet repareras hela tiden skadorna och såren bland det som kriget redan har skördat.

Budskapet från alla dem jag fick möjligheten att tala med där var tydligt: Vårt stöd spelar roll, och inte bara i kronor och ören – det spelar roll för att vi bryr oss. Sedan februari 2022 har Sverige bidragit med över 100 miljarder till Ukraina. För senast elva dagar sedan presenterade regeringen ett nytt stödpaket på över 9 miljarder. Nationellt kan och ska vi bidra med fler artilleripjäser, fler drönare, mer ammunition och allt annat som behövs för att klara och vinna kriget. Men lokalt kan vi som stad bidra med mer av det som behövs för att också klara vardagen. Uppbyggnaden i Ukraina börjar inte ske den dagen kriget kommer att vara vunnet. Den sker ständigt, just nu, just i denna stund. Det är i sig viktigt för motståndskraften. Stockholm bör vara en aktiv och bidragande part i det arbetet, för det bidrar i sig till Ukrainas motståndskraft. Just därför är det också dags att vi signerar det vänortsavtal vi en gång formulerade fram tillsammans med Kiev.

I kväll beslutar vi om att donera UV-aggregat som stärker Ukrainas vattenförsörjning. Det är bra, men jag tror att vi kan göra betydligt mycket mer. Samtliga förvaltningar och bolag i staden borde systematiskt se över möjligheten att donera utrustning vi inte längre har användning av för att se hur det på plats kan bidra till att bygga upp det som Ryssland så innerligt försöker bryta ned. Det som en gång stod innan flyglarmen tjöt ska återupstå.

Avslutningsvis: Det är märkligt att se någonting brytas ned och byggas upp. Ukraina byggs ständigt upp. Vi ska bry oss och bidra. Det är motståndskraft – tillsammans, tills freden och friheten är vunnen.

Anförande nr 74

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Låt mig börja med att generellt konstatera att det solida och breda stöd som finns för Ukrainas sak i Sverige är ett skäl till nationell stolthet. Vi står upp mot Rysslands orättfärdiga invasion av Ukraina. Det gäller även

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

här i staden, såväl bland medborgarna som bland oss alla här i församlingen. Stödet är så kompakt att det är svårt att tänka sig en enda fråga där det är så solitt.

Stadens stöd har varit betydande från första början, som när staden snabbt beslutade att döpa om platsen utanför Rysslands ambassad till Fria Ukrainas plats. Stadens stöd har dock inte enbart varit ord och gester, utan vi har löpande donerat utrustning som inte längre behövs i den egna verksamheten. Exempelvis har SVOA, som vi pratar om nu, donerat nödgeneratorer som kan hålla operationslamporna tända när en drönarattack slagit ut det lokala elnätet i Ukraina. Det här är ytterligare ett sådant ärende. Det är mycket välkommet. Jag tror och hoppas att alla delar av staden återkommande ställer sig frågan: När utrustning byts ut, kan den gamla utrustningen komma till nytta i Ukraina?

Det är som sagt väldigt bra att det råder en sådan samstämmighet om stödet i den här församlingen. Men det finns smolk i bägaren. Det gäller bland annat den tidigare nämnda Fria Ukrainas plats och den flaggstång som vi har fått höra ska komma upp där. Sedan början av året har vi flera gånger fått höra från majoriteten att det ska komma på plats en flaggstång. Men sist jag var där stod det fortfarande ingen flaggstång på platsen. Vid snart sagt varje byggetablering i staden och vid varenda köplada vajar flaggor av diverse slag. Jag tror inte att det är en årslång process för Coop, Bauhaus eller Peab att sätta upp en flagga. Det borde det inte heller vara för staden.

Jag vet inte vilka ursäkter vi kanske kan få komma att höra nu. Men kan det verkligen ta nio månader att få upp en enkel flaggstång? Det börjar väcka en del obehagliga frågor. Är det så att majoriteten står och säger en sak här i talarstolen men sedan inte gör någonting för att det ska bli verklighet? Är det så att förvaltningen bromsar den här flaggstången av något skäl? Eller – kanske värst av allt – saknar förvaltningen kompetensen och förmågan att sätta upp en flaggstång på merparten av ett år? Det är som sagt obehagliga frågor, och det hade varit skönt om vi sluppit ställa dem. Förvaltningen och majoriteten har nu helt enkelt möjlighet att demonstrera att staden har förmågan att sätta upp en flaggstång och att den kan få det gjort inom kort. I övrigt hänvisar jag till det gemensamma uttalandet.

Anförande nr 75

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är väl läge att inleda en sådan här debatt med Slava Ukraini, särskilt som vi på måndagar mycket symboliskt och mycket bra flaggar med Ukrainas flagga här framme på podiet. Jag har lärt mig en del, tro det eller ej, i jobbet med förberedelserna till det här ärendet.

Något som gladdde mig väldigt mycket inledningsvis i hur staden reagerade på det anfallskrig som ryssarna startade mot Ukraina var att vi snabbt blev överens om ett vänortsavtal med Kiev. Men sedan har jag till min förvåning kunnat notera att det här

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

vänortsavtalet aldrig har signerats. Då är det utomordentligt svårt för våra förvaltningar att jobba bilateralt med Kiev; det finns egentligen inte något politiskt beslut som man kan hänvisa till i sitt arbete. Det här borde ju vara den enklaste sak i världen att klara ut, fru finansborgarråd. Ta fram de här handlingarna och signera dem, så att det händer någonting! Det är naturligtvis alldeles utmärkt om en sådan signal kommer till våra förvaltningar och bolag: Det är okej – kom överens med mottagare i Kiev, så står vi bakom det helhjärtat!

Vi kan också vidta symboliska åtgärder. Där har vi från Liberalernas sida gjort mycket konstruktiva försök. Vi har föreslagit att man döper om gatan utanför Rysslands ambassad. Men det vill man inte göra, och man har obegripliga byråkratiska argument. En gata kan inte ha olika namn på olika sträckningar, får vi höra. Men nu råkar det vara så att vi har ungefär en handfull gator som har det i Stockholms innerstad, och det är inga problem med det. Sedan tänkte vi att parken utanför ned mot sjön och parkvägarna runt omkring kunde få heta Fria Ukrainas park och Fria Ukrainas promenad. Då skulle man åtminstone på tre sidor av fyra omringa Rysslands ambassad med symbolik från Ukraina. Döm om vår förvåning när inte heller det gick!

Vi gör mycket, men vi kan göra mycket bättre. Ni är svaret skyldiga.

Anförande nr 76

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Det är inte ofta jag kommer att säga detta i den här talarstolen, i alla fall inte under den här mandatperioden, men jag tycker att det i många avseenden är ett bra förslag till beslut som den rödgröna majoriteten lägger fram för oss här i dag. Jag välkomnar förslaget att donera de här UV-aggregaten till Ukraina för att hjälpa till att återuppbygga landets vattenförsörjning.

Men varför nöja sig där? Varför inte göra mer? Kriget pågår, och det räcker inte med enstaka punktinsatser för att man med stolthet ska kunna säga att man stöder Ukraina. Samhällsviktig infrastruktur bombas ju sönder varje dag, och man blir aldrig riktigt färdig med stödet till Ukraina så länge kriget pågår. Nej, låt stadens alla förvaltningar och bolag se över möjligheten att systematiskt och över tid donera utrustning som inte längre behövs här hemma! Skriv under vänortsavtalet med Kiev och hissa flaggan vid Fria Ukrainas plats! Det är någonting som ju faktiskt utlovades av Socialdemokraterna i talarstolen här för bara några månader sedan men sedan konstigt nog togs tillbaka av Socialdemokraterna bara något möte därefter. Det är knappt så att man förstår vad som händer.

Ordförande! Solidaritet med Ukraina är inte någonting som görs genom en om än välbehövlig punktinsats. Det är något som görs genom uthållighet och över tid, genom symboler och faktiskt fysiskt stöd. Det görs genom målmedvetenhet och systematik. För den som vill göra mer för Ukraina rekommenderar jag en röst på Centerpartiet i valet 2026. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 77

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Rysslands olagliga anfallskrig måste stoppas för att Ukraina ska få leva i trygghet och i frihet. Dagens beslut visar på den styrka som Stockholm och stockholmarna har i sitt stöd till Ukraina och ukrainarna.

En fungerande dricksvattenförsörjning är avgörande både i vardag och i kris och krig. När Ryssland angriper reningsverk är det medvetet riktat mot både försvarsförmågan och den civila motståndskraften. Att Stockholm nu med brett politiskt stöd i den här salen donerar fullt fungerande UV-rening är därför ett tydligt uttryck för solidaritet i praktisk handling. Redan tidigare har SVOA med sin expertis arbetat för att stärka Ukrainas städers avfallshantering.

Solidariteten genomsyrar stadens verksamhet brett. Nyligen fick, som det gick att läsa i tidningen, ett 40-tal unga från Kiev möjlighet till sommarkollo i Sverige – ett andrum fritt från flyglarm och oro. Staden samarbetar också med Kiev om kompetens för återuppbyggnad. Hamnen bidrar med integrationen av Ukrainas hamnar i EU:s transportsystem. Ett omfattande arbete pågår för att ge ukrainska flyktingar bostad, sociala och kulturella aktiviteter samt bättre möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Stockholms solidaritet med Ukraina är stark och uthållig. Arbetet handlar både om att bidra till säkerhet nu och om att bygga för ett fritt Ukraina i framtiden. Den kraft som finns i stadens ordinarie verksamhet skapar långsiktighet och gör stödet uthålligt. Samtidigt är det värdefullt att se den breda uppslutningen från folkvalda i de manifestationer som hålls till stöd för Ukrainas kamp. Jag yrkar till bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 78

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Jag förstår verkligen att finansborgarrådet är nöjd här i talarstolen i dag, för det är ett bra beslut att skänka de här UV-aggregaten till Ukraina. Min fråga rör allting som staden *inte* gör för Ukraina och som också är finansborgarrådets ansvar. Vad händer egentligen med vänortsavtalet med Kiev? Varför har det inte skrivits under? Varför tog borgarrådet personligen tillbaka Socialdemokraternas tidigare löfte i den här talarstolen att hissa flaggan vid Fria Ukrainas plats? Och hur länge dröjer det egentligen innan staden börjar arbeta mer systematiskt för att över tid gå igenom vad mer som kan skänkas till återuppbyggnaden i Ukraina?

(O r d f ö r a n d e n : Innan finansborgarrådet svarar vill jag som ordförande säga att jag tycker att många inlägg har varit en bit utanför ämnet och själva ärendet. Men det är helt upp till finansborgarrådet att beröra de frågorna ändå.)

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 79

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tror att du har fått svar på de här frågorna tidigare, Kristin Jacobsson, men repetition är inlärningsmoder.

När det handlar om flaggstången är det en formell process. När jag tittade så sent som i dag hade det fortfarande inte kommit in någon ansökan om bygglov.

Vänortsavtalet har vi också diskuterat tidigare. Det handlar om att vi vill arbeta med hela Ukraina och inte bara Kiev. Det här gör att vi verkligen kan arbeta på riktigt.

Som ordföranden upplyste om handlar detta om ett bra beslut om att i bred politisk enighet donera fullt fungerande UV-rening för att man ska få rent dricksvatten även under kris och krig i Ukraina.

Anförande nr 80

F r i t z L e n n a á r d (M): Även jag vill inleda med att säga att jag håller med om nästan allt som finansborgarrådet just har sagt. Stadens stöd har varit och är stort, och jag har inget skäl att tvivla på att det kommer att fortsätta vara så.

Jag ska be herr ordföranden om ursäkt – jag kanske glider ifrån den materiella frågan här i sak. Men även jag vill återkomma till just flaggstången, Karin Wanngård. Du säger att det inte har kommit in någon bygglovsansökan. Men jag undrar: Kan inte staden vara lite mer proaktiv i det här arbetet och hjälpa de här krafterna? Man vill ju, har vi fått höra från majoriteten tidigare, få en flaggstång på platsen. Min fråga är: Vad har staden gjort, och när kan vi förvänta oss att det står en flaggstång på Fria Ukrainas plats?

Anförande nr 81

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det är lite olyckligt att det börjar handla om en flaggstång och inte om det här fantastiska ärendet i sak, där det faktiskt handlar om rent vatten för människor på plats i kris och krig.

När det handlar om flaggstången är det en formell bygglovsansökan som måste lämnas in för att vi ska kunna ta ställning till den frågan över huvud taget. Det handlar ju om vem som ska ta hand om det och övrigt i den nationella praxisen. Vi bör heller inte ägna oss åt utrikespolitik, så det är alltid en svår balansgång. Men som sagt har vi inte fått in någon bygglovsansökan. Det känns lite tråkigt att det här fina ärendet ska handla om det.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 82

M a g n u s R u n s t e n (MP): Herr ordförande! Jag tycker att det känns väldigt fint att kunna gå fram med det här beslutet i dag och att få höra att det, vilket vi alla vet, finns en bred uppslutning i Sverige kring att stötta Ukraina på olika sätt. Här har vi ett väldigt konkret sätt; genom det här beslutet kommer vi att stötta från stadens håll med vattenrening. I det här kriget vet vi ju att det är så att den ryska krigsmaskinen inte bara ger sig på militära mål; vi har under hela kriget kunnat se systematiska attacker mot civil infrastruktur, såsom energianläggningar och vattendammar. Det leder till förorening av vattnet.

Det här kommer jag kanske inte att säga så många gånger i den här talarstolen, men jag uppskattar det regeringen gör när det gäller att på olika sätt stötta Ukrainas motståndskraft. Det gäller både civilt och militärt förstås. Men om Ukraina ska klara av det här och komma ut som en demokrati när kriget är över måste vi vara med och stötta på alla sätt vi kan. Det handlar även om det civila motståndet. Då måste människor ha rent vatten att dricka. Här har vi ett sätt som vi kan bidra på. Karin Wanngård tog upp flera andra exempel på sådant som vi stöttar med, så jag ska inte rada upp alla de grejerna här. Men det här förslaget förenar mycket som är bra. Det handlar om internationell solidaritet och återbruk. Vi satsar på demokratin. Vi satsar på att stötta Ukraina. Därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 83

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu ska jag hålla mig till ämnet strikt. Det här är naturligtvis alldeles utmärkt. Men det är så onödigt att vi ska behöva ta upp ett sådant här ärende till kommunfullmäktige. Det är bra att ta upp vissa saker och visa: Det här gör vi, och det här står vi politiskt bakom allihop! Det är en styrka, och det vet jag att Ukraina också uppskattar väldigt mycket, liksom manifestationen utanför Rysslands ambassad och måndagsrörelsen på Norrmalmstorg.

Men jag måste fråga fru finansborgarrådet: Hörde jag rätt – sa du att det inte är så viktigt att underteckna den här vänortsförklaringen med Kiev därför att vi vill jobba med hela Ukraina? Det är väl så att kutym i Sverige är att kommuner kan teckna vänortsavtal med olika orter i utlandet. Vissa kommuner har ju tecknat vänortsavtal med orter som man numera inte vill ha kvar som vänorter; det händer saker och ting i länder som gör att man kanske inte vill ha så mycket med dem att göra. Det finns exempel både i Kina och i Ryssland.

Men om vi inte ska ägna oss åt utrikespolitik heller är det väl ändå utomordentligt viktigt att vi gör det vi kan göra – inte bara gör de här symbolhandlingarna med flaggstänger, vägar, parker, promenader och cykelbanor utan också undertecknar officiella dokument. Det har betydelse inte minst i det gamla Östeuropa, om jag får säga så. Där är det viktigt med sådana här högtidliga förklaringar – och inte bara där;

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

det är många länder som ser det här som viktiga saker. Vi är kanske inte riktigt lika formella i Sverige, men jag tycker nog att det vore väldigt bra om vi nu kunde se till att det här blev signerat. Så kom igen nu, fru finansborgarrådet! Ta fram pennan!

Anförande nr 84

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag kommer inte att hålla mig till ämnet riktigt strikt, eftersom frågan handlade om vänortsavtalen. Det är så här: Sedan nästan 20 år tillbaka har Stockholms stad avskaffat vänortsavtalen. Vi har inga vänortsavtal över huvud taget. Skälet är att man blev ganska uppbunden av de vänortsavtal man hade. Resurserna räckte inte till för att jobba löpande med andra städer eller orter som hörde av sig och ville ha vår hjälp och vår kompetens. Stockholms stad har alltså inga vänortsavtal.

Anförande nr 85

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande! Att vi inte har några vänortsavtal visste jag inte. Men likafullt fattade vi för ett par år sedan i enighet ett beslut här i kommunfullmäktige om att vi skulle upprätta det här vänortsavtalet med Kiev. Då är det ju ändå så att vi ska göra det, Karin Wanngård. Denna församling har uppdragit åt dig – eller kanske åt ordföranden? – som företrädare för Stockholms stad att skriva under ett vänortsavtal. Annars spelar det ju inte så stor roll vad vi fattar för beslut här. Som jag också sa i ett tidigare inlägg har jag full förståelse för att de här vänortsavtalen kan bli knepiga. Men jag tror inte att ett vänortsavtal med Kiev någonsin kommer att bli knepigt för Stockholm. Därför skulle jag gärna vilja att du tar fram pennan i morgon och skriver på detta.

Anförande nr 86

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag tänkte bara återigen knyta an till den starka uppslutning kring den här donationen som flera tidigare talare har lyft och vikten av att vi under den här långa perioden som har gått med Rysslands fasansfulla krig mot Ukraina fortsätter att stå upp för människorna i Ukraina, som just nu kämpar för allas vår demokrati. Jag tror att just uthålligheten är otroligt viktig. Med den här donationen visar vi verkligen att vi håller i från Stockholms stads sida, att vi har den här uppslutningen över partigränser och att vi står upp för folket i Ukraina och deras frihet men också vår egen frihet och vår egen demokrati, som ytterst står på spel. Vi behöver alla bidra på olika sätt, och det är precis det vi gör. Det är ovanligt att våra bolag donerar på det här sättet. Jag är stolt över att Stockholm Vatten och Avfall har tagit det här initiativet och att vi politiskt tar ansvar nu och fattar det här beslutet i väldigt bred enighet – för Ukraina nu och i morgon tills kriget är över och deras demokrati kvarstår och står stark.

(O r d f ö r a n d e n : Jag vill också tacka för den här debatten. Det är ju på grund av att det är en väldigt speciell relation som vi har till Kiev och Ukraina och att det är en

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

speciell situation som vi gör särskilda insatser. Det är också därför som jag har tillåtit den här debatten att flyta ut till ett antal olika ämnen som berör Ukraina. Men ärendet gäller alltså donation av utrustning.)

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 15 Inriktningsbeslut för projekt Västerbron etapp 2 – Renovering av stål- och betongkonstruktioner

Anförande nr 87

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Västerbron har vi pratat om förut i den här salen. Det är ett landmärke som till och med flera som sitter i det här huset har förmånen att se. Många andra använder Västerbron för att ta sig från Kungsholmen till Södermalm, i buss, på cykel, till fots eller i bil.

Jag tycker att det här ärendet också ger oss en möjlighet att lyfta upp det behov vi har av att hålla våra tekniska konstruktioner i gott skick. Det är alltid roligare att inviga helt nya saker. Det finns risk för en bias som gör att vi glömmer bort våra befintliga konstruktioner. Men i och med det här arbetet blir det tydligt att vi tar hand om våra konstruktioner och förlänger deras tekniska livslängd. Trots att det inte alltid syns på ytan är detta ett helt avgörande arbete som vi gör för att Stockholm ska fungera.

Just nu pågår etapp 1 av renoveringarna av Västerbron, som man märker om man rör sig över bron. Nu tittar vi alltså på nästa etapp, etapp 2. När kontoret har undersökt bron har det visat sig att den är i relativt bra skick, men det finns skador i betongen och stålet. De renoveringar som sker just nu handlar bland annat om att byta mittrefugen. Man ser över belysningen och uppdaterar den, renoverar brofogar, förstärker brovattenpelare, uppdaterar dagvattenhanteringen vid bron och hanterar korrosionsskador i stålet. Den etappen pågår nu, 2025–2027.

En uppdatering gällande etapp 1: Den går bra. Den håller budgeten hittills, eller går till och med under budgeten, och den håller tidsplanen. För att minska störningarna sker trafikomläggning och sådant i möjligaste mån nattetid och kommer att äga rum mellan april och oktober under de år som återstår, för att minska trycket på bron.

Etapp 2 fattade trafiknämnden beslut om i mars i år, men eftersom beloppet överstiger de gränser vi har fattat vi beslut om den även här i kommunfullmäktige i dag. Det är ytterligare saker som ska bytas, som brokonsoler, de konsoler där cykel- och gångbanorna går i dag. Man ska måla om brons stålkonstruktioner och även se över ytterligare delar av dagvattenhanteringen eller fördröjningslösningar för att minska trycket när det regnar mycket.

Detta kommer att påverka trafiken, men vi gör vad vi kan för att det ska bli så lite som möjligt. Det kommer att göras under två olika skeden. Under de skeden som pågår i ett och ett halvt till två år kommer biltrafik att ledas om, och cykel- och gångbanorna kommer att vara på en av sidorna och vara smalare.

Vi gör detta för att förlänga livslängden. Kontoret har uppskattat kostnaden för en helt ny bro till 4–6 miljarder. Det är alltså väldigt god ekonomi att underhålla våra konstruktioner. Det handlar om en balans – man vill inte renovera dem för tidigt, innan

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

konstruktionen är uttjänt, men inte heller för sent, för då riskerar korrosion och vatteninträngning att göra det dyrare när man väl gör det.

Det här är uppskattat och positivt. Även om inte allt syns är det ett väldigt angeläget arbete vi gör med att hålla våra konstruktioner vid liv. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 88

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Västerbron är en mycket älskad bro, en viktig pulsåder för trafiken och ett av Stockholms mest karakteristiska landmärken. Det är väldigt viktigt att, som vi nu gör, fortsätta med upprustningen så att den ska klara sig även hela det här seklet ut.

Vi började omdaningen och upprustningen av Västerbron 2022, när vi genomförde en breddning av gång- och cykelbanorna på båda sidor. Tyvärr blev då ytbeläggningen på den breddade delen av cykelbanan av så låg kvalitet att många fortsätter cykla på den gamla, väldigt smala remsan och till och med en bit in på gångbanan. Syftet med breddningen missades alltså tyvärr på grund av dåligt utförd asfaltering. Särskilt märkligt var att man inte gjorde ändringar på den västra sidan, när misslyckandet redan var ett faktum på den östra sidan. Man försökte rätta till det men lyckades inte, och nu har vi levt med den undermåliga asfalten i tre år. Under etapp 1, som nu pågår, kommer man inte heller att göra något åt detta och förbättra ytan.

Nu fattar vi beslut om etapp 2, som ska utföras 2030–2035, och då kommer även cykelbanan att göras om och få en ny beläggning. Det är väldigt bra. Men det är alltså först 2035 som Stockholms cyklister får se åtgärder som fixar det som blev fel 2022. Detta har vi i Centerpartiet protesterat mot flera gånger förut, och vi tycker fortfarande att ambitionsnivån är alldeles för låg när det gäller Stockholmarnas trafikmiljö.

Borgarrådet Strömgren berättade nyss den goda nyheten att etapp 1 håller tidsplanen och kostnaden. Vi från Centerpartiet hoppas att den också håller kvaliteten.

Bifall Centerpartiets reservation i kommunfullmäktige!

Anförande nr 89

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag håller helt och hållet med om att det var olyckligt att kvaliteten på breddningen av cykelbanan på Västerbron inte blev helt optimal. Kontoret har gjort olika saker för att både följa upp det arbetet och se vad man kan göra. Det är inte helt perfekt, men det blir bättre och bättre. Det som händer i etapp 2 är att man kommer att byta ut de här konsolerna, så då kommer det att göras om från början. Men det är olyckligt att det inte blev helt bra.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Kontoret jobbar med olika sätt att följa upp kvaliteten och hur man kravställer – vilken kompetens man ställer krav på när man upphandlar. Jag hoppas att det kommer att bli bättre och bättre. Allteftersom trafiken nöter på den här ytan kommer den också att bli slätare.

Anförande nr 90

S v a n t e L i n u s s o n (C): Våra upphandlingar borde vara sådana att en leverantör som gör ett så här dåligt arbete blir tvungen att göra om arbetet. Staden ska inte ha kostnader år ut och år in för en sådan här sak. Jag tycker inte att det är tillräckligt framåtutlåtande att säga att ytan ska nötas av trafiken så att den blir bättre och jämnare på tio års sikt. Nu får vi tyvärr vänta till 2035 innan det blir helt bra.

Anförande nr 91

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Älskade Västerbron! Att cykla upp är svettigt, men sedan kommer belöningen: en vy över vår vackra stad och glimmande vatten, och bra fart nedför. Bron är i sig en vacker vy, med sina bågar som sträcker sig över Riddarfjärden. Med 90 år på nacken börjar Västerbron bli lite skör och behöver ganska mycket omsorg. Till skillnad från hur det fungerar med oss människor kan renoveringsprogrammet ge bron 80 år till så att kommande generationer kan njuta av brons skönhet och ta sig mellan Kungsholmen och Södermalm.

Etapp 1 av renoveringsprogrammet pågår, och nu fattar vi inriktningsbeslut om etapp 2, då det handlar om att ta hand om stål- och betongkonstruktionerna. Byggstarten är beräknad till cirka 2030, så det är ett långsiktigt arbete, som är helt nödvändigt för att kunna ha kvar bron och dess silhuett och funktionalitet.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 16 Genomförandebeslut gällande projekt Ny idrottsanläggning Enskede friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP, del av fastigheten Enskede Gård 1:1

Anförande nr 92

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag och Centerpartiet välkomnar verkligen den här satsningen på Enskede friidrotts- och fotbollshall. Det är en viktig investering för föreningslivet och för barn och unga i söderort. Hallen gör det också möjligt att träna och tävla året runt.

Vi tycker att det är bra att staden nu investerar här, men vi vill ändå nyansera bilden lite. I underlaget framställs det verkligen som att staden nu håller ett högt tempo i byggandet av idrottsanläggningar, men vi ser i verkligheten att detta inte stämmer. Den här anläggningen är redan försenad med ett år, och bara i söderort ser vi flera andra projekt som skjuts framåt. Vårbergs IP, fotbollsplanen på Årstafältet, ishallen i Tallkrogen, Västertorps sim- och idrottshall – alla dessa projekt skjuts upp och senareläggs. Enskedehallen är i alla fall efterlängtd och en bra satsning. Men det behövs tempo och konsekvens i hela staden, inte bara i enskilda projekt.

Sedan tänker jag att den här debatten också kommer att handla om huruvida något finns eller inte finns. Vi hade tidigare i den här salen en ganska illuster debatt om någots existens, senast frågan var uppe. Det handlar om huruvida den populära och välbesökta vinteridrottsytan, isytan, finns eller inte finns. Jag kan i alla fall slå fast att Centerpartiet tycker att den är både populär och välbesökt och att den har existerat. Vi tycker att staden borde vara tydligare med hur man tänker när man vill ersätta den här isytan, som under många år har varit uppspolad och använd på Enskede IP.

Jag vill yrka bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande och fullmäktige! Den nya multihallen på Enskede IP är ett exempel på ett idrottsprojekt som arbetats fram i rekordfart. Vi socialdemokrater gick 2022 till val med löfte om en idrottshall på Enskede IP. I 2023 års budget fick nämnderna i uppdrag att utreda förutsättningarna för den nya hallen på idrottsplatsen. Nu är det äntligen dags att besluta om genomförandet av en hall för fotboll och friidrott, den första av sitt slag i söderort och den andra i hela staden.

Den nya fotbolls- och friidrottshallen kommer att bli en viktig förstärkning för idrotten i söderort. Den gör det möjligt att träna och tävla året runt på en av stadens mest nyttjade idrottsplatser, med starka föreningar som bedriver en bred verksamhet riktad till stockholmare i alla åldrar. Hallen ska inkludera en sjuspelsplan, och för friidrottens del ska samtliga hopp- och kastgrenar, inklusive slägga och kulstötning, också möjliggöras. Utöver idrottsytor kommer helt nya funktioner för föreningslivet att tillskapas. Bland annat ska hallen innehålla ett föreningskafé, omklädningsrum, förråd

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

och teorirum – funktioner som har efterfrågats av föreningslivet och som kommer att kunna höja verksamheten.

Jag vill tacka idrottsförvaltningen, fastighetskontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret för ett bra samarbete med att ta fram det här projektet på mycket kort tid. Jag uppskattar också den dialog som skett med Stockholms Fotbollförbund, Enskede IK och Hammarby IF Friidrott, som varit både positiv och lösningsorienterad. Jag ser verkligen fram emot att tillsammans med föreningslivet inviga den här hallen. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 94

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Jag hade hoppats att Jan Valeskog skulle stå här som ansvarig för fastigheterna, men du, Maria-Elsa Salvo, får ta detta.

I Mitt i-tidningen från juni kan man läsa att Enskedes nya multihall försenas med minst ett år. Man har upptäckt att vatten, avlopp och elanslutningar behöver flyttas. En ny kalkyl visar att projektet kan bli dyrare än tänkt samt försenat med minst ett år – tre betydande bakslag. Det är många idrottsprojekt som nu hålls tillbaka i staden: ishallen i Sättra, ishallen i Tallkrogen, is- och bad- och idrottshallar i Skarpnäck och multihallen på Vårbergs IP. Därtill kommer nu detta debacle när det gäller Enskede. Hur kommer det sig att man så här sent i projektet upptäcker brister i planeringen av grundläggande saker som el, vatten och avlopp, och vari består de hämmande fördringarna?

Anförande nr 95

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Tack för frågan, Leif! Det här är som sagt ett projekt som vi har fått fram rekordsnabbt. Löftet kom 2022 och det första beslutet 2023, och nu står vi här 2025 med ett genomförandebeslut.

Det stämmer att det har skett en del förseningar av det här projektet. Det handlar bland annat om den kostnadskontroll som vi arbetar stenhårt med här i staden för att se till att så mycket som möjligt av de pengar som ska gå till idrotten också gör det. Denna kostnadskontroll gjorde att man var tvungen att ta fram en ny projektkalkyl, och i och med detta behövde man justera tidsplanen. Sedan har man, precis som du var inne på, behövt flytta ledningar för vatten, avlopp och el, och det har också påverkat tidsplanen.

I ett tidigt skede i ett projekt är tidsplanen dock preliminär, och jag vill verkligen trycka på att den här mandatperioden präglas av många projekt. Detta är ett som kommer fram i rekordfart – det är faktiskt fakta.

Anförande nr 96

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Jag fortsätter med att säga ungefär samma sak som Maria-Elsa Salvo sa. Den här fotbolls- och friidrottshallen är en viktig

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

förstärkning för idrotten i söderort. Den ger möjlighet att träna året runt på en redan etablerad idrottsplats och ger dessutom idrottsplatsen, där vi bygger, en säkrare tillgänglighet. Föreningarna får fler lokaler att använda, och personalutrymmen förbättras för att möta ett växande behov. Hallen ska inkludera en sjuksplan för fotbollen, och friidrottens alla grenar ska kunna utövas där, bland annat diskus, slägga och kulstötning. Utöver idrottsytorna blir det också ett föreningskafé, ett omklädningsrum, förråd, föreningsytor och motionsrum.

Vi har under hela projektperioden haft en fin dialog med de idrottsföreningar som finns på platsen för att få ett så bra samråd som möjligt. Jag tycker att det är väldigt viktigt att man har det. Vi ser fram emot att den här multihallen blir klar till slutet av 2028, då fler stockholmare ges möjlighet att delta i idrott och gemenskap i sin närmiljö.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 97

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag ska inte alltför mycket upprepa vad tidigare talare redan har sagt. Men jag kan konstatera att detta är ett väldigt bra och välkommet projekt.

På förra kommunfullmäktige fattade vi beslut om den nya hallen i Akalla – också väldigt angeläget. Tvärtemot vad Jonas Naddebo anför har det här projektet gått rätt fort, liksom det i Akalla. Det är två projekt som faktiskt har travat på bra. Ja, det krävs en del ledningsomläggningar och sådant som försenar. Men i jämförelse med många andra projekt, som ibland stannar upp helt eller måste tas om, har det här projektet haft en framdrift och en prioritet som har gjort att vi redan i dag kan stå här med det. Det är fantastiskt bra.

Det handlar som sagt om ytor på en befintlig idrottsanläggning där det i dag finns dels en sjuksplan, dels grusyta med garage, lite omklädningsrum och sådant. Men allt detta kommer att ersättas inom projektet eller på det övriga idrottsplatsområdet.

Projektet följer stadens miljöprogram, och det har en tydlig miljöplan. Det kommer att bli en solcellsanläggning på taken, vilket också får ned driftkostnaderna. Det handlar alltså inte bara om miljöfördelarna med detta. Det kommer också att bli vegetativa tak på den ena garagebyggnaden för att främja ekosystemtjänster inom detta projekt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 98

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Martin, du lyssnade inte riktigt på vad jag sa. När det gäller just den här hallen har det gått snabbt framåt. Men ibland måste man också våga lyfta blicken och zooma ut för att se vad som händer i verkligheten, när ni

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

säger att ni har så högt tempo i ert byggande av idrottsanläggningar. Tittar man till exempel på Västertorps sim- och idrottshall ser man att den är försenad med minst ett år. Tittar vi på Brännkyrkahallen ser vi att det är förseningar med flera år; slutpunkten är osäker. Årstafältets BP är försenad på obestämd tid – troligtvis har man dragit i bromsen på grund av kostnader. När det gäller ny ishall i Tallkrogen är det oklart om projektet ens blir av. Och nu senast är det Vårbergs multihall i Skärholmen som är försenad.

Det jag menade var alltså att man inte kan slå sig för bröstet för att allting går så fort, som man vill uttrycka i ärendet. Men när det gäller just den här hallen går det ganska bra.

Anförande nr 99

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag tror att vi egentligen är överens här. Vi försöker vara väldigt försiktiga och inte säga att allting går med den framdrift som man skulle hoppas på. Det finns såklart en frustration kring att väldigt många projekt krånglar, hackar, stannar upp och så. Västertorp vet vi är ett väldigt komplicerat projekt som har varit en liten surdeg i några år. Men det här projektet och Akallahallen, som jag ändå vill lyfta fram, är två exempel där det faktiskt har gått enligt planen. Ibland är det segt och ibland inte.

Jag vill passa på att slå ett slag för Kristinebergshallarna, som du inte nämnde i din uppräkningslista. Det är också ett projekt som tyvärr har behövt stanna upp till och från. Men det har också berott på de angränsande byggprojekten, som behöver väntas in. Det finns exempel där man känner sig frustrerad, och det finns exempel där man känner sig nöjd och glad.

Anförande nr 100

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Nu har vi hört många berätta om hur fint det ska bli på Enskede. Jag kan berätta att det till och med finns en före detta finansminister som vurmar stort för den här platsen – och inte bara för idrottsklubben utan även för platsen som sådan. Samtalen med hen brukar handla om alltifrån behovet av parkeringsplatser till glädjen över den i dag kanske inte så nya läktaren som finns där, som ändå är ganska fin. Jag tror att hen också är ganska nöjd över den utveckling vi har på platsen.

Nöjda över platsen kommer också många Enskedebor att vara. De kommer att vara nöjda med att den väldigt populära thaikiosk som står på idrottsplatsen kommer att kunna vara kvar, i någon skepnad i alla fall. Kiosken är ungefär lika populär som en del korvkiosker i innerstaden, även om den inte alltid har lika många resursstarka förespråkare.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Jag tycker att vi ska glädjas inte bara över de 1 500–2 000 personer som dagligen besöker idrottsverksamheten, som nu får en sjyst inomhushall att verka i vintertid. Särskilt glädjande är just det vi har hört några nämna i talarstolen, nämligen det som tillkommer bakom kulisserna: de nya förenings- och serviceytorna, omklädningsrum och förråd. Du som sliter ideellt, antingen som tränare eller som förälder i kaféet, och du som måste kånka utrustningen till och från träningen vet hur struligt det är att vara aktiv eller ideellt arbetande. Jag tycker att du ska ha de bästa förutsättningarna för ditt arbete, och jag hoppas att det här beslutet kommer att underlätta för dig.

Att idrotten i Stockholm har ett oändligt behov av lokaler och planer är egentligen ett lyxproblem vi politiker har. Men det är samtidigt en utmaning där vi måste leverera. Med det här beslutet levererar vi nu återigen för dig som är stockholmare.

Med det här beslutet visar vi rödgröna också stockholmarna att samhället klarar att investera i idrottsanläggningar som vi gemensamt kommer att äga och att vi inte behöver kortsiktiga lösningar som i förlängningen blir dyra när privatintressen låser in stockholmarna i dyra hyreskontrakt. Det här beslutet, som innebär att vi äger och förvaltar en hall tillsammans, är därför ytterligare ett exempel på en långsiktig och ansvarsfull idrottspolitik.

Detta är kort och gott ett bra förslag. Därför tycker jag att ni ska bifalla kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Du, Ulf, beskriver en hel del saker som kommer att återställas eller finnas kvar, bland annat en thaikiosk. Då måste jag ställa en fråga om den befintliga isbanan, som är en mycket populär och välbesökt vinteryta. Kunde ni inte ha gjort mer för att hitta en plats för den isytan så att den kan spolas även i framtiden?

Anförande nr 102

U l f W a l t h e r (S): Nej, just den isytan ersätts inte. Det finns inte plats på Enskede IP. Däremot ordnar vi rödgröna andra ytor, som de nya ytorna i Högdalen och Rågsved. Isytan på Eriksdals BP har också utökats. Gränsberget tillkommer snart i området – det är ganska nära dit. Själv åker jag ofta i Gubbängen. Jag tycker att det finns ett behov av fler isytor i Stockholm. Framför allt har organiserade idrotter, som bandy och konståkning, ett stort behov av isytor. Här har vi mycket kvar att göra.

Överlag tror jag att problemet är att det inte längre går att bara spola grusplaner. Vi har en klimatkris i samhället, med en ökad temperatur. Jag tror att vi behöver börja där. Vi behöver börja med att få regeringen att jobba med våra klimatmål så att vi får ned temperaturerna, för då kan vi spola isen, Jonas Naddebo. Det går inte längre; nu

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

behövs det kylanläggningar. Det är det som gör detta mycket svårare och mycket dyrare.

Anförande nr 103

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Herr ordförande! Jag får ansluta mig till många här i salen som är positiva till detta ärende; det är även vi. Det är väldigt kul att se att det kommer en ny multihall för idrotten i Enskede. Det är bra för både föreningsliv, skolor och stockholmare i söderort.

Men som Jonas precis tog upp med Ulf har vi vid ett flertal tillfällen, om jag inte missminner mig, diskuterat i både fullmäktige och fastighetsnämnden vart den här isbanan ska ta vägen. Jag hade först tänkt fråga om den kommer att gå förlorad, men det har vi precis fått svar på: Ja, det kommer den. Då kommer följdfrågan: Kommer ni att säkerställa att det blir en ny, alternativ placering av isbanan i närområdet? Det fick jag också svar på – det var nej. Detta tycker jag är väldigt olyckligt, för vi tycker att det är bra att det finns möjlighet till ordnad idrott men även spontanidrott, en möjlighet som den här isbanan har gett Enskedeborna.

Jag vill yrka bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 104

H a n n a W i s t r a n d (L): Ordförande! Jag vill inleda med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Detta ärende är bra, men det döljer en mycket viktig fråga för idrotten i Stockholm, nämligen frågan om att få ta plats. Följdfrågorna handlar om nettoförlusten av stadens idrottsytor, och en annan följdfråga är: Följer majoriteten stadens policy? Stockholm växer, men idrotten får allt mindre plats. Trots att det finns en gemensam politisk överenskommelse om att idrottsytor som tas i anspråk vid nybyggnation ska ersättas fullt ut fortsätter vi att se en nettoförlust av idrottsytor i exploateringsprojekt staden över. För idrotten är detta en riktigt dålig utveckling.

Man må fnysa åt en liten grusplan, men senast i juni hade vi två andra ytor uppe, nämligen Skarpnäcks gård, tennis, och Nytorps gärde, elvamannafotboll – ytor som majoriteten inte heller planerar att ersätta. Detta strider mot stadens policy om kompensationsinvesteringar, som tydligt anger att idrottsfunktioner som påverkas av byggprojekt ska ersättas med motsvarande funktion, på likvärdig plats och i rätt tid.

Jag har därför ställt följande frågor till majoriteten i idrottsnämnden: Hur säkerställs det att exploateringsprojekt inte leder till en nettoförlust av idrottsytor? Följer majoriteten stadens policy om 1:1-ersättning? Hur kontrolleras detta? Hur mycket idrottsytor har gått förlorade utan att ersättas under den här mandatperioden? Hur mäts

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

och redovisas faktisk nettoförändring av idrottsytor över tid? Svaren har precis kommit upp, och jag kan konstatera att idrotten har blivit överkörd igen.

Idrott är inte ett komplement till stadsutveckling. Det är en grundläggande förutsättning för en hållbar och hälsosam stad. När ytor för rörelse byggs bort utan ersättning urholkas både folkhälsa, jämlikhet och barns rätt till en aktiv uppväxt.

Anförande nr 105

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Det här är ingen nettoförlust för idrotten – det stämmer faktiskt inte. Sanningen är att vi under de här tre åren har skapat fler ytor för idrott i Stockholm, och vi fortsätter göra det, som ni hör. Det här är också ett exempel på ett projekt där vi kommer framåt i rekordfart.

Den ersättningsprincip vi har för idrottsytor är jätteviktig. I dag står vi med stor brist på idrottsytor i Stockholm just för att man inte har hållit på den principen, så den håller vi stenhårt på.

Jag tycker även i den här debatten att det är tråkigt att ett så positivt ärende som detta i grunden ändå är, som du själv också medger, Hanna – en ny multihall för friidrott och fotboll, den första i söderort – ska komma att handla om en grusyta som har spolats sporadiskt. Det rör sig alltså om naturis; när vädret har tillåtit har man spolat planen. Det är inte konstis vi avskaffar. Jag vill klargöra det.

Anförande nr 106

H a n n a W i s t r a n d (L): Man kan kanske säga att den här grusytan är liten och inte används – därom strida de lärde, eller åtminstone vi här i kommunfullmäktige.

Jag tycker att projektet är bra, men jag ser ett problem i detta. Jag försöker, precis som du, ha ett idrottsperspektiv. Det vi ser är att det sker en strukturell nettoförlust som man faktiskt inte kompenserar. Idrottsförvaltningen, som skriver fram sina ärenden, talar själva om att det inte sker någon compensation i det här ärendet. Vår idrottsförvaltning blir alltså överkörd av andra förvaltningar eller nämnder, och det tycker jag inte är acceptabelt. Vi behöver bygga i kapp jättemycket – det är nästan en omöjlig uppgift. Vi har alltså inte råd att ta bort något. Vi har en policy om 1:1-ersättning, vilket betyder att ingen idrottsyta ska försvinna. Just nu är det under bara några månaders tid tre idrottsytor som faktiskt försvinner, utan att någon ersättning planeras.

Anförande nr 107

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Det är fantastiskt att det satsas på idrotten! Vi välkomnar planerna på en ny friidrotts- och fotbollshall på Enskede IP – en viktig och nödvändig investering för barn och unga i söderort. Men i

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

tjänstemannautlåandet ser det ut som att vinteridrottsytan inte inkluderas i den utveckling som vi har pratat om i dag. Det är ingen hemlighet att vi i Stockholm redan har brist på isytor. Därför är det olyckligt att vi ser ut att få ytterligare en isyta mindre. Detta hade varit ett perfekt tillfälle att utveckla även denna yta.

Precis som min liberala kollega bekymras jag över nettoförlusten av idrottsytor i staden. Tyvärr sker det alltför ofta när staden byggs och utvecklas att just idrottsytor försvinner och inte ersätts med nya. Vi ligger alltså hela tiden efter. Det blir lite som att vi tar ett steg framåt och två steg bakåt, och så kan vi inte ha det. Vi ansluter oss därför till den gemensamma reservationen med M och L.

Som sagt: Det är kul att thaikiosken blir kvar, men jag hade hellre sett att man såg till att isbanan blev kvar och rustades upp för idrott. Jag tänkte också passa på att fråga er i styret: Ska jag hälsa isidrottsföreningarna att man får byta sport för att det är dåligt för klimatet med kylanläggningar? Eller hur ska jag tolka det, Ulf Walter?

Anförande nr 108

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Jag vill börja med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, en reservation som handlar om den här isytan. Vi är självklart positiva till byggandet av idrottshallen. Det är en mycket bra anläggningstyp, och det finns inte många sådana. Jag har själv, som jag tror att jag har berättat om tidigare, varit mycket ute i Spångahallen. Där finns en niomannaplan inomhus med konstgräs, som används flitigt av de mest populära idrottsklubbarna här i Stockholm. Men lång resväg är det, om man bor i Stockholm eller på andra sidan stan, så vi behöver bygga fler sådana. Nu ska jag inte gå händelserna i förväg för mycket, men en sådan var faktiskt på gång – Vårberget, en sjumannaplan inomhus – men vi får väl se hur det blir med den. Även där har något byggnadstekniskt vägflyttande kastat lite grus i maskineriet.

Oavsett detta tänkte jag återkomma till spolningen av grusplaner, för där tänker man faktiskt spola en sjuplansyta. Det går alltså tydligen ibland bra att göra det. Men man kan också gardera genom att till exempel renovera rinken som står där och sätta ett tak över, precis som man gjort på Värmdö. Där har man gjort en sådan fin konstruktion. Då kan man också ansluta anläggningen till tävlingssystemet eftersom isen alltid är brukbar och inte blåser bort när det blir lite varmt i luften. Detta sparar energi också, så det är väldigt miljövänligt. Det borde uppskattas här.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 17 Motion om gratis familjerådgivning för nyblivna föräldrar

Anförande nr 109

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Ett barns relation till sina föräldrar är såklart avgörande – det säger vi gång på gång här i talarstolen. Det är viktigt för ett barns hälsa och utveckling att växa upp i en trygg familj. Att få möjlighet till en nära relation med båda föräldrarna är i de allra flesta fall det bästa. När det kommer ett nyfött barn till en familj betyder det mycket om föräldrarnas relation är stabil och trygg. Samtidigt kan den nya livssituationen också innebära påfrestningar för föräldrarnas relation till varandra.

I barnkonventionens inledning, sjätte stycket, står det att konventionsstaterna är övertygade om att familjen, såsom den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd, bör ges nödvändigt skydd och bistånd så att den till fullo kan ta på sig sitt ansvar i samhället. Vidare står det i sjunde stycket att konventionsstaterna erkänner att barnet, för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet, bör växa upp i en familjemiljö, i en omgivning präglad av lycka, kärlek och förståelse.

Kristdemokraterna föreslår i motionen att alla föräldrar ska få en gratischeck för familjerådgivning vid ett barns födelse eller adoption. I motionssvaret nämns en rad mycket bra insatser, såsom hembesöksprogram, familjecentraler och öppna förskolor. Många av dessa insatser har Kristdemokraterna arbetat för både på Socialdepartementet, i Region Stockholm och här i Stockholms stad. Vi vet att mycket finns. Men vi tror att tröskeln för att söka sig till familjerådgivningen blir lägre om man får en check eller en biljett.

Att erbjuda familjerådgivning är ett viktigt bidrag till stabila familjerelationer. Bifall till motionen!

Anförande nr 110

J a k o b B r a n d t (S): Fru ordförande och kommunfullmäktige! Till att börja med vill jag säga att jag håller med om mycket av det du sa, Michaela. Det är väldigt viktigt att förstå den situation som många hamnar i när de blir förstagångsföräldrar. Jag tycker också att det är väldigt positivt att vi börjar diskutera avgifterna, som i många verksamheter kan uppfattas som höga.

Samtidigt ska vi komma ihåg att just den här avgiften, som också nämns, ska ses mot bakgrund av alla andra åtgärder som finns till stöd för föräldrar. Det handlar om familjecentraler, öppna förskolor, program för hembesök och så vidare. Det är viktiga saker. Med tanke på detta ska vi komma ihåg att den check som det pratas om kan ha ganska marginell betydelse när det redan finns så mycket stöd.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

När man tittar på det här förslaget kan man dock inte låta bli att få några funderingar, som jag hoppas att vi kan få svar på. Den första funderingen är: Varför är det bara ett tillfälle? Varför är det inte flera tillfällen? Vi vet att föräldrar som hamnar i kris aldrig kommer att lösa situationen vid ett enda tillfälle. Den andra frågan är: Varför bara förstagångsföräldrar? Varför ska man inte ha detta för föräldrar där krisen kommer i samband med det andra eller tredje barnet? Den sista frågan, som kanske är viktigast av alla, är: Varför är detta inte med i ert budgetförslag? Det är det som är poängen. Om vi står här och pratar om önskelistor över vad vi skulle vilja få till utan att samtidigt finansiera det blir det bara tomma ord. Och tomma ord har vi inte råd med, framför allt inte när vi pratar om en så viktig grupp som förstagångsföräldrar och den utsatthet som man kan känna när man hamnar i en situation med konflikter inom familjen.

Anförande nr 111

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Tack, Jakob, för att du lyfter de här frågorna! Om vi börjar nedifrån tycker jag absolut att vi har med stärkt familjerådgivning i vår budget och har satsat mycket på det. Vi har inte specificerat checken, men vi har ändå ökat i vår budget och gör en stor satsning på familjerådgivning. Det har vi alltså med.

Sedan frågar du också varför det bara ska vara för förstagångsföräldrar. Jag tror att det är en poäng att man kan få en sådan check som förstagångsförälder, just för att ha en lägre tröskel. Du ställde också en fråga om varför det inte ska vara för dem som kanske behöver det. Men de kommer att söka sig till familjerådgivningen, och det finns många andra stödinsatser. Vi tror att detta är ett sätt att få kontakt med familjerådgivningen från början – det är därför vi föreslår det.

Anförande nr 112

J a k o b B r a n d t (S): Man skulle kunna ha all sympati för det du säger om det inte också fanns en budgetaspekt av det. I er budget för 2024 hade ni 15 miljoner i förstärkningar, och ni nämnde bland annat detta. Året efter, alltså i den skuggbudget ni nu har, har ni bara 10 miljoner, och så tar ni bort familjerådgivningen. Ni har alltså minskat med 5 miljoner, samtidigt som vi har generella nedskärningar på 44,6 miljoner inom stadens socialtjänst, med koppling till individ och familj.

Det är då problemet uppstår. Att säga en sak, hur fint det än låter, är helt okej. Men när vi pratar om kommunen måste vi också ha täckning för det. Vi måste ha täckning för det i budgeten, och vi vet att det inom politiken inte finns några gratisluncher.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 18 Motion om sociala insatsgrupper från åtta års ålder

Anförande nr 113

Maurice Forslund (KD): Fru ordförande! De senaste åren har vi fått se Stockholm drabbas av en ny typ av hänsynslös gängkriminalitet. Aldrig förr har vi på samma sätt fått uppleva hur sprängningar och skjutningar har blivit en del av vardagen och hur det grova våldet kryper nedåt i åldrarna. Parallellt med detta finns fortsatt ett cementerat utanförskap i flera delar av staden, ofta i de stadsdelar som är mest utsatta för den kriminalitet och otrygghet som har drabbat hela samhället. Ett Stockholm med gängkriminalitet, parallellsamhällen och otrygghet är ett svagare Stockholm.

Sociala insatsgrupper är ett samordnat arbete mellan socialtjänsten, polisen, Kriminalvården, Jobbtorg Stockholm, missbruks- och beroendevården samt psykiatri i syfte att stötta ungdomar som löper hög risk att begå brott med att lämna en kriminell livsstil. Det är en av stadens kraftfullaste åtgärder för att fånga upp barn och unga i riskzon och se till att de får rätt stöd.

I dag riktar sig de sociala insatsgrupperna till barn och unga från tolv års ålder. I ljuset av en samhällsutveckling där allt yngre barn befinner sig i miljöer där grova brott är normaliserade måste även möjligheterna att använda stadens mest kraftfulla förebyggande insatser följa med i utvecklingen. Vi behöver helt enkelt säkerställa att alla verktyg i verktygslådan är tillgängliga och kan användas om och när de behövs.

Sociala insatsgrupper är en behovsprövad insats och ska såklart bara användas i situationer då det är relevant och socialtjänsten bedömer att barnet i fråga har en mognadsgrad som gör att det kan tillgodogöra sig insatsen. Stadsledningskontoret och socialförvaltningen har i sina remissvar på motionen påpekat att sociala insatsgrupper i vissa fall har bedömts som en lämplig insats av socialtjänsten när barn under tolv år har utvecklat ett allvarligt normbrytande beteende och särskilda omständigheter har krävt denna insats.

Det är bra att socialtjänsten har tillåtit sig denna flexibilitet när det har behövts. Man kunde tänka sig att det skulle vara oproblematiskt att bifalla denna motion. Men det vill inte majoriteten. Nu blir frågan i stället om det finns eller har funnits fall där sociala insatsgrupper hade kunnat vara ett relevant stöd men där socialtjänsten inte satt in den insatsen på grund av riktlinjen om en åldersgräns på tolv år.

Från Kristdemokraternas sida anser vi att det är angeläget att alla relevanta förebyggande insatser finns tillgängliga. Jag yrkar därför bifall till motionen.

Anförande nr 114

Ulrika Lorentzi (S): Fru ordförande! Jag delar förstås den oro som Maurice talar om när det gäller en ökad kriminalitet bland yngre barn. Men vi har alldeles

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

nyligen fått en ny socialtjänstlag. Det är väldigt tydligt att de insatser vi ska använda oss av ska vara evidensbaserade. Det är också tydligt att Socialstyrelsen inte rekommenderar denna insats för så unga barn. Det är familjebehandling, föräldrastöd och samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid som passar för den här åldersgruppen. Det handlar om ålder och mognad, och det handlar om att jobba med så pass unga barn. Även om de har begått svåra brott har de inte förmågan att ta till sig insatserna inom ramen för den sociala insatsgruppen.

Precis som motionären också lyfte kan socialtjänsten i Stockholm vid särskilda omständigheter använda sig av sociala insatsgrupper för yngre barn och har också gjort det. Men som det står i svaret är det inte lämpligt att generellt göra det. Visst, det ska behovsprövas, men det är ändå inte det första alternativet – det handlar om extremfall. Förutom att insatsen inte är adekvat är risken också att man stämplar dessa väldigt unga barn som brottslingar.

Jag hänvisar i övrigt till svaret och yrkar förstås på att motionen ska anses besvarad.

Anförande nr 115

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Fru ordförande! En tidigare socialdemokratisk statsminister sa att man skulle vända på varje sten för att motverka gängkriminaliteten. Det är en bra ansats, såklart. Problemet är att ni när ni har vänt på stenen lägger tillbaka den på exakt samma ställe och låter allting fortsätta ungefär som hittills. Nu lyckas ni med konststycket att argumentera för att detta är en insats som är olämplig att erbjuda till den här målgruppen – samtidigt som vi redan gör det, så det är onödigt att göra något. Man får väl välja vilket ben man ska stå på.

Min fråga är: Har det varit olämpligt att erbjuda den här insatsen till personer under tolv år i de fall där det har bedömts vara relevant?

Anförande nr 116

U l r i k a L o r e n t z i (S): Nej, men det har handlat om extrema fall. Det som står i svaret handlar om att detta inte är den generella insatsen och inte den vi i vanliga fall ska använda.

Apropå att vända på stenar utvecklar vi strukturerad familjebehandling, som du vet. Vi har startat flera multisystemiska terapiteam, som också är för yngre barn. Vi utvecklar hela tiden metoder för att bättre möta de här barnen.

Anförande nr 117

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och kommunfullmäktige! Tack, Maurice, för den här motionen! Du lyfter upp en relevant problembild. Att allt yngre barn riskerar att dras in i kriminalitet och destruktiva miljöer är något vi alla i denna

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

sal ser på med stor oro. Vi vet att kriminaliteten kryper nedåt i åldrarna och att unga utsätts för riskfaktorer i tidig ålder.

Men här måste vi också vara tydliga. Sociala insatsgrupper, SIG Unga, är inte en insats framtagen för barn under tolv år. Modellen bygger, som du nämnde tidigare, på att individen har nått en viss mognad och kan reflektera över sina handlingar och delta aktivt i insatsens strukturerade upplägg. Att sänka åldersgränsen till åtta år vore att använda fel verktyg för den målgruppen.

För de yngre barnen finns redan en lång rad insatser som är både mer verksamma och bättre anpassade: föräldrastöd, skolans elevhälsa, socialtjänstens förebyggande arbete och andra riktade insatser. Att försöka pressa in åttaåringar i en metodik som bygger på ungdomens egen delaktighet skulle riskera att skada mer än hjälpa.

Så ja, vi delar oron, men nej, vi anser inte att lösningen är att sänka åldersspannet för SIG Unga. Vi måste möta varje ålder med rätt verktyg.

Anförande nr 118

M a g n u s R u n s t e n (MP): Fru ordförande! Jag vill tacka för den här motionen om ett viktigt område och en viktig insats. Detta är förstås en problematik vi behöver ta på största allvar, vilket vi också gör. Jag vill understryka det som mina rödgröna kollegor har tryckt på: att använda rätt insats för respektive målgrupp. Sociala insatsgrupper är också ett område som vi har satsat mer medel på i budgeten.

Proffsen som jobbar med detta inom socialtjänsten säger dock, som sagt, att det inte är riktigt lämpligt att generellt erbjuda den här insatsen redan för åttaåringar. Det finns andra, mer etablerade samverkansmodeller och insatser för barn som har allvarliga normbrytande beteenden. För barn mellan sex och elva år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende erbjuder vi utifrån Socialstyrelsens rekommendationer beteendebaserade föräldrastödsprogram, som till exempel Komet, och strukturerad familjebehandling. Det pågår också arbete med att erbjuda KBT-baserade färdighetsträningsprogram för barn i den här situationen. Det finns alla möjliga typer av samverkansmodeller i staden för att upptäcka barn i riskzon och erbjuda lämpligt stöd – samverkan mellan skola, polis och fritid, familjebehandling och så vidare.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 19 Motion om orosanmälan för äldre

Anförande nr 119

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Syns det inte så finns det inte – det är ett bra uttryck som skulle kunna användas för att beskriva hur lätt det är att göra orosanmälningar för äldre i Stockholms stad. Alla säger att det ska gå – men ingen vet hur man gör, och för den som skulle vilja orosanmäla är det omöjligt att hitta informationen.

Vid en sökning på orosanmälningar på stadens egen hemsida får man upp sju träffar. Ingen rör orosanmälningar för äldre. Googlar man på samma sak rör ingen av träffarna orosanmälningar för äldre. Hur ska man då veta att man kan, när inte ett ord om det finns skrivet? Det är alltför dåligt.

Låt oss för en liten stund tala om de äldre i vår stad som far illa och som är anledningen till att Centerpartiet vill att det ska bli lätt att orosanmäla också när man känner oro för äldre. Det handlar om de äldre som är ensamma och lider i tysthet i hemmet utan att någon reagerar och de äldre som kanske lever i en destruktiv relation, där våldsutsattheten ökar i takt med att partners kognitiva förmåga försämras. Låt oss prata högt om den tidigare alltid så välklädda damen som nyligen blivit änka och som plötsligt börjar uppträda förvirrat. Den strukna dräkten byts mot ketchup på bluskragen, trasiga nylonstrumpor och brännvinsknäppta knappar. Någon kanske ser detta och vill förmedla sin oro vidare till äldreomsorgen.

Ordförande! Vi vet aldrig vilken situation våra grannar, våra föräldrar eller vi själva kan komma att hamna i när vi blir äldre. Vi måste bli bättre på att se och hitta de utsatta äldre som far illa. Det är för deras men också för anhörigas skull som det måste bli enklare att göra orosanmälningar för äldre i vår stad. För som sagt: Syns det inte så finns det inte. Kan andra så kan Stockholm.

Bifall till Centerpartiets motion om orosanmälningar för äldre och vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 120

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande och ledamöter! Tack till Thomas Wihlman, Kristin och Centerpartiet för den här motionen! Det är en behjärtansvärd och relevant motion som ni har skrivit; vi vet att många äldre i Stockholm är ensamma och har behov av stöd. Jag tycker att er motion sätter fokus på det mellanmänniska i att rå om en granne som börjar bli glömsk eller nedstämd. Detta är en uppfattning som vi från majoritetens sida såklart delar.

Med detta sagt vill vi understryka att vi tycker att motionen är bra. Men vi och flera av remissinstanserna menar att detta redan sker i Stockholms stad. En orolig granne, eller

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

vem det nu må vara, kan höra av sig direkt till berörd stadsdel eller till Äldre direkt med sina funderingar. Som äldreförvaltningen lyfter i sitt remissvar kan vi alltid bli ännu spetsigare när det gäller att nå ut med vår kommunikation – det tar vi verkligen med oss från det ni skriver.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 121

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Det är positivt att ni säger att det redan finns en möjlighet att göra orosanmälningar. Men, som sagt, syns det inte så finns det inte. Hur ska jag kunna veta att det är stadsdelen jag ska höra av mig till om jag känner oro för min granne, eller att jag ska ringa Äldre direkt? Om inte den informationen finns är det svårt för mig att agera, och det är detta vi vill komma åt.

Vi har tillsammans konstaterat att informationen kan bli bättre på stadens webbsidor. Så min fråga är: Vad har ni i äldrenämnden egentligen gjort för att informationen ska finnas tillgänglig på stadens webbsidor och för att det ska finnas ett formulär att klicka i på samma sätt som man kan göra när man vill göra en orosanmälan gällande ett barn? Vad har ni gjort för att det ska bli enklare att anmäla oro som man känner för äldre?

Anförande nr 122

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Det blir lite svårt för mig att svara på din direkta fråga utifrån perspektivet att vi anser att det som ni vill ha redan finns. Det är klart att vi alltid kan bli bättre och spetsigare när det gäller att nå ut med information. Det är ett arbete som man aldrig blir färdig med, på gott och ont.

Jag tror inte att vi har någon politisk skiljelinje här egentligen. Vi vill samma sak som ni, och vi tar med oss era medskick. Vi kan behöva titta över olika kommunikationskanaler, men i sak håller vi med.

Anförande nr 123

L i s a C a r l b o m (MP): Ordförande! Tack, Centerpartiet, för att ni har lyft ett väldigt viktigt ämne! Jag har själv en anställning i Stockholms stad och gick vintern 2018 en kurs om våld i nära relation. Det var en del av det program som Åsa Lindhagen införde när hon var socialborgarråd för att motverka just våld i nära relation. Kursen gavs av Karolinska institutet till en stor del av Stockholms stads anställda. Det var ett par tillfällen då vi satt i en väldigt stor föreläsningssal, och vi såg ett par filmer. I en film är det en äldre kvinna som lever med sin man, och han utsätter henne för våld på ett subtilt sätt – på ett sätt som man kanske inte riktigt ser. Det var väldigt starkt att se de här filmerna, och det var vissa som lämnade salen i förtid eftersom det var ett väldigt jobbigt ämne.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Men jag tror ändå att vi har nått ganska långt när det gäller att jobba mot våld mot äldre. Just nu kommer stadsdelsförvaltningarnas tertiärrapport 2 ut. Om man använder AI för att sammanfatta vad de gör för att motverka våld mot äldre får man veta att Norra innerstaden har infört ett evidensbaserat screeningverktyg som är särskilt anpassat för äldre personers livsvillkor. Detta ledde till att 36 våldsutsatta personer kunde erbjudas stöd under perioden. I Skarpnäck använder man samma metod för att lättare upptäcka våldsutsatthet och försummelse. I Södermalm fortsätter biståndshandläggare inom äldreomsorgen att arbeta med screeningformulär för att i högre grad kunna identifiera äldre som utsätts för våld och försummelse. Hässelby-Vällingby ställer frågor om våld i nära relationer vid kontakt, för vidare stöd vid behov. De jobbar också med kompetensutveckling gällande bemötande av särskilt sårbara grupper, inklusive utsatta för våld i nära relation. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning arbetar med att öka kunskapen om olika typer av våld mot äldre samt utreder och följer upp misstankar om våld.

Det görs alltså redan väldigt mycket, även om det kanske inte kommer upp så mycket när man googlar just de ord som du nämnde. Men det står också på Stockholms stads hemsida att man kan kontakta Äldre direkt om man känner oro för en äldre person. Det har jag själv gjort, och det har gjort stor skillnad i den personens liv.

Anförande nr 124

Kristin Jacobsson (C): Jag betvivlar inte att stadens byråkrati och förvaltning, som du säger, Lisa, gör en del när de får information om att äldre far illa, men det är ju i steget efter. Hela samhället behöver bry sig om vad som händer och sker i trappuppgången. Man behöver bry sig om vad som sker i lokalsamhällena och hur ens grannar, anhöriga och släktingar mår.

Om man känner oro måste man kunna ge uttryck för det. Det är inte tydligt på hemsidan. Det är jättefint att det står på Äldre direkt, men om jag inte kan hitta dit spelar det ingen roll, när jag känner oro för min granne. Det är steget innan som motionen rör – hur jag som allmänhet kan anmäla till byråkratin, som sedan måste ta vid.

Anförande nr 125

Lisa Carlbohm (MP): Det står faktiskt på Stockholms stads hemsida – jag kan skicka länken till dig sedan, Kristin. Jag tror att det mest konstruktiva vi kan göra är att sluta stå här och bråka om vad som står på hemsidan eller inte och i stället börja agera om vi ser att äldre i vår omgivning far illa.

För några år sedan var det en vän till mig som blev orolig för en granne. Hon hade inte hört ifrån henne på några dagar, så hon ringde till polisen, som gick in. Grannen hade mycket riktigt dött i sin lägenhet. Min vän sa: ”Var är hennes barn? Varför har inte de reagerat?”

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Jag tror att vi alla i Sverige har ett jobb att göra med att börja bry oss om de äldre i vår omgivning, inte bara föräldrar och släktingar utan också vänner och grannar, helt enkelt alla. Jag tror att vi behöver bli bättre på att ta hand om varandra så att vi kan ställa om till ett mer medmänskligt och hållbart samhälle.

Anförande nr 126

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag funderade på om jag skulle gå upp och tala i den här frågan, men Lisa var ju väldigt tydlig med att vi ska ta hand om och bry oss om varandra. Det var precis vad vi gjorde hemma hos mig i min trappuppgång. Min granne som bodde mittemot blev utåtagerande och åt inte sin medicin, och vi hörde av oss till stadsdelen ett flertal gånger om att vi var väldigt oroliga. Vi hade också besök av brandkår, ambulans och polis.

Till slut stängde bostadsrättsföreningen av hennes gas och gav henne en elspis i stället för gasspisen, för vi var ganska oroliga. Hon hade också eldat i sin lägenhet på ett sätt som man inte ska göra. Vi ringde till socialförvaltningen i stadsdelen. Vi hörde av oss och försökte få veta hur det gick för den här personen. Hon blev tvångsintagen vid några tillfällen också.

Faktum var att vi brydde oss om henne. Vi försökte höra av oss till stadsdelen för att se om hon kunde få den hjälp hon behövde. Det var till och med så att jag i min desperation, när träffade stadsdelsdirektören i ett helt annat ärende, sa: "Jag får säkert inte säga det här till dig, men vi har jättestora problem. Vi är rädda att den här personen kommer att gå under om inte hon får den hjälp hon behöver." Och så gav jag min grannes namn och adress till stadsdelsdirektören.

Det ska inte vara så i den här staden att vi inte vet vart vi ska vända oss när vi är oroliga för våra grannar. Ni gör säkert jättemycket, och vi har utbildningspaket för alla våra anställda. Jag betvivlar inte det, men när man som enskild medborgare och stockholmare bryr sig om sin granne är det faktiskt ganska svårt. Vi var oroliga också därför att hon var ute mycket nattetid, kastade glas och grejer i trapphuset och ryckte i vår brevlåda om nätterna. Det blev en ganska orolig stämning kring den här personen. Det ska man bemöta med omsorg, för hon behövde faktiskt hjälp.

Jag vill bara vittna om att det inte är så lätt att veta vart man ska vända sig, inte ens för en som är ganska insatt, som jag själv. Jag tror verkligen att motionen är viktig och att den behövs för att tydliggöra. När vi är oroliga för våra medmänniskor ska det vara lätt att förstå vart man ska vända sig.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 20 Motion om utveckling av gamla och nya basketplaner i Stockholms stad

Anförande nr 127

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att jag delar motionärens uppfattning att staden bör fortsätta att satsa för att stärka basketen.

Basket är en jämställd sport med låga trösklar och stor attraktionskraft, inte minst i stadens fokusområden. Sporten har potential att växa bland våra prioriterade målgrupper, och vi bör arbeta strategiskt för att underlätta just detta. Glädjande i sammanhanget är därför att Stockholm blir värdstad för grupp-spelet i basket-EM för damer 2027.

I år har vi därför inlett en satsning tillsammans med Svenska Basketbollförbundet. Genom satsningen kommer lokala basketklubbar att stöttas för att kunna arrangera fler aktiviteter för barn och unga i sina områden. Bland annat handlar det om att arrangera streetbasketturneringar för ungdoms- och breddlag i hela staden.

Fram till 2027 kommer vi också varje år att arrangera tourstop för 3x3 i Stockholm. I samband med det ser vi också över och rustar upp basketplaner som finns runt om i staden. Bland annat planerar vi för basketplaner på Kista Äng och på Skarpnäcksfältet. Vi tittar också på ytor utanför det nya idrottstältet på Vinsta BP samt på Stenhagens BP. Staden har också projekt igång för flera nya idrottshallar, exempelvis i Akalla, Hagsätra och Rågsved. I Rågsved planeras den nya hallen dessutom med trägolv för att vara särskilt anpassad till just basket.

När det kommer till upprustningen av Kronobergsparkens övre basketplan har jag under dagen fått information om att det redan har gjorts av Kungsholmens stadsdelsnämnd. Upprustningen av basketplanen vid S:t Eriks gymnasium tittar idrottsförvaltningen på just nu, och man ser att en upprustning skulle kunna vara möjlig nästa år, under 2026. Basketplanen vid Åsö gymnasium får jag dock återkomma om.

I grund och botten delar jag motionens intention. Idrotten i Stockholm ska fortsätta att utvecklas. Alla satsningar är därför välkomna, och jag är väldigt glad över att vi har möjlighet att göra mycket nu i samband med basket-EM.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 128

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Basket är en av våra mest jämställda idrotter. Lika många tjejer som killar spelar, och sporten lockar unga från alla delar av samhället. Därför är det en idrott som Stockholm borde satsa

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

mycket mer på, inte bara genom att bygga inomhushallar utan också genom att bygga spontanidrottsytor.

Dagens verklighet är faktiskt frustrerande. Vi hörde härifrån talarstolen att allt är gott och fantastiskt, men då gör jag som Centerpartiet brukar göra: Jag lyssnar med dem som befinner sig i idrottsvärlden. Den här gången är det KFUM Central som beskriver det ganska tydligt, nämligen så här: Visst finns det många korgar runt om i staden men nästan inga planer som håller måttet. Det finns bara en enda plan i hela kommunen som uppfyller Basketbollförbundets riktlinjer för 3x3-spel, och den ligger i Tensta. Resten är undermåliga.

Vi vet att det krävs fyra korgar för att tjejer ska våga ta plats. Med bara två korgar blir det killarna som styr. Vi vet tyvärr hur denna hierarki ser ut när spontanidrott för basket genomförs, men om man i stället har fyra korgar kan fler spela samtidigt och tröskeln för tjejer att vilja ta plats sänkas. Att jobba på det sättet är därför viktigt för jämställdhetsarbetet inom spontanidrotten.

Precis därför vill vi i Centerpartiet satsa på att både rusta upp befintliga planer och bygga nya 3x3-ytor på rätt sätt. Kronobergsparken, S:t Eriks gymnasium och Åsö gymnasium nämndes här. Det är några av de platser som vi särskilt pekar ut som bra, men då krävs att staden lyssnar på föreningarna och Basketbollförbundet. Vi kan konstatera att staden och idrottsrörelsen har lite olika syn på hur arbetet går och hur dialogen ser ut.

Jag yrkar bifall till vår motion.

Anförande nr 129

J o n a s N a d d e b o (C): Jag vill citera stadens eget program för idrott, motion och friluftsliv. Där står det att flickor och ungdomar som är i åldern 13–20 år och som kommer från socioekonomiskt svaga förhållanden ska prioriteras. Det är just precis där vi tänker att basketen har sin styrka.

Vi anser att staden verkligen måste ta detta på allvar och börja rusta upp de befintliga planerna. Man måste också se till att det finns fyra korgar så att jämställdheten sätts i fokus. Där tror jag att vi har mer att göra. Det räcker inte att bara göra en vanlig renovering och en uppdatering, som Maria-Elsa Salvo sa, utan här måste man se att om man gör det på det här speciella sättet kommer man också att få ett ökat engagemang för jämställdheten.

Jag tycker verkligen att vi måste fortsätta att intensifiera dialogen med idrottsrörelsen för att se till att vi gör rätt när vi väl renoverar. När det gäller planerna vet jag att vi gjorde fel vid ett tillfälle. Det var på Matteus skola, där basketspelandet blev ett bullerproblem.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Vi måste därför verkligen tänka till så att planerna byggs på ett sätt som gör att vi både kan stärka jämställdheten i idrottsutövandet och se till att det inte bullrar för mycket. På Matteus skola blev man faktiskt tvungen att stänga en av de bästa 3x3-planer som man har haft. Vi ska se till att det inte blir så igen, och därför måste vi ta vara på den kompetens som finns inom Basketbollförbundet och säkerställa att vi bygger på rätt sätt så att vi inte behöver stänga de planer som vi har byggt.

Bifall till vår motion!

Anförande nr 130

O r d f ö r a n d e n : Innan vi går till beslut måste jag ställa en fråga till Liberalerna, som har ställt sig bakom reservationen i kommunstyrelsen. Står ni fortfarande bakom den? Om svaret på frågan är ja vore det bra om någon kan gå upp och yrka på det. För formens skull vill vi att ni gör så.

Anförande nr 131

H a n n a W i s t r a n d (L): Vi står självfallet fortfarande bakom den.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 21 Motion om att bygga tillfälliga idrottsplatser i Frihamnen, i Värtahamnen och på Loudden

Anförande nr 132

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att den rödgröna majoriteten ser positivt på att uppföra tillfälliga idrottsytor i väntan på kommande stadsutveckling.

I budgeten för 2025 gav den rödgröna majoriteten stadens förvaltningar i uppdrag att utreda platser för tillfälliga idrottsytor. Till följd av detta har vi bland annat beslutat att anlägga konstgräs på Söderstadiontomten. Vi har pekat ut platser i östra Hagastaden och Järva samt uppfört två tillfälliga tälthallar för bordtennis och basket i Vinsta.

Arbetet med att fortsätta att identifiera nya platser fortskrider. Behovet av nya anläggningar och idrottsytor i Stockholm är stort. Vi vet att många föreningar tvingas tacka nej till nya medlemmar på grund av brist på tid och plats. Ambitionen från den rödgröna majoriteten är att alla barn som vill ska kunna idrotta. De positiva effekterna för hela samhället är många: bättre folkhälsa, bättre skolresultat, starkare gemenskap och bättre sammanhållning.

Framför allt handlar det dock om en grundläggande rättighet: Alla barn ska ha rätt till en fritid som känns meningsfull, utvecklande och kul. Det är därför idrottspolitiken är så viktig i Stockholm, och det är därför de rödgröna prioriterar att bygga nya hallar, skapa tillfälliga idrottsytor och öppna upp fler skolidrottshallar för föreningslivet.

Våra prioriteringar har på kort tid gett resultat. Sedan 2022 har investeringarna i nya idrottsytor fördubblats. Vi har öppnat fler skolidrottshallar för föreningslivet, och i och med det har vi tillfört 16 000 bokningsbara timmar. Vi ser till att det kan börja spelas fotboll på Söderstadiontomten igen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 133

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi i Centerpartiet har väckt motionen därför att vi, precis som alla andra, ser ett stort problem, nämligen att trycket på idrottsytorna i Stockholm och särskilt i norra innerstaden är alldeles för hårt. Barn och unga får inte plats i idrottsföreningar därför att det helt enkelt inte finns ytor att idrotta på. Vi föreslår därför att fler tillfälliga idrottsytor anläggs. Där ser vi att Frihamnen, Värtahamnen och Loudden är bra platser som i dag står tomma men som skulle kunna fyllas av liv.

Vi hörde vänstermajoriteten presentera sitt arbete med de tillfälliga idrottsplatserna, och de pekar bland annat på två exempel: Söderstadion och Vinsta. Men Söderstadion

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

är det enda som egentligen är relevant här, för Vinsta är ju bara en evakueringslösning under en renovering. Den löser faktiskt inga extra behov, även om den är tillfällig. Att använda det som exempel är faktiskt ganska märkligt.

Det är förvånande hur lite som har gjorts på det här området, men vänstermajoriteten verkar vilja ha det så. Ännu märkligare är det när fastighetskontoret går ut och säger att tillfälliga idrottsanläggningar bara ska användas i undantagsfall, trots att man har fått i uppdrag att identifiera mark för just det syftet och trots det som Maria-Elsa säger här nu.

Jag tror att alla förstår att vi i Centerpartiet inte håller med och inte är nöjda. Vi menar att det ibland är värt att lägga resurser på tillfälliga idrottsytor, för det kan göra enorm skillnad här och nu medan vi väntar på de permanenta lösningarna. Vi ser också tydliga bevis på att tillfälliga idrottsplatser faktiskt är något som efterfrågas av våra föreningar.

Ett tydligt exempel är Brinkens IF. De har själva tagit initiativ till att bygga två tillfälliga ishallar i Frihamnen, med egna pengar och ett enormt engagemang. De visar att det här är viktigt på riktigt. Föreningen är till och med beredd att själv investera för att få till fler tillfälliga idrottsplatser. Vi vill verkligen hylla Brinkens IF för detta. Och visst, de har fått bygglov. Det är jättebra, men frågan är: Vad gör staden mer för att hjälpa dem?

Just nu står projektet stilla eftersom det inte finns någon el framdragen. Föreningen har redan lagt 50 000 kronor på en uppgrävning för att försöka lösa det själv. Är det verkligen rimligt? Vi har föreningar som är villiga att investera i vår stad i en tid när idrottsplatser saknas akut. Då måste vi från stadens sida göra allt vi kan för att hjälpa dem. Här brister det i Stockholm. Jag vill att vi gör mer.

Bifall till vår motion!

Anförande nr 134

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag skulle verkligen vilja, Jonas, att ni redogör för vilket systematiskt arbete ni hade under den förra mandatperioden för att skapa tillfälliga idrottsytor. Jag har suttit här i fullmäktige sedan 2014, och jag kan inte minnas att ni har presenterat ett systematiskt arbete för just det.

I vår budget pekade vi däremot ut konkreta platser där vi ville få fram tillfälliga idrottsytor. Det har vi arbetat efter. En av de platserna är Söderstadiontomten, och innan den här mandatperioden är slut tror jag att det kommer att spelas fotboll där. Det är nämligen planen. Vi ska lägga konstgräs där före nästa säsong.

När det kommer till Brinkens IF har man nu, precis som du beskriver, problem med att lösa elförsörjningen. Ellevio har fullt i nätet och har inte kapacitet att leverera, och staden tittar just nu på olika möjligheter för att lösa detta. Diskussioner pågår alltså.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Samtidigt jobbar vi på med vår budget. Där vi ser över ett hyresstöd som vi har i staden, men det får jag återkomma till.

Anförande nr 135

J o n a s N a d d e b o (C): Det är roligt att du lyfter upp er budget, Maria-Elsa, eftersom ni ju drog bort 1,3 miljarder i idrottssatsningar i den förra budgeten. Vi ser verkligen fram emot en bättre budget den här gången. Jag håller tummarna för det.

Att du väljer att lyfta fram Vinsta, som är en evakueringslösning, är verkligen att använda verkligheten med skohorn för att försöka få det att se positivt ut med spontanidrottsytorna.

Det var vi som under den förra mandatperioden började återvinna proffsgräs för att se till att vi får konstgräs på många fler platser. Ett proffsgräs måste bytas efter ungefär tre år medan det kan ligga säkert fem till sju år till på grusytor, som nu faktiskt har fått konstgräs. Vi var också med när Haga bollplan borta vid Wenner-Gren Center fick användas tillfälligt medan man väntade under byggtiden, som verkar dra ut på tiden i den här staden.

Det var några exempel på vad vi gjorde för att skapa tillfälliga idrottsytor.

Anförande nr 136

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag vill bara passa på att yrka bifall till vår reservation.

Jag vill också göra ett litet kunskapstillägg, nämligen att Brinkens IF och andra föreningar, som nu bygger och gör egna investeringar med pengar som de själva har samlat ihop, bygger i blindo därför att staden inte på något sätt vill garantera att de ska få nolltaxa för sin barn- och ungdomsverksamhet. De bygger och investerar alltså för idrottens egen skull, men de får inte inget tack för det från staden.

Anförande nr 137

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och fullmäktige! Tack, Hanna, för att du lyfter upp den här frågan! Du sätter verkligen fingret på den ideologiska låsning som finns på vänstersidan. Man kan absolut inte tänka sig att det finns privata aktörer, i det här fallet en ideell förening, som är villiga att bidra till att fixa tillfälliga idrottsytor. Då säger man: Nej, vi kan inte lova någon nolltaxa i de lokalerna, för det strider mot vår ideologiska övertygelse.

Jag tycker att det är väldigt trist att det är på det sättet. Jag tycker att staden borde säga: Fantastiskt att ni vill investera! Självklart ska barn och unga få subventionerad hyra i lokalerna, även om det inte är staden som står för fiolerna. Det vore rätt och riktigt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det är bland annat det här som försenar Tallkrogen – att man dividerar om nolltaxan i lokalerna. Jag är verkligen bekymrad över att vi inte kommer loss i den här frågan. Det hela är ganska tydligt. På fastighetskontoret är de så skeptiska att de knappt vill verka för några tillfälliga idrottsytor alls utan säger att det inte är något som är prioriterat. Sedan säger ordföranden i idrottsnämnden: ”Det här är det som vi har skrivit i budgeten”, och så ser vi att förvaltningarna bromsar.

Det måste vara frustrerande för er i majoriteten att inte ni kan se till att aktörerna och tjänstemännen arbetar utifrån de direktiv som står i budgeten. Det står att fler tillfälliga idrottsytor ska komma till stånd, men de bromsar när de svarar, till och med motionssvaren. Det är synd att vi inte har kommit längre.

Nu ska jag ge rum för Maria-Elsa att ge mig en replik.

Anförande nr 138

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag vill börja med att säga att Tallkrogen i dag inte är ett stadens projekt, som det kan låta som på Naddebo.

Jag får upprepa det jag precis sa angående Brinkens IF. Staden tittar på olika möjligheter att lösa elfrågan. Samtidigt vill vi inleda ett arbete för att se över det hyresstöd vi har i staden just för att se vad vi kan göra för att stötta föreningar som vill bidra med idrottsytor i Stockholm. Men det får vi återkomma till senare.

När det kommer till OPS-upplägg, som ni förespråkar, Jonas, kan jag säga att vi är positiva till att man som privat aktör vill komma till Stockholm och bygga för idrotten, men pengarna till idrotten ska gå till att skapa mer idrott. De ska inte gå till privata fastighetsbolag för att betala för vinster, aktieutdelningar och räntekostnader. Därför vill vi inte att staden ska låsa in sig i dyra och dåliga hyresavtal. Det är jag stolt över att vi tycker och arbetar för.

Anförande nr 139

J o n a s N a d d e b o (C): Du är stolt över att ni är försenar och fördröjer många av de projekt som vi hade på gång tidigare, Maria-Elsa, för det är vad det i realiteten innebär. Ni har av ideologiska skäl stoppat de privata investeringar som funnits i Stockholm. Det innebär att vi fortfarande inte ser någon sim- och idrottsanläggning i Västertorp och heller ingen renovering av Brännkyrkahallen, för att ni tagit tillbaka det i egen regi och sätter fast det i långa utredningar.

Jag ser det här som väldigt olyckligt. Och så kallar du det för OPS-projekt, vilket är otroligt felaktigt. Det vi gjorde under vår tid var att hitta särskilda lösningar som skulle vara till gagn för våra barn och unga, som skulle få idrottsanläggningar, men som inte skulle låsa fast oss i långa, dyra avtal. Det var inte vår ambition. Det var det vi jobbade

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

så hårt med, och det var därför det tog så lång tid att få dem på plats. Annars hade det varit lätt.

Vi återkommer i debatten. Vi hoppas på hyressystemet.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 22 Motion om att stärka Stockholm som grön kryssningsdestination

Anförande nr 140

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det verkar vara min kväll i kväll.

Kryssningsturismen är av stor betydelse för Stockholms ekonomi och besöksnäring. De senaste åren har varit svåra för Östersjön som destination, med Rysslands brutala anfallskrig mot Ukraina, med covid i bagaget och med höga bränslepriser, men nu ser vi en ljusning samtidigt som högre miljökrav ställs från såväl branschen som resenärerna.

Vi är övertygade om att Stockholms Hamnar behöver vara en del av omställningen. Denna sommar invigdes ännu en elanslutning till landström på Stadsgården, vilket vi är glada över. När kryssningsfartygen kan koppla upp sig på landström minskar vi både buller och utsläpp mitt inne i stan. Centerpartiet vill att den utbyggnaden ska fortsätta också i Frihamnen.

Vi vill också sätta ljuset på helhetsupplevelsen för dem som kommer till Stockholm sjövägen, för låt oss vara ärliga: Deras första intryck när de kommer till Stockholm sjövägen är inte jätteroligt. Det är uppställda trailrar, industrifastigheter, stora hårdgjorda ytor och dåliga kollektivtrafikförbindelser. Det lockar faktiskt inte till att utforska staden på egen hand.

Centerpartiet vill att vi ska ta tag i besöksupplevelsen, som har varit ett provisorium under många år. Vi behöver inte vänta på stadsutvecklingen i Frihamnen för att sätta igång med arbetet med att göra våra hamnområden lite mindre ogästvänliga. Tydlig skyltning, informationstavlor, bättre belysning, grönytor och popup-aktiviteter kan ordnas redan här och nu – det behöver inte skjutas på framtiden.

En levande hamn är en trygg hamn. Därför vill vi se permanenta faciliteter för våra kryssningsfartyg som även kan nyttjas till annat under lågsäsong. Låt hamnen vara Stockholms ansikte utåt – värdigt, tryggt och välkomnande.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 141

J e n s H o l m (V): Fru ordförande! Jag vill tacka Jonas Naddebo för den angelägna motionen, vars andemening jag delar i princip fullt ut, men jag tycker att vi här i staden har gett Stockholms Hamnar, som jag är ordförande för, i uppdrag att arbeta för att verkställa precis det som Jonas Naddebo talar om.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Vi har ett uppdrag: Vi vill att Stockholm ska bli en hållbar premiumdestination för kryssningstrafiken. Med detta menar vi att vi i Stockholm ska se till att hela tiden successivt höja ribban för de kryssningsfartyg som kommer till Stockholm, kvalitetsmässigt men i synnerhet när det gäller miljön. Vi gör det redan nu. Vi styr med hamnavgiften. De som jackar in i landelen, de som sorterar sina sopor och de som hanterar svart- och gråvatten på ett optimalt sätt får en lägre hamnavgift. De som inte sköter sig kommer på sikt att slås ut, för vi vill ha premiumbesökare till Stockholm.

Jag hade en diskussion om detta med en företrädare för ett de främsta kryssningsrederierna i Östersjön. Jag frågade honom: Finns det en risk att vi i Stockholm ställer för höga krav på er kryssare så att ni tackar nej till att komma till Stockholm därför att vi ställer för höga miljökrav? Då fick jag svaret: Nej, alla vill till Stockholm. På så sätt kan vi höja ribban för alla kryssningsfartyg i Östersjön, för om man har förberett för landel på sitt fartyg så att det funkar i Stockholm kommer det förstås att fungera på alla andra platser där det finns landel.

Det tas upp en del andra saker i motionen när det gäller våra terminalbyggnader och annat. Jag håller med om att det finns mer jobb att göra där, absolut! Vi har i Stockholms Hamnar i uppdrag från budgeten och även inom ramen för kajstrategin att vi ska tillgängliggöra våra kajer mycket mer än vad vi gör i dag.

När det gäller Värtahamnen, Frihamnen, Stadsgården och Masthamnen tycker jag dock att man måste komma ihåg att det också bedrivs hamnverksamhet där. Det kommer fartyg på hundratals ton som anlägger och löper ut. Man måste hitta rätt balans mellan att göra det attraktivt för besökare och att tillgodose sjöfartens och hamnens intressen.

Anförande nr 142

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Premiumbesökare tror jag att vi verkligen har behov av. Vi har behov av alla intäkter som kryssningsturismen innebär i vår ekonomi och besöksnäring. Miljökraven sluter vi från Centerpartiet absolut upp bakom; de är viktiga. Men vi vill också peka på att vi upplever att väldigt lite händer, Jens, även om ni har ett budgetuppdrag.

Jag tror att man med rejäla tag skulle kunna titta på hur besökare upplever det när de går i land, både i Frihamnen och längs med Stadsgården. Det är långa sträckor att gå, det är svårt att ta sig till kollektivtrafik och framför allt är det en väldig röra i hamnarna. Jag tror inte att man bara kan slå ifrån sig det här. Besöksupplevelsen är viktig. Jag tror att vi behöver göra mycket mer för att göra Stockholm till en mycket mer gästvänlig besöksdestination.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 143

J e n s H o l m (V): Våra terminaler ligger där de ligger – så är det bara – men självfallet kan man ha bra kommunikationer till dem. Du ska veta, Jonas, att vi har legat på regionen för att få bra kollektivtrafik till våra hamnlägen. Där behöver vi hjälpas åt så att det blir bättre.

Jag håller med om mycket av det som står i motionen, men man ska också komma ihåg stockholmarnas intressen, alltså den stora insats som vi gör från hamnen när vi fasar ut de stora fartygens användning av hjälpmotorer. Tidigare låg de 24:7 med dieselmotorer som brummade längs Stadsgården, vilket ledde till stora utsläpp och mycket buller. Nu när de jackar in i landelen blir det inga utsläpp, och det blir mycket mindre buller. Vi måste alltså se till att vi också tar hänsyn till alla stockholmare som bor i vår stad.

Anförande nr 144

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag får tacka Naddebo för en bra motion och Jens för ett bra svar.

Jag tänkte inte uppehålla mig så mycket vid just besöksupplevelsen men ändå passa på att nämna en del av de rätt omfattande och väldigt ambitiösa miljö- och klimatambitioner som hamnen har. Det är ett helt batteri med grejer, så det är kul att vi får prata hamn för en gångs skull.

Jens nämnde premiumdestinationen. Det är ett viktigt uppdrag när det gäller internationella kryssningar att prioritera dem som uppvisar hög miljöstandard, på bekostnad av dem som uppvisar låg. Hamnen arbetar också mycket med att utreda åtgärder som bör genomföras för att bidra till en fossilbränslefri sjöfart och hamndrift och alternativa drivmedel.

Det handlar om att öka ambitionerna att driva utvecklingen mot en hållbar hamn i Sverige och Östersjön, inklusive samarbete med Östersjöhamnarna i de gröna sjöfartskorridorerna. Inom ramen för det svenska och europeiska Klimatkontrakt 2030 ska hamnen arbeta med att utveckla samarbeten, innovativa arbetssätt och ökad extern finansiering från staten och EU för att åstadkomma en snabbare klimatomställning. Hamnen arbetar med miljödifferentering av hamnavgifter för att stimulera och underlätta elanslutningen för färje- och kryssningstrafik.

Jag rabblar mycket nu, men jag vill faktiskt gå igenom det här. Det handlar om att arbeta för en ökad användning av laddstationer inom den kommersiella sjötrafiken och stuveriverksamheten, att arbeta för ökad återvinning av avfall och minskad användning av plast med hjälp av incitamenten inom hamnen, att fortsätta arbetet med energieffektivisering och utveckling av den egna produktionen av energi, att bistå i trafiknämndens uppdrag med elektrifiering av transportsektorn, bland annat via elektrifieringspakten, och att fortsätta att verka för att stärka sjöfarten och avlasta

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

vägnätet från transporter på land, till exempel inom arbetet med insjöfart i Mälarhamnar AB.

Det handlar också om att tillsammans med trafiknämnden ta fram förslag på mål och åtgärder för att öka överflyttningen av gods från väg till vatten, ett uppdrag som går så där, att aktivt delta i arbetet med internationella miljööverenskommelser och standardisering inom EU:s lagstiftningspaket Fit for 55, gällande rapportering och integrering av sjöfart i EU:s utsläppshandel, och att utveckla Norvik till en innovativ hubb med hamnnära infrastruktur för elektrifiering, framtida bränslen och mer hållbara godstransporter på land och vatten i Stockholm och även i Mälardalsregionen.

Inom Norvik har vi logistiknavet för koldioxidavskiljning. Vi ska också verka för en fossilfri landbaserad anslutning i alla hamnar, inklusive bättre järnvägsförbindelser.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 145

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Efter den här enormt långa uppräknningen går det inte att ta miste på ditt brinnande engagemang, Martin. Vi är överens om alla dessa miljösatningar. Jag är helt enig med dig om att vi behöver göra mycket mer när det gäller detta, och då blir min enkla fråga: När får vi landström till Frihamnen?

Anförande nr 146

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag tackar för frågan. Jag ville som sagt passa på att nämna dessa saker när det för en gångs skull kom ett ärende som handlar om hamnen. Då tyckte jag att det var värt att nämna dem.

Jag får be att få återkomma om landström till Frihamnen. Det har varit på gång ett tag, och vi hade hoppats att det skulle vara på plats. Förhoppningsvis kan vi få till det under den här mandatperioden. Jag hoppas det men ber att få återkomma.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 23 Motion om att göra 3-30-300-regeln till norm i Stockholms stad

Anförande nr 147

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholmarna älskar sina grönområden, både för rekreation och för motion. Vi vet att städer med en hög andel stadsnära grönska generellt sett har bättre folkhälsa. Det är positivt även när det gäller psykisk stress och ohälsa. Vi vet också att grönområden är viktiga för att klimatanpassa städer mot värmeböljor och ökad nederbörd liksom att gröna växter renar luften, svalkar vid hetta, fördröjer dagvatten och bidrar till en trivsammare stadsmiljö.

Centerpartiet vill garantera att alla stockholmare har nära till grönska och natur, och vi vill därför slå ett slag för att göra 3-30-300-regeln till norm i Stockholm: 3 träd ska varje stockholmare se från sitt hem, 30 procent av staden ska täckas av trädkronor och 300 meter ska maxavståndet vara till närmaste grönområde. Vi föreslår därför att staden ska ha detta som övergripande mål och föreslår satsningar för att nå dit.

Hur gör man egentligen i den här staden för att få igenom något som oppositionspolitiker? Vi kommer inte att få igenom den här motionen heller i fullmäktige. Det vet vi redan, för oppositionen brukar aldrig få igenom några av sina motioner. Men ibland upptäcker man att man ändå får igenom sina förslag. Vi skrev motionen förra sommaren, och i majoritetens budget, som beslutades i november, finns flera av de satsningar som vi vill se.

Ansvarigt borgarråd svarar nu ett år senare att man har beslutat om en ny trädpolicy i budgeten och även att principerna för 3-30-300-regeln kommer att utvärderas vid framtagandet av trädpolicy. Bra där! Borgarrådet berättar också att det ska bli en ny tjänst på trafikförvaltningen, en trädstrateg. Heja heja! säger vi från Centerpartiet. Det var precis det vi föreslog i vår motion. Så kan man också få igenom sina förslag som oppositionspolitiker. Vi motionärer kanske ska vara nöjda med att bra förslag kommer med i majoritetens budget så att de kan hänvisa till den i stället.

Vad gäller avstånd till grönområden får vi tyvärr inget svar om hur det ska mätas och undersökas. De senaste siffror vi kan hitta är från Miljöbarometern 2009. Hur ska vi veta om vi uppnår målen om vi inte mäter?

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 148

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Centerpartiet, för motionen!

Oppositionens roll är att belysa frågor om vad styret gör och inte gör. Att Miljöpartiet driver frågan om fler träd i staden och att det rödgröna styret håller de frågorna högt

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

är nog ingen överraskning för någon. Det pågår dock en utveckling av sättet som man jobbar med träd på. Jag har inget emot att bjuda på att frågan har belysts tack vare Centerpartiet, men det här arbetet har funnits på trafikkontoret och hos det rödgröna styret sedan dag ett.

Träden är älskade; jag säger det självklara. Det är både ett slags irrationell eller känslomässig relation och en rationell relation utifrån vad träd kan bidra med, inte minst när det kommer till svalka vid värmeböljor, minskning av risken för översvämningar och den påverkan som träd har på luft. Vi i det rödgröna styret satsar på träd, och det kommer vi att fortsätta med.

I 2025 års budget har vi en post på 10 miljoner kronor för trädsatsningar som stadsdelsnämnderna kan använda sig av under 2025. En trädstrategi inrättas också. Syftet är helt enkelt att se träden utifrån ett mer strategiskt perspektiv. Var behöver vi satsa på träd, vilka trade-offs finns det mellan att plantera nya träd och att sköta de befintliga, vilka trädtyper passar bäst i det nuvarande och framtida Stockholm och så vidare.

Tjänsten är redan tillsatt, och personen jobbar nu med trädpolicyn tillsammans med andra på trafikkontoret. Vi ser fram emot att presentera den och att den ska bli tongivande i stadens arbete med träd. I miljöprogrammet finns mål om minst 30 procents täckningsgrad. I programmet men också utifrån hur trädpolicyn skrivs finns också formuleringar om klimatanpassning, kolsänkor och biologisk mångfald.

Som vi säger i svaret ligger 3-30-300-regeln i linje med stadens arbete. Jag ser att det finns en poäng med att göra politik och den typen av termer begripliga. Man pratade en gång i tiden om promenadstaden, 15-minutersstaden och 3-30-300-regeln. Den typen av ord kan betyda mycket, inte minst för att göra politiken begriplig och få upp den på agendan, utöver det som oppositionen bidrar med genom att lyfta upp den typen av frågor.

Jag vidhåller att vi med det här svaret har besvarat motionen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 149

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Så överens är vi inte, Lars, men du sa en viktig sak: att politiken ska göras begriplig. När det gäller 3-30-300-regeln står 30 för 30 procents krontäckningsgrad i varje stadsdel. I innerstaden är vi inte i närheten av det, utan vi behöver mer träd där. Vi vet dock alla att detta är ganska komplext och svårt på grund av ledningar och sådana saker.

Vi i Centerpartiet har sagt att vi vill boulevardisera mer. Vi vill använda de delar av gatorna där det i dag står parkerade bilar och placera fler träd där. Där finns inte lika

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

mycket ledningar, så det är inte lika komplicerat. Vad tror du, Lars: Skulle vi inte kunna plantera några fler träd längs våra vägar i stället för bara ha stillastående bilar?

Anförande nr 150

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det finns absolut platser där detta är lämpligt, och det gör vi nu på Sveavägen i ett projekt. Vi har skapat regnparken vid Jarlaplan, och vid Swedenborgsgatan och Maria Prästgårdsgata har vi via lek gatuprojektet byggt för ökad grönska. Det är alltså absolut något som vi jobbar med.

I stenstaden finns alldeles för lite grönska. Precis som du lyfter upp, Jonas, gör ledningar och schaktning att det blir svårt, men vi arbetar med detta mer än någonsin och kommer att fortsätta med det. Trädpolicy n ramar in det arbetet.

Anförande nr 151

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag tackar för motionen. Det är glädjande att också Centerpartiet förstår hur viktiga träd är. Träden är helt nödvändiga för en god stadsmiljö, för den biologiska mångfalden, för klimatanpassningen och, inte minst, för vårt eget välmående.

I motionen föreslås att Stockholms stad ska anta 3-30-300-principen som riktlinje eller norm. Det är en bra princip i sig, men eftersom staden redan arbetar aktivt med trädfrågan behöver vi inte anta ytterligare en norm. Vi har våra trädmål, och en trädpolicy är som sagt på gång.

Det finns stora skillnader mellan stadsdelarna när det gäller grönska och krontäckningsgrad. Med få skuggande träd uppstår så kallade värmeöar där temperaturen blir extra hög under en värmebölja. Därför ligger vårt fokus på att plantera träd i områden som är utsatta för detta. Dessutom måste vi ta hand om de träd som redan finns och ge dem så goda förutsättningar som möjligt. Gatuträden lever tyvärr ett ganska hårt liv, med lite utrymme för rotsystemet och med vägsalt och andra föroreningar som försämrar livsmiljön.

I innerstaden har vi också väldigt mycket underjordisk infrastruktur, vilket gör att vi inte alltid kan plantera träd precis där de skulle behövas mest. När det gäller bostadsbebyggelse blir underjordiska garage en begränsning för träd att växa och frodas. Det behövs ganska mycket jord för att träd ska etablera sig. Att öka antalet träd kräver ett långsiktigt arbete. Det tar decennier för ett träd att växa upp, och många arter kan leva i flera hundra år. Den ekologiska funktion som till exempel en 500 år gammal ek har går inte att ersätta på kort sikt. Därför tar vi alltid hänsyn till skyddsvärda träd när vi bygger nya bostäder och ny infrastruktur.

Med detta sagt uppfattar jag att vi delar samma ambition när det gäller träden, vilket är jätteroligt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 24 Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val

Anförande nr 152

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! För snart ett och ett halvt år sedan fick jag ett mejl från Margareta, 95 år, boende i sitt hem vid Nytorget. Hon hade tröttnat på att bo i en stad där äldre inte värderas utifrån sin kunskap och erfarenhet utan negligeras och förbarnsligas.

Bakgrunden var att det hade införts ett alkoholförbud på de öppna seniora träffpunkter där friska, hemmaboende äldre tidigare kunnat ta en glögg till jul, ett glas vin till fredagslunchen eller en öl till påskbuffén. Förbudet motiverades med att man skulle arbeta hälsofrämjande och förebyggande. 95-åriga Margareta och hennes vänner undrade om politikerna helt hade blandat ihop målgruppen för verksamheten och svarade att det kanske var en smula sent påkommet.

Hela Sveriges samlade politikerkår, från partiledare till lokalpolitiker, besökte Margareta, åt kakor och ojade sig över utvecklingen. Alla lovade att de skulle göra allt de kunde för att få till en förändring. Inte minst vårt äldreborgarråd här i Stockholm vittnade om att det är självklart att äldre ska få bestämma själva om de vill dricka vin eller äta smågodis.

Ett och ett halvt år senare dricker Margareta, nu 96 år, och hennes vänner fortfarande vatten. De får inte ta med sig egen dryck, och staden vägrar söka serveringstillstånd hos sig själv, det vill säga inget av de alternativ som vi har drivit på för har varit en väg framåt.

Jag motionerade därför om att Stockholms stad ska utreda möjligheten att ha träffpunkter där alkoholservering är tillåten under ordnade former, men inte ens det verkar vi kunna enas om, även om hoppet fortfarande lever. Motionen är ett ställningstagande för att man aldrig blir för gammal för att ha det bra i Stockholm och att samkväm i goda vänners lag inte har något bästföredatum.

Jag vill verkligen uppmana er: Låt inte Margareta få rätt i det hon själv sa till lokaltidningen, nämligen att hon kommer att hinna dö innan politikerna i Stadshuset tar ett nytt beslut.

Bifall till motionen!

Anförande nr 153

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att understryka en väldigt viktig punkt. Vi vill inte moralisera över enskilda individers önskemål – huruvida de vill dricka ett par glas vin eller några öl till maten i goda

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

vänners lag. Det är inte det vi diskuterar här i dag. Vi som politiker ska inte lägga oss i det.

Samtidigt, Andréa, är det precis som du säger så att majoriteten månar om det hälsoförebyggande arbete som finns i staden. Vi ska främja en god hälsa och livskvalitet och i synnerhet motverka ofrivillig ensamhet. Samtidigt vet vi att stadens mötesplatser för äldre är enormt viktiga i sammanhanget. Kika bara på aktivitetscentret i Kista, som har haft otroliga 18 000 besökare under det dryga år då det haft öppet.

Det är å andra sidan inte första gången vi har den här debatten, och jag vill vara noga med att understryka att det på vård- och omsorgsboenden är en självklarhet att äldre ska få dricka ett eller flera glas vin. Det är deras hem, så det ska vi inte lägga oss i. Vad gäller träffpunkterna så är de öppna, publika platser där möjligheten att servera alkohol regleras tydligt i alkohollagstiftningen.

Svaret blir med andra ord lite svårare. Det går inte att kategoriskt säga ja utan eftertanke, utan det måste ske i enlighet med lagstiftningen. Därför har vi tidigare, både i den här kammaren och i andra instanser, kommunicerat att vi tycker att träffpunkterna ska använda sig av möjligheten att söka tillfälliga serveringstillstånd. Det är en process som tar tid att få till, och där är vi nu.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 154

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Först vill jag bara lite anekdotiskt nämna något om att inte moralisera. Min pappa, salig i åminnelse – han gick bort i december 2023 – mötte precis det på sitt servicehus. Det var ett extremt moraliserande av att han ens hade vinflaskor i sin lägenhet. Personalen tog upp sin oro med oss anhöriga och sa: ”Ni vet om att han har flera vinflaskor?” Vi svarade: ”Ja, det har han. Han tog med sig dem från sin vinkällare när han flyttade från sin lägenhet.” Det där sker verkligen dagligdags mot äldre på våra boenden.

Men för att komma till själva saken får Sverige och Stockholm en allt större grupp äldre med högre snittålder. Många är piggare än tidigare generationer och vill hålla igång sitt sociala liv, samtidigt som hälsa, ökad ensamhet och fysiska behov kan vara utmanande i andra delar.

När allt fler väljer att bo hemma blir det avgörande att det finns miljöer där man respekterar både de äldres behov och deras önskemål om bibehållen autonomi. Träffpunkter för äldre i närområdet eller för specifika intressen fyller därför en viktig funktion för att motverka ensamhet och erbjuda social gemenskap. Därför måste det också finnas utrymme för individens rätt att själv välja hur gemenskapen utformas, inklusive möjligheten att konsumera alkohol under ansvarsfulla former, med samma frihet som alla andra vuxna.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Som vi har pratat om har alkoholhaltiga drycker tidigare serverats på träffpunkter vid festliga tillfällen, något som successivt har försvunnit i Stockholm, säkert under lång tid, trots protester från seniorer. Det är en form av förmynderi. Seniorer är fullt kapabla att fatta informerade beslut om sina egna liv, inklusive alkoholbruk.

Stockholm måste återfå respekten för medborgarnas självbestämmande och erbjuda alkoholservering enligt gällande lagar utan att, som majoriteten gör med en viss dubbelmoral, gömma sig bakom eventuella svårigheter. Jag undrar vart kreativiteten och jävlar anamma försvann, särskilt när ni i majoriteten, till skillnad från oss i Centerpartiet, samtidigt aktivt försvarar kraven på matservering, motverkar alla undantag och alltid stöder förhinderande regler. Det gör ni framför allt i den här staden, där ni med kirurgisk precision alltid hittar den mest kreativa, restriktiva tolkning som går att uppbringa, allra senast nu när det gäller gårdsförsäljningen.

Det går att skapa ett bredare och mer varierat utbud om viljan och respekten finns, men jag hör faktiskt inte det. Jag hör bara att det är svårt. Jag yrkar därför bifall till motionen i enlighet med Centerpartiets, Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation.

Anförande nr 155

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Även jag yrkar bifall till motionen, som jag tycker är beaktansvärd.

När jag arbetade på riksdagen hade jag den stora förmånen att få arbeta med Barbro Westerholm, en legend inte minst hos oss liberaler. Av henne lärde jag mig oerhört mycket just om rätten att få leva livet hela livet och om att ha respekt för äldre. Jag tycker att det svar som vi får från majoriteten är moraliserande och respektlöst mot äldre människor. Det är klart att det går att lösa! Det är vi själva som ger tillstånd; det är klart att vi kan hitta lösningar som är flexibla för äldre människor som vill träffas på de här träffpunkterna.

Träffpunkterna är fantastiska platser för äldre, dit man kan gå för att umgås med andra äldre och även andra en stund. Att få möjlighet att träffas och dricka ett glas vin är ju inte längre någonting konstigt i vårt samhälle. Det gör vi alla till mans, så se till att det finns serveringstillstånd varje dag då, om det nu måste finnas ett särskilt beslut för varje dag. Var lite flexibla! Vi måste bejaka människors frihet att få leva sitt liv.

Jag blir rädd för att bli gammal i Stockholm om Socialdemokraterna & Co ska leda den här staden. Jag vill kunna leva mitt liv precis som jag vill – ända till mitt sista andetag.

Bifall till motionen!

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 156

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet ställer sig bakom kommunstyrelsens förslag till besvarande av motionen.

Självfallet ska äldre kunna välja fritt, och jag kan säga att på det vård- och omsorgsboende som vi har i Skarpnäck kan man dricka en öl, en snaps eller ett glas vin till maten. Träffpunkterna är naturligtvis någonting annat, och jag tycker att äldreförvaltningen har svarat bra, nämligen att man är positiva till en utredning om hur man kan stödja stadsdelarna i att skaffa tillfälliga serveringstillstånd för att kunna servera alkohol. Jag vet till exempel att man på en av våra träffpunkter har matlagningskurser tillsammans, och det är självklart att det kunde vara trevligt att få dricka en öl eller ett glas vin där.

Miljöpartiet ställer sig bakom en utredning om hur man kan arbeta med det här likvärdigt i alla våra stadsdelar.

Anförande nr 157

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Hej Cecilia! Du är ju liberal – du borde vara frihetligare än så! Jag blir besviken på dig när du säger så där om träffpunkterna. Du säger själv att de ska laga mat. Varför inte vara lite barsk i förhandlingarna som ni har på er sida och säga ”Nej, här går gränsen!”

Äldre människor måste få leva sitt eget liv. Vi kan inte vara så här moraliserande i Stockholm. Vi ska ju vara en frihetlig, välkomnande stad. Jag vill bli gammal i Stockholm och kunna dricka ett glas vin även på träffpunkterna. Och det verkar ju även du tycka, så stå på dig!

Anförande nr 158

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Nu har vi den alkohollagstiftning som vi har, och det kan vi inte riktigt kringgå. Man måste faktiskt också tänka på personalens väl och ve. Det kan bli besvärligt. Jag har en del äldre vänner som har blivit dementa och har tyvärr sett att de inte riktigt kan reglera drickandet.

Jag tycker absolut att man ska kunna ha tillfälliga alkoholtillstånd, och jag tycker definitivt att det är värt att utreda, som äldreförvaltningen föreslår.

Anförande nr 159

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Ordförande! Vet ni – det är fullt möjligt att göra det här redan i dag, för det gör vi nämligen i Skärholmen. Man behöver inte göra en utredning.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Vi har någonting som heter Matlyftet, som innefattar alla stadsdelar. På våra träffar med Matlyftet vet vi vilka personer som är på plats i våra lokaler och kan erbjuda dem både öl och vin och vid vissa tillfällen, när man ska fira något extra, även starkare drycker. Vi har också ansökt om två tillfällen med alkoholtillstånd här under hösten, varav ett var under Seniordagarna i Skärholmen.

Vi behöver egentligen inte debattera den här frågan. Det handlar om politisk vilja, det vill säga en stadsdelsnämnd som tycker att det här är viktigt, och det handlar om att ha en förvaltning som också driver igenom detta.

Anförande nr 160

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Det låter ju bra. Jag tycker att även andra stadsdelar kan lära sig av det. Det handlar om slutet sällskap, eller hur? Då är det enklare, men tydligen ansöker ni också om tillfälliga serveringstillstånd. Jag tar med mig detta till min stadsdel.

Anförande nr 161

C l a e s N y b e r g (C): Utreda, utreda, utreda! Det var väl just det där att tanten på 95 kommer att hinna dö innan ni fattar nya beslut.

Du sa själv att det går utmärkt på vissa ställen, medan det inte går på andra ställen. Varför har staden inte en likvärdig princip för alla medborgare? Ska det vara skillnad om man bor i en stadsdel i stället för en annan? Helt obegripligt! Vi måste väl kunna säga att vi vill ha det så på alla träffar om det inte finns några särskilda skäl för motsatsen.

När det gäller demens är det självklart en del av verksamheten på ett boende att om man har personer där som av ett eller annat skäl inte klarar av alkohol så är väl en del av personalens kompetens – det hoppas jag verkligen. Även i ett vanligt alkoholtillstånd ingår ju att du inte ska servera någon som du uppfattar inte kan klara av det. Det har inget med demens i sig att göra, så det tycker jag är jättemärkliga argument.

Jag vill också bara ge exemplet att restauranger på boenden, alltså som själva är entreprenörer, har bett staden om att få göra det, men på min pappas boende sa de att de inte kunde, för de hade fått nej från staden och förbjudits att servera alkohol.

Anförande nr 162

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Onekligen verkar vi agera på olika sätt i olika delar av staden, och så ska det naturligtvis inte vara. Därför kanske det krävs en liten utredning för att försöka likställa det lite. Det kanske är så vi kan komma framåt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 163

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Nu har vi precis fått höra hur det ser ut: Bor jag i en viss stadsdel är det möjligt, men om jag bor i en annan stadsdel är det inte möjligt. Och just därför föreslår motionen att vi ska utreda frågan, vilket är någonting som man inte bifaller i dag.

Som jag började den här debatten med att säga har nästan alla partier från höger till vänster stått på kö för att understryka sitt stöd till Margareta och hennes vänner att behandlas som vuxna personer. Vi är flera i oppositionen som har väckt motioner för att komma framåt. Det gäller inte minst Nike Örbrinks motion om att sätta guldkant på äldres vardag, vilken behandlas i flera nämnder den här veckan. Den motionen föreslår att det ska möjliggöras förtäring av medhavd alkohol på stadens träffpunkter, ett jättebra förslag som under remissrundan fått svaret från socialförvaltningen att man inte har några synpunkter på det.

I väntan på att den eminenta motionen ska kunna gå igenom i hela staden föreslår jag därför i kväll en tilläggs-att-sats om att det på Nytorgsträffen under ett års tid ska möjliggöras förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck. Det gör jag för att man sedan ska kunna utvärdera det men också för att man i kväll ska kunna ta ställning till helheten: Man kan alltså ta ställning både till att söka serveringstillstånd och till medhavd alkohol så att ingen fråga faller mellan stolarna. Det förslaget är berett av socialförvaltningen, och deras svar är tydligt.

Frågan är därför om vi kan gå från ord till handling. Nu finns det en chans för alla som på riktigt menar att stadens seniorer fortsatt är myndiga personer vars val ska respekteras. Ge därför Margareta fredagsdrinken tillbaka och rösta bifall till såväl motionen som till tilläggs-att-satsen!

Anförande nr 164

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande! Jag förstår att Andréa Hedin som oppositionspolitiker vill skapa en politisk skiljelinje mellan oss här, men jag tycker att det är en falsk motsättning. Det här handlar inte om *vad* utan om *var*. Om ni vore i majoritet skulle ni svara på precis samma sätt som jag, för hur ni än vrider och vänder orden krävs det saker av oss enligt alkohollagstiftningen. På samma sätt som Moderaternas kansli inte kan smälla upp en bag-in-box och börja ta betalt i rummet här intill och på samma sätt som borgarrådet och jag inte får dricka medhavt vin på tunnelbanan hem är våra svar i den här linjen: Det krävs utbildad personal, matservering, förebyggande av överservering etcetera. Jag tycker att vi slår in öppna dörrar med den här debatten.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 165

Borgarrådet H e d i n (M): Jag vill inte skapa någon skiljelinje – tvärtom. Vi har ju väntat i ett och ett halvt år på att det här ska kunna komma fram på något sätt, och det är också därför som jag har valt att uttrycka mig väldigt milt: Låt oss utreda det här.

Det är trots allt så att om du i dag bor i en viss stadsdel får du gå och ta ett glas vin, men om du bor i en annan stadsdel får du det inte, det vill säga vi har ingen likvärdighet för våra äldre i dag. Det vill jag åtgärda, och nu testar jag två vägar framåt. Matservering finns där; jag har själv suttit och ätit lunch med de här seniorerna.

För mig handlar detta om respekt för våra äldre. Vi ska lyssna på deras önskemål och visa att vi här inne tillsammans kan göra skillnad.

Anförande nr 166

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande! Även jag och Kristdemokraterna yrkar såklart bifall till den här motionen. Det är inte så konstigt. Det är kanske inte alla som tror det, men det var faktiskt Kristdemokraterna i regering som en gång i tiden gjorde det möjligt för äldre att kunna dricka alkohol på äldreboenden.

Jag brukar ofta prata om att äldrepolitik, eller kanske snarare seniorpolitik, måste få handla om mer än bara tillgången till vård- och omsorgsboende eller hemtjänst. Varför då? Jo, för att det finns betydligt fler seniorer i den här staden än bara de som har någon typ av biståndsbedömd insats från staden. Det handlar om att skapa förutsättningar för dem att kunna leva fria, självständiga liv även på ålderns höst. Det handlar om att skapa en politik som inte står i vägen för deras frihet.

Jag ska dra några andra exempel på samma tema som vi har pratat om tidigare. Till exempel när man tar bort toaletter i det offentliga rummet inskränks äldres frihet. När man drar in busslinjer till träffpunkter inskränks äldres frihet. När man tar ifrån dem möjligheten att kunna dricka ett glas vin med sina vänner inskränks äldres frihet.

Det som för mig är alldeles uppenbart när man lyssnar på den här debatten är att det faktiskt i dag är möjligt att dricka ett glas med sina vänner och att det sker i staden – men det beror på var man bor. Vårt besked är tydligt: Varken din ålder eller ditt postnummer ska avgöra din frihet att kunna dricka ett glas vin med dina vänner.

Bifall till den här motionen och bifall till den tilläggs-att-sats som Moderaterna har lagt fram.

Anförande nr 167

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande , fullmäktigeledamöter och eventuella åhörare! Det ante mig att det här skulle bli en intensiv debatt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

En person från oppositionen sa exakt hur det är, så jag vill säga tack till Sophia och Skärholmen för det. Slutna sällskap och tillfälliga lov har vi hållit på med länge i den här staden. Det som äldreförvaltningen har sagt, i alla fall när jag har varit i diskussion med dem, är att vad som behövs är ett ordentligt stödmaterial som talar om för stadsdelarna hur de kan gå till väga och vad som gäller.

Jag vill också klargöra några saker. Det är ett faktum att när du bor hemma hos dig själv, vilket du gör om du bor på ett servicehus eller ett vård- och omsorgsboende, så får du dricka vin. Du får också ta med vinet till matsalen. Om däremot själva äldreboendet börjar servera vin till maten på boendets bekostnad uppstår en del myndighetsproblem. Jag förstår att ni gärna vill bryta mot typ alla lagar och regler i lagstiftningen, men det är det som gäller: Du kan ta med dig eget vin. Om det är någon som påstår att du inte kan det på ett servicehus eller vård- och omsorgsboende har den personen fel.

Ta gärna med er detta: Bor man hemma hos sig själv, vilket man gör när man bor på ett servicehus eller ett vård- och omsorgsboende, så får man dricka vad man vill, hur mycket som helst. Jag brukar säga att om äldre människor vill ha geléhallon till middag är det okej. Vi ska inte moralisera vare sig över vad de äter, hur de äter eller någonting annat. Det är helt solklart.

Jag är själv vuxen. Jag börjar möjligen tillhöra gruppen ”våra” äldre, men inte heller jag får ta med mig vin vart som helst. När jag var ung fanns det svartklubbar. Det är himla länge sedan, 40 år sedan, jag gick på dem. Men då var det så att det organiserades någon rolig grej i någon källare i staden, och när man kom dit fick man skriva upp sitt namn på en lista. Då kunde man köpa vin för 20 spänn glaset eller vad det var, vilket man inte hade kunnat om man inte omedelbart hade blivit medlem i någon typ av förening som grundats.

Så ser alkohollagstiftningen fortfarande ut. Jag kan inte heller ta med mig en flaska vin till bokhandeln i Gamla stan som har författarträffar, trots att jag inte tillhör ”våra” äldre och trots att jag bara är en vanlig vuxen. Det är så lagstiftningen ser ut.

Anförande nr 168

C l a e s N y b e r g (C): Det kan ju vara en rolig debatt, men jag tycker att det är lite slängigt att säga att vi vill bryta mot alla alkohollagar. Det tror jag inte att du har hört någon av oss säga att vi ska. Vi kanske tycker att lagarna ska ändras, men det tycker jag att vi kan göra i vanlig ordning. Så jag tycker att det var lite väl under bältet.

Däremot är det uppenbart så att det verkar gå att göra det inom lagens utrymme på en massa ställen. Men eftersom man inte gör det likvärdigt över staden har vi lite svårt att förstå varför ni är tillbaka i total passivitet, för det är faktiskt det ni visar.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Jag är också lite förvånad. Miljöpartiet gick just upp och sa att ni är för en utredning. Då finns det väl majoritet för den här motionen? Eller är det någonting jag har missförstått gällande vad majoriteten verkligen vill? Ni pratar inte med ett enda budskap. Det andra är förstås att vi ställer oss bakom Moderaternas tilläggsyrkande att göra ett sådant försök på Nytorget. Det vore intressant att höra vad borgarrådet tycker om det.

Innan jag avslutar vill jag bara säga att det borgarrådet säger om att det är okej att ta med sig vin ned i matsalen när man ska äta, det gäller inte på alla boenden, för exakt detta förbjöd de på min pappas boende, även föreståndaren på det kommunala boendet.

Anförande nr 169

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det är ett problem, och just precis därför har äldreförvaltningen också börjat titta på hur man kan guida all vår äldreomsorg i hela vår stad. Vi har hur mycket äldreomsorg som helst både i kommunal och privat regi. Det finns massor med människor som gör på lite olika sätt, och därför är det jättebra om äldreförvaltningen kan ta ett samlat grepp om det. Det är vad de håller på med.

Vi brukar inte bifalla motioner, inte ens motioner som helt uppenbart redan rör någonting som vi håller på med. Det här är också helt uppenbart någonting som vi redan håller på med. Det får man stå ut med när man är i opposition, tänker jag.

Anförande nr 170

Borgarrådet H e d i n (M): Jag är inte så säker på att tornet hade rasat, som Olle Burell brukar säga, om ni hade bifallit motionen – jag tror att det hade varit ganska uppiggande i dessa tider att ibland hitta pragmatism över partigränser.

Jag hör Torun Boucher beskriva att det finns olika problem, och jag tror att vi är överens om att problem är till för att lösas. Vi har precis hört här i kväll att det ser olika ut och att det nu blir ett stadsdelslotteri. Jag tycker att det olyckligt att det är det som ska få avgöra.

Jag vet att både vi på den här sidan och ni på er sida är bekymrade över den utbredda ensamhet som finns bland våra äldre. Då är träffpunkterna runt våra högtider helt centrala, och det här är en viktig del av det.

I kväll sitter Margareta, Bosse, Merit med flera och tittar på den här debatten. Jag vill inte att Margareta ska hinna dö innan vi löser det här, och jag hoppas att vi kan hitta varandra i det!

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 171

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Både borgarrådet Hedin och jag har erfarenhet av att sitta i stadsdelsnämnder och jobba i stadsdelar. Ibland är det vissa stadsdelar som halkar efter, och ibland är det andra stadsdelar som går före. Det är så det ser ut, och det är därför vi har en äldreförvaltning. Den tror jag kom till på Kristdemokraternas initiativ 2008 eller så. Deras syfte är att göra den här typen av saker som de nu alltså tittar på, till exempel hur man kan stötta olika stadsdelar.

Jag tänker att Skärholmen är ett jättebra föregångsexempel på hur man kan göra, men trots allt gäller även för deras alkoholtillstånd eller frihet att ta med sig vin att det begränsat. Det handlar om slutet sällskap eller tillfälliga alkoholtillstånd. Då håller man sig inom lagstiftningens ramar, helt enkelt, så det är ju inte helt fritt att på feeling ta med sig någonting.

Anförande nr 172

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Gällande sakfrågan hör jag mycket från äldreborgarrådet här om möjligheter som faktiskt finns. Dessa möjligheter tycker jag att äldreborgarrådet ska sprida i staden genom någon form av initiativ eller liknande.

Men nu pratar Andréa Hedin med henne, så hon hör inte vad jag säger. Det var väldigt vad ni pratar där!

Jag tänker alltså att ni skulle kunna lägga fram någon form av liknande förslag, så att olika exempel på hur frågan kan lösas kan spridas till alla stadsdelar.

Jag hann inte trycka in mig för replik, för tiden tog precis slut, men på en tidigare borgarrådsberedning försökte jag bjuda ut Torun att dansa här i Stadshuset. Nu hörde jag att det fanns ett intresse att gå på nattklubb, så min fråga står kvar!

Jag yrkar på tilläggsyrkandet.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 25 Motion om nya mobilitetslösningar i trafikavtal

Anförande nr 173

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Efter att majoriteten tydligt är ute och cyklar går vi över till en motion om mobilitetslösningar! Jag noterar att Torun Boucher också har börjat ta över manteln som tråkborgarråd från Alexander Ojanne. Det är bara att konstatera att ni får konkurrera om den posten.

Nu får vi se om trafikborgarrådet är villig att vara kreativ och lösningsorienterad! Jag har nämligen gjort något så radikalt som att ta kontakt med regionen. Jag förstår att det är helt otänkbart för Socialdemokraterna att ha ett bra samarbete med sina kollegor inom Region Stockholm. Men i stället för att vi satte oss och bråkade om exempelvis gång- och cykelbron som kostar miljarder i skattepengar satt vi och funderade på en gemensam lösning för detta med cykelhaveriet.

Hyr cyklarna har varit en bestående fråga under den här mandatperioden. Stundtals har det varit väldigt allvarligt. Det var till och med farligt att använda de låncyklar som staden en gång erbjöd. Vi kan inte gå tillbaka till detta, utan vi måste hitta en mer hållbar lösning. Det borde vi kunna göra integrerat tillsammans med regionen. Varför ska vi utveckla system långt ifrån varandra? Låt oss i stället prata och utveckla fram lösningar tillsammans för stockholmarnas bästa! Vi måste lära oss av våra misstag. Vi måste också kolla på hur andra städer har löst frågan med hyrcykelsystem, så låt oss göra det till en bra, hållbar lösning.

Jag presenterar en lösning som innebär höga ambitioner, där vi alltså erbjuder ett användarvänligt hyrcykelsystem som underlättar vardagen för alla som reser inom Stockholm och gör det enklare att kombinera olika transportsätt, exempelvis cykel och kollektivtrafik. Det är ju inte alla som cyklar, och det är inte alla som bara tar kollektivtrafiken. Oftast gör man något kombinerat. Låt oss därför ha ett hållbart, effektivt och tryggt resande genom att integrera ett hyrcykelsystem i SL-appen: Först kollar jag var närmaste cykel finns och tar cykeln till exempelvis tunnelbanestationen, och så fortsätter jag min resa där. Med ett SL-abonnemang fungerar detta. Jag behöver inte ha några ytterligare kostnader, utan det räcker med att göra detta på SL-kortet.

Tillsammans skulle vi kunna göra detta och undvika fler haverier och också säkerställa att det finansieras med hjälp av reklam via SL. På så sätt skulle vi kunna jobba tillsammans, ha ett integrerat system och undvika den här vägen som går mot farliga cykelsystem och historiska neddragningar av kollektivtrafiken och i stället ha en hållbar, gemensam lösning.

Jag yrkar bifall till motionen.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Anförande nr 174

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag undrar verkligen om Dennis Wedin har pratat ihop sig med sin partikamrat Kristoffer Tamsons på regionen. När jag satt i regionfullmäktige förra mandatperioden drev vi nämligen just frågan om ett hyrcykelsystem integrerat med SL-kortet, och då var det helt andra bud från Moderaterna och Tamsons. Han skrattade ut oss och påstod att den här typen av lösningar inte alls går att avtala.

Min fråga är därför: Vad tycker Moderaterna egentligen? I och för sig tycker jag att det är roligt att Moderaterna har börjat driva Vänsterpartiets politik, eller är det så att Vänsterpartiets förslag har blivit godkända när man nu har det här i en fin stad som Paris?

En annan sak som återigen gör mig fundersam är att borgarrådet inte riktigt verkar ha koll på arbetsfördelningen mellan kommunen och regionen. Det intrycket får jag när Moderaterna gång på gång lyfter regionfrågor här i kommunfullmäktige. Jag har ett förslag till dig, Dennis Wedin: Om du så hemskt gärna vill driva regionalpolitik kan du kandera i regionvalet nästa år, om du kommer med på listan. I kommunpolitiken verkar Moderaterna inte ha så många idéer.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 175

Borgarrådet W e d i n (M): Det blir nästan en regiondebatt här. För det första kan jag konstatera att jag och Kristoffer Tamsons har lagt fram det här förslaget tillsammans. Det är väckt i båda husen. Vi presenterade förslaget på en tandemcykel just för att visa på det stora samarbetet. Jag förstår att det är helt revolutionerande för Maria Mustonen att tänka dels på ett samarbete med regionen, dels att man skulle hitta en gemensam lösning för stockholmarnas bästa.

Det ni håller på med i regionen är alltså att dra in bussarna till egen regi, något som kommer att bli ett totalt haveri och dessutom väldigt dyrt för stockholmarna. Och kolla på Näckrosen där ni alltså tillåter plankning! Vad var anledningen till att det inte gick den förra mandatperioden – kolla bara på hur ni alltså vill kapa reklamfinansieringen rakt av! Det har ni gjort den här mandatperioden.

Vårt förslag handlar om att vi ska ta in reklampengar för att finansiera vår lösning. Ni är ju emot mer reklam i SL, så ni havererar vår kollektivtrafik. Du borde skämmas för er trafikpolitik!

Anförande nr 176

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag skulle uppskatta om Dennis Wedin inte pekar med fingret åt mig på det där sättet. Det känns lite otrevligt.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Sanningen är att Tamsons den förra mandatperioden skrattade åt oss när vi föreslog att man skulle kunna integrera SL-kort med en hyrcykellösning. Jag förstår inte varför ni nu helt plötsligt tycker att det här är bra. Det är ju vänsterpolitik att ha hållbar mobilitet som är tillgänglig och funkar.

Anförande nr 177

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack till motionären för att den här frågan lyfts upp!

Det har hänt en del sedan det här skrevs. För att få cyklar på plats under sommaren som gått har vi från trafiknämndens sida gjort en variant som funkar på medellång sikt, nämligen att sänka upplåtelsetaxan för cyklar för aktörer som via polistillstånd vill ställa ut cyklar på det sätt man har haft elsparkcyklar tidigare. Vi sänkte avgiften per fordon och år från 1 400 kronor till 600 kronor. Två aktörer visade intresse för det här och har fått chansen att ställa ut varsina 1 000 cyklar under sommaren. Min uppfattning, eller det jag fått till mig, är att det har varit lyckat. Vi ser därför över hur det här kan fortsätta och om det ska förändras på något sätt till nästa säsong.

Samtidigt pågår ett arbete på trafikkontoret med vilken långsiktig lösning som skulle kunna vara bäst. Olika städer gör på olika sätt. Det finns system som sköts av kollektivtrafikmyndigheten i olika städer, på andra platser är det samarbeten med näringslivet och det finns även lösningar som staden sköter direkt. Att se över finansieringen är också en del av det arbete som görs på kontoret: I hur stor utsträckning kan det finansieras av användaravgifter, och hur går det att finansiera det via reklam? Vi har inte enbart positiva erfarenheter av den typen av tjänstekoncessioner när reklam ska finansiera en annan nytta. Det är risk för osunda och dysfunktionella incitamentsstrukturer som gör att cyklarnas kvalitet inte blir så bra.

Det här är dock ett arbete som pågår, och vi får se vad som blir förslaget till trafiknämnden. Under tiden har vi haft det här andra systemet, och det var med glädje som vi under sammanträdet i trafiknämnden fick med oss oppositionen på detta förslag till beslut. Det känns därför som att vi sedan det här har skrevs har en samsyn kring cykelns roll i staden och även kring möjligheterna att kunna erbjuda cyklar för dem som inte äger egna.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 178

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det stämmer att vi i trafiknämnden välkomnade er tilläggslösning gällande de cyklar som nu finns. Det är alldeles korrekt, och det är väldigt bra att man på så sätt också har fått till stånd någon form av cykellösning. Det är ytterst välkommet.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det jag menar är att det är väldigt synd om vi fastnar i att det just nu funkar för stunden i stället för att verkligen jobba på den långsiktiga lösningen. Vi har fått bekräftat från trafikkontoret att det inte pågår något större arbete med att ta fram ett större låncykelsystem, något som det har funnits olika budgetuppdrag kring. Det vore väldigt synd. Här har vi ju möjligheten att jobba med en integrerad lösning tillsammans, och det är det vi missar möjligheten till om vi bara binder oss fast vid den tilläggslösning som används i dag. Den är ju inte tillräckligt bra för Stockholms ambitioner när det kommer till cyklandet.

Anförande nr 179

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Borgarrådet Wedin missförstod nog mitt förra inlägg. Vi gör nu en förstudie för att se hur lyckad den tillfälliga lösningen har varit och vilka större, mer långsiktiga och vederhäftiga system som skulle kunna vara aktuella. Det pågår; det är ett arbete som trafikkontoret genomför.

Eftersom LOU och upphandlingar inte alltid går på en kafferast, för att uttrycka sig milt, var det positivt och väldigt glädjande att vi kunde göra gemensam sak i nämnden och möjliggöra ett interimistiskt system som på kort tid kunde tillgängliggöra cyklar för stockholmarna.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 26 Motion om att göra Riddersvikshallen permanent

Anförande nr 180

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande, fullmäktige! Arbetet med att ta fram en ny detaljplan för att Riddersvikshallen i Hässelby villastad ska få en permanent placering är redan igång. Start-PM togs i stadsbyggnadsnämnden den 24 april i år, och arbetet mellan berörda nämnder pågår. Det handlar framför allt om att komma överens om avgränsningarna för den nya detaljplan som ska tas fram och huruvida man ska utveckla det lokala idrottsklustret som även omfattar Hässelbyhallen och Hässelby villastads bollplan. Samråd planeras att presenteras i april 2026, granskning planeras i oktober 2026 och antagande i stadsbyggnadsnämnden planeras i december 2026.

Bristen på idrottshallar och idrottsytor är just nu stor i Stockholm. Under flera decennier har det byggts för lite idrottsytor, och de idrottsytor som har byggts bort har inte ersatts. Därför är det viktigt att vi fortsätter att ha höga ambitioner för byggandet, att vi arbetar med att skapa fler tillfälliga idrottsytor och att vi, där det är möjligt, också låter tillfälliga lösningar bli permanenta lösningar, som i fallet med Riddersvikshallen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 181

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Om man ska börja någonstans: Det nämndes nu att arbetet drog igång den 24 april i år, men det är bara att konstatera att det senaste bygglov gick ut den 1 april 2024. Det som hände var att vi märkte, och också uppmärksammades på av oroade Hässelbybor, att hallen var inne på sin sista period med temporärt bygglov och att det var viktigt att komma igång med att faktiskt permanenta detta, därav motionen. När man märker att staden inte har koll på bygglovsprocessen för att säkerställa att det går till på ett korrekt sätt säger det väl någonting.

Det är glädjande att man uppmärksammades på detta och att det nu är igång. Viktigt är ju att många i Hässelby just hann bli oroade över detta. Men nu säkerställer vi alltså att Riddersvikshallen blir permanent. Den är populär, och den behöver få förutsättningar. Det vore bra om ni kan komma fram till ett permanent bygglov.

Bara för att understryka detta: När det kommer till den här typen av detaljplaner är det viktigt att vi verkligen har en fungerande process. Kolla på Trädgården, kolla på hur det blir när man först kollar på detaljplaner som är väldigt komplicerade eller någonting kommer i skymundan – då står man inför fullbordat faktum. Där får vi inte hamna vare sig när det kommer till Trädgården eller idrottshallar. Därför är det viktigt att vi börjar få en struktur på plats för just den här typen av byggnader.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

När det gäller idrottshallar är det också viktigt att vi säkerställer att vi får fram nya idrottsytor. Om det har vi haft många diskussioner i den här salen. Exempelvis när privata aktörer ska bygga och vi har kommit väldigt långt i processerna har det här rödgröna styret, till exempel när det gäller Riksby, helt dragit undan möjligheterna för dem att få fram sina idrottsytor. Både tennisen och gymnastiken har blivit av med idrottsytor och hallar under den här mandatperioden.

Där borde vi inte vara, så i stället för att vi nu måste lägga resurser på att rädda Riddersvikshallen – det är bra att det görs – eller att vi för den delen har konstiga beslut om att dra tillbaka idrottshallar borde vi ha ett större fokus på att faktiskt integrera idrottshallarna i stadsutvecklingen. Att bygga nya idrottshallar borde ju alla välkomna.

Se därför den här motionen som ett exempel på att det finns ett systemfel i Stockholms stad i hur vi jobbar med detta. Vi måste sluta med de här katastrofsituationerna när ett faktum väl har uppstått, lex Trädgården, och snarare vara mer framåtlutade när det gäller behovet av idrottshallar.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 182

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill verkligen instämma i allt som Dennis Wedin sa: Det är faktiskt inte okej med tillfälliga bygglov som löper ut så att vi får börja skrapa ihop det som händer. Jag tycker att fastighetskontoret behöver ha bättre koll på sina bygglov. Hade det här varit en privat aktör hade vi varit snabba med viten och påpekat när det inte har stämt.

Staden måste göra rätt internt, så därför yrkar jag bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 183

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag håller med föregående talare och yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 184

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att tacka motionären för att han har lyft frågan om att göra Riddersvikshallen permanent. Vi som bor i Hässelby villastad vet hur populär den här hallen är. Den är otroligt full hela tiden, och den är ett gott komplement till Hässelbyhallen. Parkeringen är proppfull, så även den skulle man kunna se över framöver så att man får plats med fler bilar.

Jag vill yrka bifall till motionen å Kristdemokraternas vägnar.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 27 Motion om att bredda parkeringsövervakningens uppdrag med ett mer serviceinriktat och trygghetsskapande perspektiv

Anförande nr 185

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen har jag skrivit därför att jag ser en stor möjlighet och resurs i alla de parkeringsvakter som staden har ute på sina gator dygnet runt. Det är personer som har stenkoll på det offentliga rummet, samtidigt som de säkerställer en god trafiksäkerhet i Stockholm.

Den idé som jag försöker lansera i den här motionen är att våra parkeringsvakter också ska kunna hjälpa till med andra saker, framför allt på tid som uppstår vid väntan eller vid transport mellan olika platser. Jag tänker att om det är någon som har god uppsikt över skadegörelse, klotter eller trasiga föremål i stadsmiljön borde det vara parkeringsvakterna. Om det är några som vet var ordningsvakterna för stunden skulle behövas kan det vara våra parkeringsvakter. Om det är några som kan ge stöd och hjälp till exempelvis turister skulle det kunna vara våra parkeringsvakter, stadsvårdar eller vad man nu skulle kunna kalla den nya rollen utifrån mina idéer i motionen.

Jag är glad för de positiva omdömen som kommer från de tre stadsdelsnämnder som har fått motionen på remiss. Både Bromma och Järva stadsdelsnämnd ställer sig positiva, framför allt till att parkeringsvakterna kan göra felanmälningar i stadsmiljön. Skarpnäcks stadsdelsnämnd ser ett värde i att parkeringsvakterna kan agera som värdar och guider för stadens besökare.

Trafiknämnden, däremot, säger att det jag lyfter i den här motionen redan görs eller finns i dag. Man verkar rädsla för att parkeringsvakternas huvudsakliga uppdrag ska bli lidande, detta trots att jag i motionen är väldigt tydlig med att de extra arbetsuppgifterna inte får göras på bekostnad av trafiksäkerheten. Men att försöka utveckla parkeringsvakternas arbete kanske inte var något som föll i god jord hos majoriteten, dels eftersom parkeringsvakterna behövs för att göra det svårt för stadens bilister, dels eftersom intäkterna från parkeringsanmärkningarna behövs i stadens kassa. Och så kommer jag här och försöker förskjuta fokus lite grann. Det kanske ogillas av majoriteten, vad vet jag.

Jag är för egen del inte heller helt övertygad om att det jag nämner i motionen redan görs i dag. Det blir ju lite motsägelsefullt att å ena sidan, som trafiknämnden gör, säga att det här redan görs och å andra sidan säga att det inte kan göras eftersom det kommer att äventyra trafiksäkerheten. Jag får inte ihop det riktigt.

Ordförande, fullmäktige! Vi behöver fler ögon och öron ute i vår stad, och vi kan alltid stärka vår service som stad och som turistdestination. Att vi har parkeringsvakter ute på våra gator dygnet runt är till viss del en outnyttjad resurs som jag tycker att vi kan ta till vara och vässa till, om man kompletterar uppdraget, utan att det för den skull behöver bli kostsamt eller äventyra trafiksäkerheten.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Låt oss utveckla våra parkeringsvakter och kanske införa en form av stadsvårdar i Stockholm! Bifall till motionen.

Anförande nr 186

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vill tacka för motionen.

Jag är helt med på att det är bra med fler ögon och öron på stan i form av personer med lokalkännedom som känner ett helhetsansvar för staden. Vi har sedan några år gjort Cykeljouren, som började som ett pilotprojekt, till en del av trafikkontorets löpande verksamhet. De får ett bredare och bredare uppdrag. De tar bort skräp från både cykelbanor och gångbanor, och de hackar is på gångbanor där det är isfläckar. Under sommaren har de även kollat till de kajbalkonger som har ställts ut på några platser runt om i Stockholm. Vi ser att det har effekt att personer som kan staden bra är våra ögon och öron på stan.

Vi har även en person, en dedikerad resurs, som försöker gå runt och identifiera byggsäckar och varför de har ställts ut och av vem för att försöka få dem att försvinna från våra gator. En hel del av det som lyfts i motionen är dock sådant som även den upphandlade parkeringsövervakningen delvis gör. Andra saker görs inom ramen för exempelvis Cykeljouren.

Parkeringsvakternas uppgift är att säkerställa ordning i trafiken, det vill säga att ingen parkerar fel och att ingen står olagligt. Det är deras huvuduppdrag. Det har nämnts förut i den här salen att parkeringsavgifter inte är ett sätt för kommunen att få intäkter, även om man behöver bokföra en potentiell intäkt på intäktssidan, utan det handlar om att säkerställa att lediga platser finns och att säkerställa ordning i trafiken. Det är huvudfokuset för parkeringsövervakningen, även om de under de gångna åren också har jobbat med att flytta elsparkcyklar som har stått fel och rapportera in andra saker som de ser under sina arbetspass i Tyck till-appen.

Fler ögon och öron på stan är en bra idé, men det vi svarar på motionen är att vi antingen gör det redan eller att vi inte vill att de här extra insatserna ska göras av just parkeringsvakterna utan i så fall av andra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 187

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Självklart ska parkeringsvakternas huvuduppgift vara att vara parkeringsvakter. Vi i Centerpartiet håller dock med om att de är en outnyttjad resurs när det gäller att få in felanmälningar över vad som händer i staden. Till exempel utfärdar Stockholms stad eller i trafikkontoret många tusen trafikanordningsplaner varje år. Det är ofta svårt att få in uppgifter, för trafikkontoret har inte tid att själva åka runt och kolla att

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

entreprenörerna sköter sig på alla ställen. Att få in rapporter är väldigt viktigt för återkopplingen, och vi från Centerpartiet håller helt med om att parkeringsvakterna skulle kunna vara en bra extra resurs.

Jag yrkar bifall till det gemensamma yttrandet från Centerpartiet och Moderaterna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 188

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande! Tack till Johan Nilsson för motionen som är jätteintressant! Jag instämmer helt och hållet i vad Johan Nilsson redogjorde för och även i det som Svante Linusson sa. Jag vill också tacka borgarrådet för att han uppmärksammade det här med byggsäckar, för om det är någonting som förstör Stockholmsmiljön just nu är det byggsäckar som står vecka ut och vecka in. Även detta kan parkeringsvakterna anmäla.

Med detta vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen från Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 28 Motion om att motverka den rasideologiska miljön

Anförande nr 189

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Centerpartiet i kommunstyrelsen.

Ordföranden nämnde Tyck till-appen, och den kan man tyvärr ibland behöva använda i vår stad för att anmäla när bland annat konstverk vandaliseras med högerextremt klotter, vilket gjordes i Björkhagen i helgen. Det är tyvärr bara ett exempel på hur vi ser att den rasideologiska miljön håller på att kliva framåt i Stockholm. Vi uppmärksammade ju detta redan 2023 med en interpellation angående problematiken med aktivklubbar som höll på att etablera sig i Stockholms stad. I svaret från finansborgarrådet på den interpellationen står det att det här inte var något problem i Stockholm och att det inte heller var ett fenomen som var känt av polisen.

Häromveckan åtalades ett antal ungdomar som tillhör just en sådan här aktiv klubb för att godtyckligt ha misshandlat personer med invandrabakgrund på stadens gator. Enligt de bedömningar som bland annat stiftelsen Expo och en del andra experter gör kommer vi att få se mer av detta framöver. Säkerhetspolisen visade i sin senaste rapport att just den här våldsbejakande miljön och högerextrema aktivklubbar är ett av de största demokratihoten som vi står inför tillsammans med islamistisk terrorverksamhet.

Tyvärr är det här en verksamhet som lockar till sig väldigt unga personer. Inom den gängkriminella miljön har vi tyvärr sett hur väldigt unga personer används för att utföra mord och sprängningar, och det här är nu en ny rekryteringsfront som har öppnats mot barn och unga. Det är mycket oroande. I stora delar av Europa har man redan väldigt stora problem med det här fenomenet. Därför vi väckt den här motionen.

Som framgår av motionssvaret finns många av de utbildningar som vi efterfrågar, men när vi gör verksamhetsbesök är det tydligt att de inte är kända. Lärare känner inte till att de här utbildningarna finns, och det gör inte heller fältarbetare, socialsekreterare, behandlare och andra som behöver ha kompetensen för att kunna se de signaler som ungdomar skickar ut när de engageras i de här våldsamma grupperna.

Därför kvarstår vi vid att bifalla motionen.

Anförande nr 190

A n d r e a s L i n d (S): Ordförande, ledamöter! Först vill jag tacka motionären för en angelägen motion. Att uppmärksamma de våldsbejakande och högerextrema miljöerna är mer aktuellt än på länge, framför allt nu när vi hör om högerextrema personer med våldskapital som letar offer på Stockholms gator. Det är ett eko från förr.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

I grunden är tryggheten polisens och rättsväsendets område. Staden har dock en viktig uppgift att förebygga att dessa miljöer växer till sig, och socialtjänsten utvecklar sina insatser med bland annat familjestöd för att ge familjer verktyg för att unga ska kunna få en stabil och trygg uppväxt.

När det gäller motionens tre förslag vill jag vara tydlig med att vi i dag jobbar med dessa frågor, något som tidigare talare tog upp. Ja – vi behöver stärka kunskapen bland medarbetare. Det görs dock bäst genom att utveckla våra befintliga utbildningar, inte genom att bygga upp en helt ny parallell utbildning. Ja – vi ska ha dialog med bland annat Centrum mot våldsbejakande extremism. Den dialogen finns redan i dag, bland annat genom storstadsnätverket som Stockholm ingår i. Ja – både breda utbildningar och mer fördjupande insatser behövs. Det är också den modell som staden redan arbetar efter.

Arbetet mot våldsbejakande extremism är en integrerad del av stadens brottsförebyggande arbete. Vägen framåt är inte att skapa nya system utan att fördjupa, sprida och uppdatera det vi redan gör med hjälp av alla chefer i Stockholm som ansvarar för att sprida utbildningen, en utbildning som alltid behöver följa utvecklingen. Det är så vi strukturellt bygger ett långsiktigt skydd för stadens unga.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 191

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Den rasideologiska miljön växer i omfattning. Den växer snabbt och har till stor del ställt om till en mer kampinriktad och rekryterande verksamhet både i den digitala och den fysiska miljön. Precis som i den gängkriminella miljön, och man har faktiskt börjat använda samma metoder, läggs även alltmer resurser på att attrahera och rekrytera just unga pojkar långt före tonåren, inte sällan genom att dölja det bakomliggande syftet bakom dimridåer i form av fysisk träning i de så kallade aktivklubbarna som nämndes innan men också i miljöer där det florerar mycket av misogyn föreställningar, till exempel i gejmingsmiljö, och påstådda behov av att återupprätta mäns förlorade maktmonopol – i sig något gott om det försvann.

De fortsatt snabba förändringarna i den rasideologiska miljön kräver att material och strategier mer löpande uppdateras och förändras, och det är här jag tycker att motionen har sin stora poäng. Stadens socialtjänst, skolor och fritidsgårdar som kommer i kontakt med målgruppen pekar återkommande på att insatserna som nu görs inte räcker för att ens stoppa utvecklingen, än mindre vända den. Det måste faktiskt vänstermajoriteten ta till sig. Det här är liksom inget blame game, utan det är vad som faktiskt kommer till oss. Det finns här återigen en attityd av: ”Vi rapporterar det som redan sker men tar inte nya initiativ”.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Det är förstås positivt att staden redan till del erbjuder utbildning, vilket motionen också pekar på. Däremot är det uppenbart att kännedomen om de exempel som socialnämnden nämner är mycket låg, för att inte säga obefintlig, bland stora delar av stadens medarbetare. Utöver socialtjänstens medarbetare måste även andra yrkesverksamma som kommer i kontakt med barn och ungdomar kunna ta del av utbildningarna. I dag är det för begränsat. Vi välkomnar därför att socialnämnden, till skillnad från den rödgröna majoritetens tidigare besked i kommunfullmäktige, nu har identifierat problemens omfattning och att det är ett växande problem.

Nu krävs ökade och uppdaterade insatser, inte passivitet och konstaterande av det som redan har gjorts. Jag yrkar därmed bifall till motionen i enlighet med Centerpartiets och Liberalernas gemensamma reservation.

Anförande nr 192

Magnus Runsten (MP): Ordförande! Jag vill tacka Jan Jönsson för den här motionen. Han lyfter ett viktigt område och pläderar också för varför vi behöver jobba med det här. Det kan jag bara hålla med om, och det är också någonting som vi har ambitionen att göra. Vi ser precis det ni ser, och vi kan läsa i medierna om bland annat aktivklubbar och andra typer av våldsbejakande, rasideologiska och högerextrema miljöer som ger sig på folk på stan.

Som Jan Jönsson påpekar i sitt inlägg gör vi väldigt mycket i dag inom det här området. Vi jobbar på många olika sätt. Vi har tagit fram en ny handlingsplan mot rasism som vi ska implementera, och mycket av det arbetet kommer att handla om utbildningsinsatser och kunskapshöjande arbete också inom staden och i samverkan med civilsamhället. Det finns en EU-utbildning, en fördjupningsutbildning, riktlinjer kring hur man hanterar händelser eller oro kopplat till våldsbejakande extremism i dag. Metodstödet för socialtjänsten har breddat och uppdaterats, och det gäller också hur vi samverkar kring socialtjänst, polis och andra berörda aktörer för att jobba just med den här frågan. Det finns även sammanställningar kring den högerextrema och rasideologiska miljöns symbolik.

Jag tror också att vi kan jobba ännu mer med hur man får ut det här och ser till att alla som kommer i kontakt med de här miljöerna och dem som utsätts har alla kunskaper som behövs. Samtliga stadsdelsnämnder och berörda facknämnder har också handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism redan i dag. Vi tar alltså frågan på största allvar.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

§ 29 Motion om att utreda möjligheten till bad i Hammarby sjöstad

Anförande nr 193

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till motionen.

Jag står här i kväll och känner en viss déjà vu. Det är nämligen ganska precis tio år sedan jag motionerade i den här frågan för första gången. Den 19 oktober 2015 väckte jag en likalydande motion, då med Hanna Gerdes, och i dag motionerar jag med Jan Jönsson.

Då som nu var utgångspunkten enkel: Vi har vattnet men vi saknar tillgängligheten. Tusentals människor, många barnfamiljer och många äldre, bor i Hammarby sjöstad. Närheten till vattnet är helt fantastisk och någonting som gör den stadsdelen väldigt unik. Det är dock fortfarande en väldigt outnyttjad resurs. En badplats i Sjöstaden skulle öka livskvaliteten, stärka folkhälsan och ge fler barn och unga chansen att lära sig simma nära hemmet.

Jag hör och läser att majoriteten pekar på andra satsningar på badplatser i staden. Det är såklart bra, men det ersätter inte behovet i Hammarby sjöstad. De boende ska kunna bada där de bor. Vi liberaler menar därför att det är hög tid att staden tar detta på allvar och utreder förutsättningarna för att ge Sjöstaden den badplats som invånarna har väntat på så länge.

Anförande nr 194

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack till motionären!

Man ångrar aldrig ett bad, och när jag lämnar den politiska arenan kommer jag heller aldrig att ångra att jag lade så mycket energi, kraft och entusiasm på badfrågan i Stockholm. Stockholmarena älskar att i Nordens Venedig även kunna hoppa i själva.

Vi satsar på bad. Vi har inrättat en samordningsfunktion på trafikkontoret, något som aldrig tidigare har funnits. Det är nödvändigt, och det börjar ge resultat. Det handlar helt enkelt om att förstå hur den här frågan kan hitta rätt bland olika stadsdelar, gränssnitt gentemot hamnen, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och så vidare. Det är många saker som ska stämma för att man ska kunna möjliggöra bad, och vi ser nu att det ger resultat att jobba målinriktat.

Under den gångna sommaren har vi möjliggjort bad vid Norr Mälarstrand på ett enklare sätt genom att öppna en befintlig brygga och sätta dit en stege. I Munkbrohamnen har vi gjort det som vi nu valt att kalla doppzon, alltså ett slags nedsänkt jacuzzi som man badar i, fast i Mälervatten. På Söder Mälarstrand gjorde vi samma sak. I Marievik har vi i samarbete med fastighetsägare på platsen skapat ett

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

majestätiskt och fint hamnbad, och vid Sjövikskajen/Liljeholmskajen har vi också möjliggjort bad.

Från kontorets sida har man tittat på olika platser, varav Hammarby sjöstad är en. Just då har man dock inte sett att man har kunnat gå vidare med detta, och det är kopplat till vattenkvalitet, hur botten är beskaffad och så vidare. Det finns olika typer av tekniker som man kan använda för att förhindra att det här påverkar den som badar. Det pågår ett utvecklingsarbete och en kunskapsuppbyggnad kopplat till hur badfrågan ska hamna rätt i staden rent organisatoriskt och vilka konstruktioner som funkar. Utöver det har vi öppnat två nya officiella badplatser i Vinterviken och Herrängen.

Jag tror att det är så vi får se på badfrågan: Det behöver vara en mångfald av olika typer av saker beroende på var i Stockholm det här är och beroende på om det är vid en klippa, vid en kaj, vid en gräsyta eller så vidare.

Badfrågan rör alltså på sig. Exakt när vi kommer kunna möjliggöra ett sätt att bada i just Hammarby sjöstad på ett enkelt sätt kan jag inte svara på, men förutsättningarna ser bättre ut än någonsin att hantera och få framdrift i badfrågan.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 195

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag måste bara fråga om ni i den rödgröna majoriteten ännu inte har klarat ut var badfrågan ska ligga gällande ansvarsfördelningen. Det lät ju inte som någon vidare framdrift över huvud taget. Det är möjligt att jag missförstod det, men jag tror faktiskt att det var det borgarrådet Strömgren sa, så det vore bra om det klargörs: Är det borgarrådet Strömgren som är ansvarigt borgarråd, eller är det någon annan? Så att vi vet var vi ska klaga, menar jag.

Anförande nr 196

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Trafikkontoret har ett samordningsansvar för badfrågan, men vissa saker, exempelvis bygglov, har jag inte föreställt mig att vi ska ta över. Trafikkontoret kanske inte heller ska ta över saker kopplat till exempel till arrenden utifrån vem som är markägare.

Det finns en kompetens kring vad badfrågan behöver för att komma framåt, men vissa saker kommer av förklarliga skäl fortfarande att rent formellt ligga på andra delar av staden. Men så länge alla vill möjliggöra bad skulle jag inte säga att det är något hinder.

Anförande nr 197

Jonas Nadebo (C): Ordförande! Handlar det om bad blir man alltid sugen!

Bilaga 2

Yttranden 2025-09-22

Badfrågan rör på sig; det ska jag erkänna att jag instämmer i. Vi får hoppas att det går snabbare i badfrågan än vad det gör i bastufrågan, för över den frågan har ni lagt ett slags utredningens blöta hand. Det var faktiskt en bastu på väg fram i Hammarby sjöstad, men det tog stopp eftersom detaljplanen säger att här ska det vara vattenspegel och absolut ingenting får bryta denna vattenspegel.

Det finns absolut mycket motstånd, och jag tycker att just Marieviksbadet är ett fantastiskt exempel på hur man kan få till bad utan att vara rädd att röra botten. Jag tror nämligen att det är botten som är det största problemet i Hammarby sjöstad, eftersom det finns gamla industrisediment där.

Jag hoppas att det blir lite som 3–30–300, det vill säga att vi lägger motioner och sedan kanske det kommer med i nästa års budget. Vi håller tummarna för att ni ska få till ett bad även i Hammarby sjöstad!

Anförande nr 198

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Vi driver som sagt på frågan. Det här med detaljplan blir, om man överklagar, en fråga för Länsstyrelsen, så det kommer hela tiden att vara flera aktörer inblandade i det här, även om vi håller i facklan och driver frågan framåt.

Jag håller med om att badet i Marievik verkligen har visat att det går att få till bad på ett bra sätt. Det är en förebild för fler platser i Stockholm.

Bilaga 3

Kommunfullmäktige 22/9-2025

Ärende 44

Motion om träffpunkter som
respekterar seniorers egna val

KS 2024/922

Andréa Hedin m.fl. (M), Jan Jönsson
m.fl. (L), Claes Nyberg m.fl. (C),
Nike Örbrink m.fl. (KD)

Tilläggs att-sats till motionen

1. Att det på Nytorgsträffen under ett års tid möjliggörs förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck
2. Att därutöver anföras

I en motion av Nike Örbrink (KD) med diarienummer KS 2025/545, ”motion om att ge äldre guldkant på vardagen”, yrkas att staden reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter. I beredningen av motionen konstaterar socialförvaltningen följande:

”Motionären föreslår att staden i föreskrift uttryckligen ska tillåta förtäring av medhavd alkohol vid stadens öppna träffpunkter. En sådan generell föreskrift förutsätter att det inte bedrivs någon yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker i lokalerna. I övrigt har förvaltningen inga synpunkter.”

Detta står i tydlig kontrast till de remissvar som aktuell motion har fått som påstår att stadens träffpunkter är avsedda att i huvudsak bedriva en hälsofrämjande verksamhet för äldre. ”Det innebär en social gemenskap men också fokus på bra mat och fysisk aktivitet. Det är inte oproblemiskt att i denna viktiga uppgift börja servera alkohol”. Intentionerna i motionen KS 2025/545 ryms gott och väl även i aktuell motion. Tilläggs att-satsen är således att betrakta ha uppfyllt beredningskravet och bör även bifalls.

Bilaga 4.

Voteringsresultat

STOCKHOLMS STAD

kommunfullmäktige
2025-09-22

Ärende: Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val. Rotel VI
Motion av Andrea Hedin (M)

Antal Ja: 61	Antal Nej: 37	Antal Avstår: 0	Antal Frånvarande: 3	Antal Kvittade: 0

Tid: 20:56 Voteringsbeskrivning: 44.:1

Plats	Parti	Namn	Funktion	Röstat
56	(S)	Nassir Abdullahi Ali	Ledamot	Ja
42	(C)	Ismail Ali	Ledamot	Nej
105	(V)	Shamso Ali Hassan	Ledamot	Ja
46	(C)	Linn Bessner	Ledamot	Frånvarande
23	(S)	Emilia Bjuggren	Ledamot	Ja
8	(V)	Torun Boucher	Ledamot	Ja
102	(S)	Jakob Brandt	Ersättare	Frånvarande
2	(M)	Cecilia Brinck	1:e v Ordf	Nej
1	(S)	Olle Burell	Ordförande	Ja
93	(S)	Emil Bustos	Ledamot	Ja
89	(MP)	Lisa Carlbom	Ersättare	Ja
94	(S)	Alma Carlsson	Ledamot	Ja
58	(S)	Ewa Carlsson Hallberg	Ledamot	Ja
80	(SD)	Anders Edin	Ledamot	Ja
53	(S)	Ingela Edlund	Ledamot	Ja
40	(L)	Anne-Lie Elfván	Ledamot	Nej
67	(M)	Annika Elmlund	Ledamot	Nej
95	(S)	Felix Finnveden	Ledamot	Ja
14	(KD)	Maurice Forslund	Ledamot	Nej
12	(M)	Sophia Granswed Baat	Ledamot	Nej
103	(S)	Esme Güler	Ledamot	Ja

Tid: 20:56

Voteringsbeskrivning: 44.:1

Plats	Parti	Namn	Funktion	Röstat
52	(S)	Anders Göransson	Ledamot	Ja
51	(MP)	Martin Hansson	Ledamot	Ja
4	(M)	Andréa Hedin	Ledamot	Nej
66	(M)	Tom Hedrup	Ledamot	Nej
61	(S)	Johan Heinonen	Ledamot	Ja
34	(M)	Anette Hellström	Ledamot	Nej
106	(V)	Cecilia Herrström	Ledamot	Ja
37	(KD)	Michaela Hollis	Ledamot	Nej
107	(V)	Jens Holm	Ledamot	Ja
70	(M)	Christoffer Hökmark	Ledamot	Frånvarande
43	(C)	Ashna Ibrahim	Ledamot	Nej
19	(C)	Kristin Jacobsson	Ledamot	Nej
7	(V)	Hashim Mohamed Jama	Ersättare	Ja
30	(V)	Hassan Jama	Ledamot	Ja
88	(MP)	Mansur Jama	Ledamot	Ja
79	(SD)	Tapani Juntunen	Ledamot	Ja
18	(L)	Jan Jönsson	Ledamot	Nej
101	(S)	Elvir Kazinic	Ledamot	Ja
62	(V)	Tina Kratz	Ledamot	Ja
86	(SD)	Gabriel Kroon	Ledamot	Ja
36	(M)	Fritz Lennaárd	Ledamot	Nej
99	(S)	Andreas Lind	Ledamot	Ja
38	(KD)	Destiny Zandi Lindgren	Ersättare	Nej
60	(S)	Jimmy Lindgren	Ledamot	Ja
81	(SD)	Anders Lindman	Ersättare	Ja
71	(M)	Therese Lindström	Ledamot	Nej
45	(C)	Svante Linusson	Ledamot	Nej
16	(L)	Björn Ljung	Ledamot	Nej

Tid: 20:56

Voteringsbeskrivning: 44.:1

Plats	Parti	Namn	Funktion	Röstat
64	(V)	Maria Ljuslin	Ledamot	Ja
97	(S)	Ulrika Lorentzi	Ledamot	Ja
9	(V)	Alexandra Mattsson	Ledamot	Ja
31	(V)	Marre Mayr	Ledamot	Ja
63	(V)	Robert Mjörnberg	Ledamot	Ja
28	(V)	Rashid Mohammed	Ledamot	Ja
29	(V)	Maria Mustonen	Ledamot	Ja
20	(C)	Jonas Naddebo	Ledamot	Nej
32	(M)	Johan Nilsson	Ledamot	Nej
10	(M)	Jonas Nilsson	Ledamot	Nej
41	(L)	Åsa Nilsson Söderström	Ledamot	Nej
92	(S)	Berit Nyberg	Ledamot	Ja
44	(C)	Claes Nyberg	Ledamot	Nej
87	(MP)	Cecilia Obermüller	Ledamot	Ja
24	(S)	Alexander Ojanne	Ledamot	Ja
33	(M)	Johan Paccamonti	Ledamot	Nej
100	(S)	Ulrika Palm	Ledamot	Ja
26	(S)	Fredrik Pettersson	Ersättare	Ja
13	(M)	Theréz Randquist	Ersättare	Nej
91	(S)	Eva Risberg	Ledamot	Ja
72	(M)	Per Rosencrantz	Ledamot	Nej
90	(MP)	Magnus Runsten	Ledamot	Ja
69	(M)	Aleks Sakala	Ledamot	Nej
83	(SD)	Sergej Salnikov	Ledamot	Ja
27	(S)	Maria-Elsa Salvo	Ledamot	Ja
65	(V)	Ahmed Sharaf Abdi	Ledamot	Ja
54	(S)	Ulla Sjöberg	Ledamot	Ja
35	(M)	Henrik Sjölander	Ledamot	Nej

Tid: 20:56

Voteringsbeskrivning: 44.:1

Plats	Parti	Namn	Funktion	Röstat
17	(L)	Isabel Smedberg-Palmqvist	Ledamot	Nej
98	(S)	Bjarne Snis Sigtryggsson	Ledamot	Ja
57	(S)	Margareta Stavling	Ledamot	Ja
3	(V)	Sara Stenudd	2:e v Ordf	Ja
50	(MP)	Lars Strömgren	Ledamot	Ja
74	(L)	Sara Svanström	Ledamot	Nej
84	(SD)	Leif Söderström	Ledamot	Ja
25	(S)	Bengt-Olov Tengmark	Ersättare	Ja
75	(L)	Christina Tufvesson	Ledamot	Nej
22	(S)	Jan Valeskog	Ledamot	Ja
85	(SD)	Linnéa Vinge	Ledamot	Ja
11	(M)	Henrik Virro	Ersättare	Nej
55	(S)	Ulf Walther	Ledamot	Ja
21	(S)	Karin Wanngård	Ledamot	Ja
82	(SD)	Emelie Wassermann	Ledamot	Ja
5	(M)	Dennis Wedin	Ledamot	Nej
68	(M)	Lou-Ann Wejke Norberg	Ledamot	Nej
73	(M)	Hanna Werner	Ledamot	Nej
39	(L)	Hanna Wistrand	Ersättare	Nej
104	(V)	Aidin Zandian	Ersättare	Ja
78	(SD)	Liliane Åkerlund	Ledamot	Ja
96	(S)	Annika Ödebrink	Ersättare	Ja
15	(KD)	Nike Örbrink	Ledamot	Nej
59	(S)	Gustav Österman	Ledamot	Ja